

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Yleisökaivaus kivikautisella asuinpaikalla

15.5.-30.9.2009

Nuoria yleisökaivajia työn touhussa Kierikinkankaan yleisökaivauksella.

K

Kierikkikeskus
Sami Viljanmaa
2010

TIIVISTELMÄ

Yli-Ii [28] Kierikinkangas

PK 3512 10 PAHKAKOSKI, x=7251 97 - 7252 54, y=3451 00 - 38, z =60 - 63 m mpy

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Kierikkikeskus

Kaivauksenjohtaja: FM Sami Viljanmaa

Yli-Iin Kierikinkankaan kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin 15.5.-30.9.2009 Kierikkikeskuksen järjestämällä yleisökaivauksella, jolle osallistui kaikkiaan 125 henkilöä. Kaivauksella jatkettiin asuinpaikan luonnetta järjestelmällisesti ja kokonaisvaltaisesti selvittävää pitkäkestoista tutkimusta. Kesän 2009 myötä Kierikinkangasta on tutkittu yleisökaivauksilla jo 278 m². Kaivausalueista suurin, alaltaan 24 m², kattoi neljänneksen asumuspainanteesta – edellisessä painanteesta oli tutkittu ensimmäinen neljännes, ja vuosina 2010 – 2011 tutkittaneen painanteen toistaiseksi kaivamaton osa. Asuinpaikan aktiviteettialueella tutkittiin laajuudeltaan 16 m² ja 12 m² kaivausalueet. Kappalemääräisesti merkittävimmät löytöryhmät olivat totutusti keramiikka, kvartsit ja palaneet luut.

Huomattavin yksittäinen löytö asumuksen yhteydestä oli lattia-alalta löydetty sädekiviliuskeesta valmistettu haljennut tuura. Asumuksen ulkopuolelta löytyivät myös liuskerenkaan katkelma sekä liuskeesta valmistetun nuolenkärjen teelmän katkelma. Painanteen koillispuolelta tavattiin lisäksi vähälöytöisen kookkaan jäte- tai varastokuopan jäännös, joka tutkittiin kokonaisuudessaan.

Laaja-alaisen, halkaisijaltaan noin kaksimetrisen jäte- tai varastokuopan jäännös löytyi myös asuinpaikan halki kulkevan metsäpolun alueelta. Kuopan löydöt olivat painanteen lähelle sijoittuneen kuopan löytöjä rikkaammat – saviastioiden kappaleiden ja kvartsi-iskosten lisäksi kuopasta löytyivät liki kaikki löytöaineiston kivilaji-iskokset sekä ohueksi kuluneen hiomalaa'an katkelma.

Läntisimmällä kaivausalueella pyrittiin selvittämään, onko kenttäkaudella 2008 tutkitun punamulta-haudan lähellä useampiakin punamultahautauksia, mutta mitään hautoihin viittaavaa ei havaittu. Alueelta löytyi kuitenkin piikivestä valmistetun nuolenkärjen katkelma, kaivauksen ainoa piikivilöytö.

Löydöt: KM 38009:1-445

Ajoitus: Kivikausi (Ka II:1b - Kierikin keramiikka)

Tutkitun alueen laajuus: 52 m²

Kenttätyöaika: 15.5.-30.9.2009

Tutkimuskustannukset: Yli-Iin kunta / Kierikkikeskus

Tutkimusraportti: Sami Viljanmaa 13.4.2010 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa, kopio Kierikkikeskuksen arkistossa

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIEDOT.....	2
2. JOHDANTO.....	4
3. ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA SEKÄ ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA.....	5
3.1. ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	5
3.2. ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA.....	7
4. KAIVAUSTUTKIMUKSET.....	8
4.1. KOORDINAATISTO.....	8
4.2. KAIVALSALUEET.....	8
4.3. KAIVASTEKNIikka JA KENTTÄDOKUMENTOINTI.....	9
4.4. LÖYTÖJEN TALTEENOTTO	11
5. KAIVAUSSHAVAINNOT.....	12
5.1. LÄNTISIN KAIVALSALUE.....	12
5.2. ETELÄISIN KAIVALSALUE ELI POLUN ALUE.....	14
5.3. ITÄISIN KAIVALSALUE ELI PAINANTEEN ALUE.....	16
6. LÖYDÖT.....	18
6.1. LÖYTÖJEN LEVINTÄ JA TIHEYS.....	18
6.2. LÖYTÖLAJIT.....	19
6.2.1. Keramiikka.....	21
6.2.2. Koivuntuohiterva.....	22
6.2.3. Kivilajijaineisto.....	22
6.2.4. Piikivi.....	24
6.2.5. Kvartsiitti.....	25
6.2.6. Kvartsi.....	25
6.2.7. Palaneet luut.....	26
7. YHTEENVETO.....	26
KAIVAJALUETTELO.....	28
KUVALIITE.....	30
PERUSKARTTAOTE.....	44
YLEISKARTTA.....	45
PINTAVAAITUSKARTTA.....	46
TASOKARTAT.....	47
LÖYTÖKARTAT.....	88
PROFIILIKARTAT.....	129
LÖYTÖLUETTELO.....	132

poistettu

1. Arkistotiedot

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 15.5. – 30.9.2009

Sami Viljanmaa

Kunta: Yli-li
Kylä: Karjala
Tilat ja maanomistajat: 20:12, om. PVO-Vesivoima Oy (Virkkulantie 207, 99100 Ii)
sekä Yli-Iin kunta / Kierikkikeskus

Peruskartta: 3512 10 PAHKAKOSKI
Koordinaatit: Äärikoordinaatit: x = 7251 97 - 7252 54,
y = 3451 00 - 38, z = 60 - 63 m mpy
Kierikinkangas A: x = 7251 97 - 7252 24,
y = 3451 00 - 36, z = 60 - 61 m mpy

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 38009: 1-445, diar. 22.10.2009

Aiemmat tutkimukset: Aimo Kehusmaa, tarkastus 1966 (Kierikinkangas A)
Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz, tarkastus ja kartoitus 1986
(Kierikinkangas A)
Pentti Koivunen, kartoitus 1995 (Kierikinkangas A)
Hans-Peter Schulz, inventointi 1997 (Kierikinkangas A, B)
Hans-Peter Schulz, inventointi 1998 (Kierikinkangas A-E)
Hans-Peter Schulz & Eija Ojanlatva, koekaivaus 1998
(Kierikinkangas C, F)
Petro Pesonen, kaivaus 1999 (Kierikinkangas A, B ja D)
Mikko Hietala, koekaivaus 2000 (Kierikinkangas A)
Sami Viljanmaa, koekaivaus 2003 (Kierikinkangas D)
Sini Annala & Sami Viljanmaa, kaivaus 2006
(Kierikinkangas A)
Sini Annala & Sami Viljanmaa, kaivaus 2007
(Kierikinkangas A)
Sami Viljanmaa, kaivaus 2008 (Kierikinkangas A)

Aiemmat löydöt: KM 17061: 1-11 saviastian paloja 12 kpl, kvartsikaavin, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia 21 kpl, kivilaji-iskoksia 2 kpl, palanutta luuta

KM 31022: 1-79 saviastian paloja 1395 kpl, kivilaijesineen katkelma, kvartsia 99 kpl, kivilaji-iskoksia 3 kpl, palanutta luuta 187 kpl

KM 31072: 1-738 saviastian paloja 1717 kpl, taltan katkelma, riipuksen katkelma, muita kiviesineitä ja kivilaji-iskoksia 151 kpl, piinuolenkärki, kvartsia 1448 kpl, kvartsiittia 13 kpl, palanutta luuta 83 kpl, punamultakokkareita 1 kpl, koivuntuohitervaa 3 kpl

KM 31829: 1-3116 saviastian paloja 14520 kpl, saviesineen katkelmia 7 kpl, palanutta savea 50 kpl, talttoja 5 kpl, liuske-
nuolenkärjen teelmä, kampaleimasin, muita kiviesineitä 2 kpl, kiviesineiden katkelmia 47 kpl, kivilaji-iskoksia 198 kpl, piinuolen-
kärjen katkelmia 2 kpl, piikaavin, pii-iskos, kvartsia 3792 kpl, kvartsiittia 111 kpl, hammasriipus, luuesineen katkelmia 6 kpl, palanutta luuta 1914 kpl, punamultakokkareita 2 kpl, koivuntuohi-
tervaa 1 kpl, pihkaa 1 kpl

KM 33997: 1-9 saviastian paloja 2 kpl, liuskeiskos, kvartsikaavin, kvartsi-iskoksia 22 kpl

KM 36006: 1-987 saviastian paloja 2537 kpl, palanutta savea tai saviesineiden katkelmia 5 kpl, meripihkahelmiä 2 kpl, taltta, liuskerengas, T-kirjaimen muotoisen veitsen katkelma, reikäkiven katkelma, muita kiviesineiden katkelmia 7 kpl, kivilaji-iskoksia 20 kpl, kvartsia 3711 kpl, kvartsiittia 25 kpl, pii-iskoksia 2 kpl, palanutta luuta 1619 kpl, koivuntuohitervaa 1 kpl

KM 36666: 1-666 saviastian paloja 2549 kpl, palanutta savea tai saviesineiden katkelmia 4 kpl, meripihkahelmi, meripihkarenaan katkelma, taltta, liuskenuolenkärki, kiviesineiden katkelmia 4 kpl, kivilaji-iskoksia 19 kpl, kvartsia 1636 kpl, kvartsiittia 4 kpl, koivuntuohitervaa 1 kpl, palanutta luuta 737 kpl

KM 37797: 1-915 saviastian paloja 8692 kpl, taltta, T-kirjaimen muotoinen liuskeveitsi ja samankaltaisen veitsen katkelma, liuske-
renkaiden katkelmia 3 kpl, hioimien/hiomalaakojen katkelmia 11 kpl, muita kiviesineiden katkelmia 8 kpl, kivilaji-iskoksia 11 kpl, piinuolen-
kärki, kvartsia 1795 kpl, kvartsiittia 20 kpl, koivuntuohitervaa 42 kpl, palanutta luuta 615 kpl, punamultakokkareita 2 kpl

Radiohiiliajoitukset: Hela-1707 4700±40 BP (ilmeisesti asumuksen seinärakenteisiin liittyneestä hiilensekaisesta läikästä, vuoden 2006 kaivausalueelta)
Hela-1956 4780±40 BP (hiiltä punamultahaudan alta)
Hela-1957 4715±40 BP (saviastian koivuntuohitervasauma)

2. Johdanto

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautisella asuinpaikalla jo kolmena edellisessä järjestettyjä kaivauksia jatkettiin 15.5.-30.9.2009. Varsinainen yksittäisille kävijöille avoin yleisökaivaus järjestettiin heinäkuussa. Tutkimusalueita kenttäkaudelle 2009 määritettiin kolme. Yksi alueista kattoi neljänneksen kookkaasta asumuspainanteesta aivan Kierikkikeskuksesta kivikauden kylään johtavan lankkupolun varrelta. Samasta painanteesta tutkittiin ensimmäinen neljännes jo kesällä 2008, ja kesinä 2010 ja 2011 saataneen tutkittua painanteen toistaiseksi tutkimaton puolikas. Kaksi muuta aluetta sijoituivat lähemmäs muinaista rantaa asuinpaikan aktiviteettialueelle. Kaikki tutkimusalueet olivat yhteydessä aiempina vuosina tutkittuun alueeseen, ja niillä jatkettiin asuinpaikan järjestelmällistä ja kokonaisvaltaista tutkimusta. Kaikkiaan kesällä 2009 tutkittujen alueiden laajuus oli 52 m².

Kaivauksen kenttäjohtajana toimi FM Sami Viljanmaa. Dokumentointitöihin osallistuivat lisäksi kaivauksen tutkimusapulaisina toimineet fil. yo:t Inga Nieminen Turun yliopistosta, Antti Palmroos Oulun yliopistosta ja Anne-Mari Saloranta Oulun yliopistosta sekä Grampus Heritage -säätiön Kierikkiin kuudeksi viikoksi lähettämät britannialaiset arkeologian opiskelijat Stephen Godfrey, Jeremy Hallatt, David Montgomery, Michaela Senkova, James Sugrue ja Elizabeth Wileman. Edellä mainitut osallistuivat myös kaivauslöytöjen puhdistamiseen ja lajitteluun, lisäksi Anne-Mari Saloranta laati löytöluettelon raakaversioon. Muut kaivauksen jälkityöt suoritti ja kaivauskertomuksen laati Sami Viljanmaa.

Yleisökaivaukselle kaivauskesänä 2009 osallistui kaikkiaan 125 henkilöä. Osallistujamäärä laski edellisestä 22 henkilöllä. Suurimmat kaivauksen osallistujaryhmät olivat lukiolaiset Nurmossa ja Oulusta. Aiempina vuosina kaivaukselle osallistuneet Kemin Lyseon lukio ja Ylivieskan lukio eivät tänä vuonna saaneet riittäviä määrärahoja kaivaukselle tulemiseen, mikä selittää osallistujamäärän laskun. Pääosa kaivauksen yksittäisistä osallistujista oli ala-asteikäisiä lapsia vanhempineen, ja yksittäisten yleisökaivajien määrä pysyi edellisvuoteen verrattuna jokseenkin ennallaan. Vaikka heinäkuun säät olivat kauniit, oli kaivajien määrä kuitenkin jonkin verran ennakoitua vähäisempi. Grampus Heritage -säätiön lähettämien britannialaisten kaivajien lisäksi ainoat ulkomaalaiset kaivauksen osallistujat olivat ruotsalaisia. Kaivaukset saivat myös runsaasti julkisuutta, merkittävimmistä löydöistä tiedotettiin Kalevan, pienempien paikallislehtien ja useiden radioasemien lisäksi muun muassa Yleisradion pääuutislähetyksessä sekä Ilta-Sanomissa.

3. Alueen tutkimushistoria sekä asuinpaikan sijainti ja topografia

3.1. Alueen tutkimushistoria

lijokilaaksossa Pahkakosken voimalaitoksen ja Yli-lin kirkonkylän välillä on lukuisia muinaisjäännöksiä, jotka kivikaudella sijaitsivat Lijoen suistossa, ja jotka nykyisin tavataan Lijoen rantavalleilta. Käytöltään ainakin osittain peräkkäiset asuinpaikat muodostavat asuinpaikkasarjan, joka kattaa noin kahdentuhannen vuoden aikajakson. Irtolöytöjä alueelta tunnetaan 1800-luvulta lähtien, mutta varsinaiset arkeologiset tutkimukset seudulla alkoivat 1960-luvulla, kun Lijoki valjastettiin sähköntuotantoon. Tuolloin alueella suoritettiin ensimmäisen kerran arkeologista inventointia ja voimaloiden rakentamisen myötä veden alle jääviä kohteita tutkittiin muun muassa Kierikkisaarella ja Pahkakoskella. Löydöt olivat runsaita ja merkittäviä. Kierikkisaaresta löydettiin rikasta meripihka- ja piikiviesineistöä ja sittemmin Kierikin keramiikaksi nimettyä keramiikkatyyppeä edustavia asbestisekoitteisia saviastioiden kappaleita. Seuraavat vuosikymmenet alueella olivat tutkimusten kannalta hiljaisempia. 1970- ja 1980-luvuilla seudulla tehtiin vain pienehköjä koekaivauksia ja laajempi työllisyyskaivaus vuosina 1986-1987 Kierikin sorakuopalla.

Huomattavasti aiempia laajempien tutkimusten aika alkoi Kierikin alueella 1990-luvulla. Merkittävimpiä kaivauskohteina olivat Kuuselankankaan ja Kierikinkankaan asuinpaikat, Korvalan kivikautinen rivitalo sekä Purkajasuo, josta tavattiin suuri määrä hyvin säilynyttä ihmisen työstämää kivikautista puutavaraa. Purkajasuon puiden löytäjä oli arkeologisesti valveutunut yli-iiläinen maanviljelijä Helmeri Jussila, joka jo 1950-luvulla oli löytänyt Purkajasuolla ojaa kaivaessaan meripihkahelmen ja kerännyt nykyistä taloaan rakentaessaan rakennustyömaaltaan kymmeniä kiviesineitä, meripihkaa, saviastioiden kappaleita, piikivestä valmistetun nuolenkärjen sekä satoja kvartsi-iskoksia. Tutkimuksia 1990-luvulla suorittivat lähinnä Museoviraston arkeologian osasto ja Oulun yliopisto.

Kierikin alueella on tehty arkeologisia kaivauksia joka vuosi vuodesta 1993 lähtien, viime aikoina enenevässä määrin myös Kierikkikeskuksen arkeologien toimesta. Oulun yliopiston kansainvälinen kaivauskurssikin on tutkinut Andre Costopouloksen johdolla Kierikin seutua vuosittain. Costopouloksen tutkimusryhmän koekaivaukset useilla asuinpaikoilla myös Lijoen eteläpuolella ovat merkittävästi täydentäneet käsitystä Kierikin muinaisjäänösten laajuudesta ja keskinäisistä suhteista. Vuonna 2009 valmistui Oulun yliopistossa Samuel Vaneekhoutin väitöskirja *"Aggregation and Polarization in Northwest coastal Finland. Socio-ecological evolution between 6500 and 4000 cal BP"*, joka perustuu pääosin kyseisen tutkimusryhmän suorittamiin kenttätöihin Kierikin alueella.

Kierikinkankaan arkeologisen tutkimushistorian voidaan katsoa alkavan vuodesta 1966, jolloin Aimo Kehusmaa havaitsi kolme asumuspainannetta Iijoen pohjoisrannan hiekkakankaalla. Soranhakijoiden kaivamista kuopista sekä Kehusmaan koekuopasta löytyi keramiikkaa, kvartsia ja palanutta luuta (KM 17061: 1-11). Vuonna 1986 Kierikin sorakuopan asuinpaikan (Yli-li 27) tutkimusten yhteydessä Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz havaitsivat Kierikinkankaalla 29 painannetta ja kuoppaa. Pentti Koivunen tarkasti ja kartoitti Kierikinkankaan painannealueen vuonna 1995. Inventoidessaan Iijoen jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäännöksiä välillä Kirkonkylä-Pahkakoski vuosina 1997-1998 Hans-Peter Schulz jakoi Kierikinkankaan useisiin asuin- ja löytöpaikkoihin. Schulzin tulkinnan mukaan Kierikinkankaalla on havaittavissa vähintään 39 asumuspainannetta.

Kaivaustutkimukset Kierikinkankaalla alkoivat kesäkuussa 1998 Museoviraston toimesta Petro Pesosen johdolla. Samana kesänä Hans-Peter Schulz ja Eija Ojanlatva johtivat kaivauksen siinä osassa Kierikinkangasta, jonka läpi kulkevaksi Yli-lin ja Pudasjärven välinen tie oli Kierikkikeskuksen rakentamisen myötä päätetty siirtää. Pesonen jatkoi kaivauksia myös vuonna 1999. Kaikkiaan Pesosen kaivausalueet kattoivat 569,75 m² ja sijoittuivat lähinnä Kierikinkankaan keskimmaiselle ja itäisimmälle rantavallille. Lisäksi Kierikkikeskuksen toimesta tehtiin vuonna 2000 Mikko Hietalan johdolla koekaivaus Kierikkikeskuksen rakennustöihin liittyen ja vuonna 2003 Sami Viljanmaan johdolla koekaivaus Hotelli Kierikin rakennuspaikaksi suunnitellulla alueella.

Edellä mainittujen kaivausten perusteella käsitykseksi Kierikinkankaasta muodostui, että paikalla oli sijannut laaja kivikautinen kylä tyypillisen kampakeramiikan aikana, ja kylän eri rakennusvaiheet vaikuttivat sijoittuvan peräkkäisille rantavalleille, ollen mahdollisesti osin päällekkäisiä. Merkkejä myöhemmistä asutusvaiheista ei ollut tavattu. Vaikka Kierikinkankaalta onkin suora näköyhteys Kierikkisaaren runsaslöytöiselle asuin- ja/tai kauppa- paikalle, uskottiin asutuksen painopisteen Iijokivarressa siirtyneen Kierikkisaaren aktiivisen käytön alkuun mennessä alempana jokivarressa sijaitseville asuinpaikoille.

Kierikkikeskuksen yleisökaivaukset vuosina 2006-2009 on järjestetty Kierikinkankaan aiemmin täysin kaivauksien ulkopuolelle jääneessä, erittäin hyvin säilyneessä osassa Kierikkikeskukseen johtavan tien ja Iijoen välissä. Aluetta on tutkittu laaja-alaisesti ja järjestelmällisesti, ja löydöt yleisökaivauksilla ovat olleet runsaita – aiemmista Kierikinkankaan tutkimuksista poiketen kaivauksilla on tavattu myös meripihkaesineitä ja asbestisekoitteista keramiikkaa. Merkittävin yleisökaivauksilla tavattu ilmiö lienee kesällä 2008 tutkittu punamultahauta, ensimmäinen Kierikin alueelta tunnistettu kivikautinen hautaus.

3.2. Asuinpaikan sijainti ja topografia

Kierikinkankaan muinaisjäännösalue sijaitsee Kierikkikeskusta ympäröivällä hiekkapohjaisella mäntykankaalla lijoen pohjoisrannalla, Yli-lin kirkosta 5,1-5,4 km itäkaakkoon, pääosin Pudasjärven ja Yli-lin välisen tien eteläpuolella, rajoittuen etelä- ja lounaisosiltaan jyrkähkään muinaiseen rantatörmään. Kierikinkankaan kivikautiset asuinpaikat sijaitsevat muinaisen jokisuiston rantavalleilla, joita nykyään ympäröivät suot, pääasiassa rämeet ja nevat. Rantavalleista keskimmäisin ja itäisin ovat pääosin tuhoutuneet soranoton yhteydessä. Selvimpänä muistona soranotosta on maisemoitu sorakuoppalampi, jota nykyisin reunustavat Nature Hotel Kierikin rakennukset. Läntisin rantavalli on säilynyt liki koskemattomassa tilassa. Kierikinkankaalla tehtyjen tutkimusten perusteella muinaisjäännösalue on jaettu neljään asuinpaikkaan (Kierikinkangas A-D) ja kahteen löytöpaikkaan (Kierikinkangas E-F). Kesien 2006-2009 tutkimukset sijoittuivat kokonaisuudessaan asuinpaikalle Kierikinkangas A, joten tässä yhteydessä ei laajemmin käsitellä kohteita Kierikinkangas B-F. Selostus kyseisistä kohteista löytyy Petro Pesosen kaivauskertomuksesta vuodelta 1999 Museoviraston arkeologian osaston arkistosta.

Asuinpaikka Kierikinkangas A sijaitsee Kierikinkankaan muinaisista rantavalleista läntisimmällä, jyrkähkön rantatörmän yläpuolella olevalla hiekkakankaalla. Iijoki virtaa asuinpaikan eteläisimpien osien vieritse. Asuinpaikalla on havaittu ainakin 66 painannetta, joista suuri osa selviä asumuspainanteita, ja muutamia pienempiä, kuitenkin ilmeisesti asuinpaikkaan liittyviä kuoppia. Pohjoisimmat, kauimpana muinaisesta rantatörmästä sijaitsevat painanteet ovat luonteeltaan epäselvimpiä. Useimmat painanteet ovat kaakko-luode-suuntaisen rantatörmän läheisyydessä, mutta niitä on myös ryhmänä lähellä Kierikkikeskukseen johtavaa tietä. Osa painanteista esiintyy pareittain hyvin lähellä toisiaan, ja asuinpaikan itäosan painanteet muodostavat selviä painannejonoja. Asuinpaikalla Kierikinkangas A oli ennen kesää 2006 suoritettu ainoastaan koekaivauksia vuosina 1998 ja 2000, ja Kierikkikeskuksen ohi kulkevan tien eteläpuoleiselle mäntykankaalle sijoittuvassa osassa asuinpaikkaa ei ollut tehty lainkaan kaivaustutkimuksia. Joskin alueen halki kulkeva metsäpolku on vaurioittanut paikoin voimakkaastikin kulttuurikerroksen ylimpiä osia ja moderni täyttömaakerros on laajassa osassa asuinpaikkaa lähellä muinaista rantatörmää hämärtänyt alueen alkuperäisiä pinnanmuotoja, voidaan asuinpaikan Kierikinkangas A todeta edelleen olevan paitsi keskeisiltä osiltaan erittäin hyvin säilynyt, myös muinaisesta aktiviteetista kertovilta ilmiöiltään merkittävä, ja kuuluvan rauhoitusluokkaan I.

4. Kaivaustutkimukset

4.1. Koordinaatisto

Kaivauksella käytettiin vuonna 2006 laadittua Kierikkikeskuksen kivijalan suuntaista koordinaatistoa, jonka lähtöpiste ($x=200/y=200$) on Kierikkikeskuksen lounaiskulma, kivijalan uloimpien osien määrittämien linjojen leikkauspiste. Koordinaatistossa x :n arvo kasvaa kohti pohjoista ja y :n arvo kasvaa kohti itää. Tutkimusalueen peruslinjalle välille $x=200/y=110-200$ kymmenen metrin välein lyödyt puupaalut olivat edelleen paikoillaan. Pääosa kaivauskaudella 2009 tehdyistä mittauksista, lähinnä kaivausalueiden rajojen määrittämisistä, tehtiin kuitenkin edellisten kesien kaivausalueiden nurkkapaaluihin tukeutuen. Kaivauksen korkeuskiintopisteenä toimi pisteen $x=200/y=200$ vieressä oleva betonisen portaan nurkka. Korkeuskiintopisteen korkeus on 60,56 m mpy.

4.2. Kaivausalueet

Kesän 2009 kaivausalueet olivat yhteydessä aiempiin kaivausalueisiin. Siten alueet laajensivat luontevasti asuinpaikan yhtenäistä tutkittua alaa ja edistivät kokonaiskuvan muodostamista asuinpaikan kyseisestä osasta. Alueista kookkain kattoi koillisneljänneksen asumuspainanteesta, jonka luoteisneljännes oli jo edelliskesänä tutkittu, joten painanteen pohjoispuolikas saatiin nyt kokonaisuudessaan tutkituksi. Kaksi pienempää aluetta määritettiin asuinpaikan aktiviteettialueelle, toinen asuinpaikan halki kulkevan metsäpolun/moottorikelkkareitin kohdalle kivikauden kylään johtavan lankkupolun vierelle, ja toinen lähelle muinaista rantatörmää, kesällä 2008 tutkitun punamultahaudan länsipuolelle. Haudan lähelle sijoitetulla alueella haluttiin tarkastaa, havaittaisiinko haudan välittömässä läheisyydessä lisää hautauksia. Aueiden valinnassa kiinnitettiin huomiota paitsi tutkimusaineiston järjestelmälliseen kartuttamiseen, myös pyrkimykseen tarjota kaivauksella vieraileville asiakkaille mahdollisimman monipuolinen kuva asuinpaikalta tavattavista kivikautisesta toiminnasta kertovista ilmiöistä.

Kaivausalueiden yhteisalaksi muodostui 52 m², ja alueiden kulmien koordinaatit olivat seuraavat: Metsäpolun alue: $X=176/Y=155$, $X=180/Y=155$, $X=180/Y=159$, $X=176/Y=159$. Läntinen alue haudan lähellä: $X=182/Y=138$, $X=188/Y=138$, $X=188/Y=140$, $X=182/Y=140$. Painanteen koillisneljännes: $X=182/Y=165$, $X=188/Y=165$, $X=188/Y=169$, $X=182/Y=169$. Kaivausalueiden nurkkiin lyötiin puupaalut, joihin kirjoitettiin kyseisten kohtien koordinaatit. Paalujen välille metrin välein sekä kaivausalueen sisälle ruutujen nurkkien kohtiin painettiin maahan 8-tuumaiset sinkityt rautanaulat.

4.3. Kaivaustekniikka ja kenttädokumentointi

Edellisvuosien kaivausten tavoin ensimmäisenä toimenä kaivausalueiden määrittämisen jälkeen suoritettiin pintamaan poisto, ja pintavaaitus tehtiin vasta kyseisen toimen jälkeen. Syynä työjärjestykseen oli, että läntisimmällä kaivausalueella varsin koskemattomana säilynyttä alkuperäistä maanpintaa peitti liki kauttaaltaan viiden - kahdenkymmenenviiden senttimetrin paksuinen moderni täyttömaakerros, jonka pinnanmuodon dokumentointia ei koettu tarpeelliseksi; pintamaan poiston jälkeisellä vaaituksella oli selvästi paremmin tavoitettavissa alueen luonnollinen – tai ainakin esihistoriallinen – pinnanmuoto. Metsäpolulle sijoittuneella kaivausalueella kulttuurikerroksen yläosaa oli korkeimmissa kohdissa ilmeisesti jonkin verran tuhoutunut, ja alavimpiin kohtiin oli kertynyt sekoittunutta irtomaata, josta osa voi olla muualtakin tuotua maa-ainesta. Polunkin alueella vaaitusta edeltänyt pintamaan poisto siis edisti maanpinnan esihistoriallisen muodon tavoittamista, ainakin alueen alavimmissa osissa. Pintaturve alueilta poistettiin lapioilla, samoin moderni täyttömaakerros. Turve ja täyttömaa kasattiin omiin kasoihinsa käytettäväksi myöhemmin kaivausalueiden maastouttamisessa. Sekoittunut maa polun kohdalla poistettiin kaivauslastoilla ja seulottiin. Myös turpeenpoiston jälkeinen siistimistö tehtiin lastoilla. Vaaitus pintamaan poiston jälkeen suoritettiin puolen metrin välein.

Pintamaan poiston ja vaaituksen jälkeen kaivauksella edettiin viiden senttimetrin paksuisina absoluuttista korkeutta seuraavina vaakasuorina kaivauskerroksina, alkaen kaivausalueen korkeimmilta kohdilta. Kerrokset nimettiin kulloinkin tavoitteena olleen tason korkeusarvon mukaan. Kerrospaksuutta tarkkailtiin mittaamalla korkeusarvoja vaaituskoneella, ja pienialaisia poikkeuksia lukuun ottamatta haluttu kerrospaksuus säilyi noin kahden senttimetrin tarkkuudella. Yleisökaivajien kaivamissuorituksen jälkeen kenttäjohtaja, tutkimusapulaiset ja/tai brittiopiskelijat siistivät tasot dokumentointia varten.

Varsinainen kaivaustyö suoritettiin kaivauslastoilla, paitsi häiriöttömältä pohjamaalta vaikuttaneissa kohdissa, joissa viimeiset tarkastusluonteiset kerrokset kaivettiin suoraan lapioilla tai rikkakihveillä sankoihin ja seulottiin. Kaivettu maa seulottiin silmäkooltaan kuuden millimetrin seulalla. Aluksi seulottiin pressun päällä vuoden 2007 kaivausalueen kohdalla, mutta heti kun metsäpolun kohdalle sijoitettu kaivausalue saatiin kaivettua pohjamaahan saakka, siirrettiin seulontapaikka edistämään kyseisen kaivausalueen täyttämistä, ja alue saatiinkin täytettyä muiden alueiden kaivauksen vielä jatkuessa.

Kaivauksen eteneminen rytmitettiin siten, että yleisökaivajien saapuessa iltapäivisin oli ainakin yhdellä kaivausalueella dokumentoituna valmis taso, jolloin seuraava kerros kaivettiin suurimmalta osaltaan yleisökaivajien kanssa ja viimeisteltiin seuraavana aamu-päivänä kaivauksen pysyvän henkilökunnan voimin. Järjestelyä helpotti, että jokseenkin koko kaivauksen ajan oli avoinna yhtä aikaa ainakin kaksi kaivausaluetta ja kaivauksella kulloinkin työskennelleiden brittiopiskelijoiden määrä oli tarpeen mukaan säädeltävissä nollassa neljään ja kiireisimmillä hetkillä jopa kuuteen. Kaivamisen lisäksi britit avustivat asumusennallistuksen järviruokokaton rakentamisessa Kierikin kivikauden kylään muinaistekniikan ja arkeologian opiskelija Inga Niemisen johdolla sekä puhdistivat ja lajittelivat kaivauslöytöjä Anne-Mari Salorannan ohjauksessa.

Tasokartat piirrettiin viiden senttimetrin välein millimetripaperille mittakaavassa 1:20 käyttäen apuna 20 cm x 20 cm ruutuihin jaettua 1 m x 2 m laajuista piirtokehikkoa. Tasokartat piirsi Sami Viljanmaa. Piirtäjien määrän minimoimisella pyrittiin tulkinnan yhdenmukaistamiseen ja siten välillisesti myös jälkitöiden helpottamiseen. Kartoissa käytettyjen symbolien osalta aiemmin tehty jaottelu erilaisille maakerroksille todettiin riittäväksi. Kun kaivausalueet oli saatu kaivettua pohjamaahan saakka, piirrettiin kaivaus-alueiden seinämistä profiilikartat. Profiilikarttojen piirtämiseen osallistuivat myös tutkimus-apulainen Inga Nieminen sekä kaivauksen brittiopiskelijat.

Kaikki dokumentointitasot ja kaivausalueiden profiileissa havaitut muinaiseen aktiviteettiin liittyvät ilmiöt valokuvattiin digikameralla. Erityisesti tasokuvaan valokuvaussuunnat ja valaistusolosuhteet pyrittiin yhdenmukaistamaan mahdollisimman tarkoin. Asumus-painanteen neljänneksen kattaneen kaivausalueen vierelle rakennettiin männyn kylkeen kuvaustorni, joka mahdollisti tasokuvien ottamisen lähes suoraan ylhäältäpäin. Järjestely todettiin erittäin toimivaksi, ja kyseistä kuvauskäytäntöä tullaan tulevana vuosina mahdollisuuksien mukaan jatkamaan. Merkittävimmistä ilmiöistä otettiin myös yksityis-kohtaisempia pienialaisempia tasokuvia. Yksittäisistä löydöistä kuvattiin kenttätöiden aikana löytöpaikallaan vain kaksi kookkainta, tuuran puolikas ja hiomalaa'an katkelma. Lähes kaikki tasot saatiin kuvattua varjottoman pilvisen sään vallitessa tai siten, että auringonpaiste valaisi koko kaivausalueen, eikä puiden varjoja langennut alueelle. Taso kostutettiin sankoruiskuilla maaperän värisävyjen korostamiseksi kuvauksia varten aina, jos sää oli niin aurinkoinen, että taso ehti kuivua ennen kuvausvalmiutta. Onnistuneet kuvausjärjestelyt mahdollistivat hyvin karttadokumentaatiota tukevan kuva-aineiston tuottamisen, kuten myös kenttäkausina 2007-2008. Kaikki kaivauksen digikuvat on arkistoitu DVD-levyille Yli-lin Kierikkikeskukseen korkearesoluutioisina jpg-tiedostoina.

4.4. Löytöjen talteenotto

Pintamaan poiston yhteydessä tavattuja löytöjä lukuun ottamatta löydöt kaivauksella otettiin talteen neliömetreittäin ja kerroksittain MiniGrip-pusseihin. Pintamaan löydöt kerättiin samaan pussiin koko kesällä 2009 tutkitulta alueelta. Ennen pussiin siirtämistä löydöt merkittiin löytökartoille. Löytöjen tarkka sijainti mitattiin taittomitoilla. Löytöjä merkitsivät kartoille kaivauksen kenttäjohtaja, tutkimusapulaiset sekä kaivauksen britti-opiskelijat. Samaankokoon kaivettiin maata seulottavaksi ainoastaan yhden neliömetrin alueelta, ja seulonnan yhteydessä tavatut löydöt laitettiin suoraan kyseisen neliömetrin ruutu- ja kerroskohtaiseen löytöpussiin. Mikäli seulonnan yhteydessä tavattujen löytöjen tarkempi sijainti kuitenkin pystyttiin määrittämään edes neljännesneliömetrin tarkkuudella, merkittiin nekin löytökartoille. Seulonnassa käytettiin silmäkooltaan 6 mm käsiseuloja. Merkittävimmät löydöt, muun muassa kaivauksen aikana tunnistetut esinelöydöt ja paikoilleen murentuneet saviastioiden kappaleet, laitettiin omiin pusseihinsa. Pusseihin kirjattiin kyseisten löytöjen tarkat koordinaatit, myös löytökorkeus. Lämpimitaltaan yli 2,5 cm kokoiset palaneet kivetkin merkittiin löytökarttaan, mutta niitä ei kuitenkaan otettu talteen.

Löytöjen puhdistus aloitettiin kaivauksen aikana britannialaisten opiskelijoiden toimesta Anne-Mari Salorannan johdolla. Kaivauksen loppuvaiheessa puhdistustyötä tekivät myös Nurmon lukion oppilaat Inga Niemisen ja Antti Palmroosin ohjauksessa. Puhdistuksen yhteydessä saviastioiden kappaleet, palaneet luut ja koivuntuohiterva harjattiin kevyesti puhtaiksi pehmeällä hammasharjalla, kvartsit, kvartsiitti, pii sekä kiviesineet pestiin. Puhdistetut löydöt lajiteltiin kunkin ruudun ja kerroksen alueelta löytöryhmittäin omiin pusseihinsa, joihin kopioitiin koordinaatit alkuperäisistä löytöpusseista. Alkuperäisistä pusseista koordinaatit yliviivattiin, jotta pusseja voitiin uusiokäyttää kaivauksella.

Anne-Mari Saloranta johti löytöjen käsittelyä kahdeksana päivänä ja Inga Nieminen sekä Antti Palmroos molemmat noin yhden työpäivän ajan. Löytöjen puhdistaminen eteni jokseenkin samaa tahtia kaivauksen etenemisen kanssa, suunnitellun aikataulun mukaisesti siten, että löydöt puhdistettiin aina noin viikon kuluttua siitä, kun ne oli kaivettu maasta. Löydöt myös pyrittiin lajittelemaan, laskemaan ja luetteloimaan heti puhdistamisen jälkeen. Anne-Mari Saloranta laati yleisökaivauksen aikana löytöluettelon raakaversio, jonka Sami Viljanmaa täydensi kaivauksen päätyttyä valmiiksi. Anne-Marin tehokas ja järjestelmällinen toiminta löytöjen käsittelyssä kevensi kaivauksen jälkeistä jälkityöprosessia huomattavasti, ja on toivottavaa, että hän olisi käytettävissä kyseiseen toimeen myös Kierikinkankaan tulevien vuosien kaivauksilla.

5. Kaivaushavainnot

Kenttäkaudella 2009 päästiin dokumentoimaan edellisten vuosien tapaan useita asuinpaikan ja sen eri osien luonteesta kertovia ilmiöitä. Samalla havainnoitiin myös modernien häiriöiden vaikutuksia asuinpaikan kulttuurikerrokseen ja kohteen pinnanmuotoihin. Kulttuurikerroksen paksuus kaivausalueiden eri osissa vaihteli ilmiöiltään niukimpien alueiden ehkä noin kymmenestä – viidestätoista senttimetristä muinaisten varasto- tai jätekuoppien yhteydessä tavattuihin lähes metrin paksuisiin kerroksiin. Selvimmin hahmottuneet ilmiöt olivat poikkeuksetta juuri muinaisten kuoppien jäännöksiä. Sekä kookkaimmalla kaivausalueella tutkimuksen kohteena olleen asumuspainanteen koillispuolella että asuinpaikan halki kulkevan metsäpolun kohdalle sijoitetulla alueella tutkittiin kivikautisen varasto- tai jätekuopan jäännökset. Kuopat olivat syvyydeltään liki metrisiä, halkaisijaltaan noin 1½ m – 2 m, ja olemukseltaan hyvin samankaltaisia kuin aiemmat asuinpaikalta tavatut kuoppien jäännökset – liki täysin maanpinnalle näkymättömiä, ilmeisesti jokseenkin yhdellä kertaa täytettyjä, ja löydöiltään kuoppia ympäröivään alueeseen verrattuna varsin rikkaita. Läntisimmällä kaivausalueella maaperästä paljastui myös likamaan muodostama kuopanne, joka todennäköisimmin liittyy vuonna 2006 pääosin tutkitussa asumuspainanteessa sijainneen rakennuksen nurkkarakenteisiin.

Häiriötön pohjamaa erottui kulttuurikerroksesta selvästi, koska koskemattomassa maassa hiekka oli lajittunut raekokonsa mukaisiksi selviksi kerroksiksi. Korostuneen selvästi pohjamaan ja kulttuurikerroksen ero oli havaittavissa muinaisten kuoppien yhteydessä ja asumuspainanteen lattia-alalla. Seuraavassa käsitellään havaitut ilmiöt kaivausalueittain. Alueiden keskinäinen sijainti käy ilmi raportin liitteenä olevasta yleiskartasta.

5.1. Läntisin kaivausalue

Läntisin kaivausalue määritettiin edellisenä kesänä tutkitun punamultahaudan länsipuolelle kaivauksen loppuvaiheessa, koska hyvät säät ja riittävät työvoimaresurssit mahdollistivat kaivauksen etenemisen jonkin verran suunniteltua aikataulua ripeämmin, ja kaivettava alue alkoi käydä vähiin yleisökaivauksen kuitenkin vielä jatkuessa. Alueen tutkimisella pyrittiin ensisijaisesti selvittämään, olisiko tutkitun punamultahaudan välittömässä läheisyydessä havaittavissa merkkejä useammista hautauksista. Pohjoisimmilta osiltaan alue ulottui kohtaan, jossa pääosin vuonna 2006 tutkitun asumuspainanteen läntisimmän nurkan arvioitiin sijainneen. Kaivausalueesta tehtiin 12 m² laajuinen, pohjois-eteläsuuntainen suorakulmio, mitoiltaan 6 m x 2 m.

Kaivausalueen nurkat olivat kohdissa $X=182/Y=138$, $X=188/Y=138$, $X=188/Y=140$ ja $X=182/Y=140$. Alueen pintaa kattoi liki kauttaaltaan soran, kivien ja asfaltinkappaleiden sekainen kova täyttömaakerros, joka oli paksuimmillaan noin 25 cm paksuinen. Sama kerros oli tavattu myös aiempina vuosina tutkituilla lähialueilla. Kyseisen kerroksen alla oli vanha pääosin jo maaton pintaturvekerros ja turpeen alla lähes koskematon huuhtoutumiskerros. Modernin täyttömaakerroksen poistaminen oli erittäin työlästä; parhaimmin kerrosta saatiin poistettua siten, että vaiheessa, jolloin kerros oli ensimmäisen kerran saatu läpäistyä, työnnettiin lapion terä huuhtoutumiskerroksen pintaa myötäillen täyttökerroksen alle, ja täyttökerros väännettiin lapiolla kookkaina kappaleina irti. Huuhtoutumiskerroksen pintaosa kärsi kyseisen työvaiheen yhteydessä vähäisiä vaurioita, mutta vauriot olivat pienialaisia ja ulottuivat syvimmilläänkin alle viiden senttimetrin syvyyteen huuhtoutumiskerroksen yläpinnasta.

Pintamaan poiston jälkeen alueelta alettiin tavata löytöjä heti ensimmäisestä kaivauskerroksesta lähtien. Likamaata ensimmäisissä kaivauskerroksissa ei juurikaan havaittu. Syvemmälle edettäessä alkoi kuitenkin tulla esille hajanaisia likamaaläikkäitä, joista osa katosi hyvin nopeasti, mutta joista osa muodosti yhtenäisempiä likamaa-alueita. Selvimmin likamaa keskittyi ruutuihin $X=186/Y=138$, $X=183/Y=139$ ja $X=182-183/Y=138$, ulottuen syvimmälle ruutujen $X=182-183/Y=138$ alueella. Likamaa-alueet erottuivat selvästi myös kaivausalueen läntisessä profiilissa.

Likamaa-alueet kaivausalueen eteläosassa liittyivät muinaisen rannan ja asumusten välisellä alueella tapahtuneeseen ilmeisen monimuotoiseen aktiviteettiin, eikä niiden voitane katsoa muodostavan jälkiä rakenteista. Osa likamaasta voi liittyä vuonna 2007 tutkitun, pääosin ruudussa $X=181/Y=140$ sijainneen kiveämättömän tulisijan luona suoritettuihin toimiin. Löydöistä pääosa tavattiin likamaaläikkien yhteydestä, kuitenkin ilman, että ne olisivat esiintyneet selvinä keskittyminä. Alueen merkittävin löytö, piikivestä valmistetun nuolenkärjen katkelma (KM 38009:194), tavattiin ruudusta $X=183/Y=138$.

Kaivausalueen pohjoispäähän, lähinnä ruutuun $X=186/Y=138$ sijoittunut ja alueen läntiseen profiiliin jatkunut likamaa-alue liittyy todennäköisimmin vuonna 2006 suurimmalta osaltaan tutkitun asumuspainanteen rakenteisiin. Kesän 2006 kaivauksella havaittiin, että tuolloin tutkitun alueen kolmessa kohdassa, joissa painanteessa sijainneen rakennuksen nurkat ilmeisimmin sijaittivat, oli nähtävissä jälkiä muinaisista kuopanteista – ehkä kyseessä olivat sortuneet nurkkapaalujen sijat. Neljännen nurkan aluetta ei tuolloin tutkittu.

Likamaa-alue ruudussa $X=186/Y=138$ sijoittui paikalle, jossa rakennuksen neljännen nurkan oli arvioitu sijainneen. Koska likamaan hahmo on selvästi kuoppamainen, mikä ilmenee kaivausalueen profiilista, on mielestäni todennäköisintä, että kyseinen ilmiö on muodostunut rakennuksen nurkan kohdalle rakennuksen tuhoutumisen yhteydessä, jolloin kuopassa sijainnut rakenne on poistunut, ja likamaata ja löytöjä on sortunut kuoppaan. Vaikuttaakin siltä, että edellä mainittujen kuoppien ja eri löytöryhmien levinnän tarkemman analysoinnin perusteella rakennuksen pohja-ala ja seinälinjojen sijainti lienee jokseenkin tarkoin määritettävissä.

Edellä käsiteltyjen likamaa-alueiden väliin sijoittuneessa kaivausalueen keskiosassa tavattiin vain heikkoa likamaata ja sitäkin hyvin hajanaisesti. Kaikkiaan kulttuurikerros kaivausalueella oli varsin ohut, mistä kertoo myös alueelta kaivettujen kerrosten vähäisyys; ensimmäinen kerros kaivettiin tasoon 60,40 m mpy, ja häiriötön pohjamaa oli saavutettu noin tasolla 60,00 m mpy. Mitään hautauksiin viittaavia jälkiä, joita alueelta oli toiveikkaasti pyritty löytämään, ei tavattu.

5.2. Eteläisin kaivausalue eli polun alue

Eteläisimmällä kaivausalueella jatkettiin asuinpaikan aktiviteettialueen järjestelmällistä tutkimusta. Kaivausalue määritettiin asuinpaikan halki kulkevalle metsäpolulle, edellisenä kesänä tutkitun 20 m² laajuisen alueen itäpuolelle, ja siitä muodostettiin neliön muotoinen, pinta-alaltaan 16 m². Alueen nurkat sijoituivat kohtiin $X=176/Y=155$, $X=180/Y=155$, $X=180/Y=159$ ja $X=176/Y=159$. Havainnot metsäpolun aiheuttamista häiriöistä maaperään olivat samankaltaisia kuin aiemminkin. Yleisimmin polun kohdalla oli noin viiden senttimetrin paksuinen sekoittunut kerros, joka lienee osittain syntynyt paikalle muualta tuodusta täyttömaasta ja osittain pintamaasta, joka on liikkunut pois alkuperäiseltä paikaltaan. Kulttuurikerroksen yläosa oli osin tuhoutunut ilmeisesti polkua tasoitettaessa, mistä johtuen polun korkeimmilla kohdilla sekoittuneen kerroksen alla oli paikoin huuhtoutumiskerroksen sijasta suoraan rikastumiskerros ja vastaavasti alkuperäiseltä maanpinnan muodoltaan alavimmissa kohdissa oli huuhtoutumiskerroksen päällä sekoittunutta kerrosta enimmillään toistakymmentä senttimetriä. Tuhoutuneet alueet olivat kuitenkin pienialaisia ja tuhoutuminen oli yltänyt syvimmillään arviolta vajaan kymmenen senttimetrin syvyyteen. Kaikkiaan metsäpolun aiheuttamat häiriöt asuinpaikan ilmiöille ovat vähäisiä, eikä polun nykyinen käyttö merkittävästi vaaranna muinaisjäännöksen säilymistä.

Heti sekoittuneen kerroksen poistamisen jälkeen oli hahmotettavissa, että alueen eteläreunan läheisyydessä oli kuoppamainen ilmiö, joka oli läpimitaltaan hieman alle kaksi-metrinen ja muodoltaan loivapiirteisen pyöreähkö. Kuopanteen keskikohta sijoittui alueen eteläreunan keskikohdasta noin puolisen metriä koilliseen päin, ja kuopan pohja oli parikymmentä senttimetriä kuoppaa ympäröivää aluetta syvemmällä. Tuossa vaiheessa kuopannetta ei pidetty odotusarvoltaan kovinkaan merkittävänä, vaan todennäköisimpänä pidettiin, että kyseisestä kohdasta olisi polun tasoittamistarkoituksessa kiskottu pois kanto.

Ensimmäisissä kaivauskerroksissa löytöjä tavattiin varsin harvakseltaan ja likamaata ei juuri lainkaan. Kaivauksen edettyä kerrokseen 60,15 m mpy alkoi kuitenkin hahmottua, että kaivausalueen löydöt – lähinnä kvartsi-iskokset – painoutuivat alueen länsireunalle, erityisesti alueen lounaisnurkkaan. Lounaisnurkan alueelta tavattiin myös kohtalaisen laaja-alaista, paikoin hyvinkin tummaa likamaata sekä palaneiden luiden kappaleita ja hiiltä, minkä katsottiin kertovan tulenpidosta paikalla. Voimakkaimmat tulenpidon merkit olivat kohdan X=176,65/Y=155,65 ympärillä halkaisijaltaan noin puolimetrisellä alueella, ja likaantuneen tumman maakerroksen paksuus oli paksuimmillaan noin 15 cm. Kyseisen alueen välittömässä läheisyydessä likamaata, luiden kappaleita ja hiiltä oli hajanaisemmin, mutta kuitenkin huomattavasti runsaammin kuin kaivausalueen muissa osissa. Edellisenä kesänä oli kohdan X=176/Y=154,5 ympärillä dokumentoitu sijainneen ainakin lyhytaikaisen kiveämättömän tulisijan, joten ilmeisesti nuotiota on paikalla pidetty useastikin, ja tulisijan tarkka sijainti on vaihdellut halkaisijaltaan parimetrisen alueen sisällä eri kertojen välillä.

Pohjoisimmissa osissa kaivausaluetta häiriötön pohjamaa saavutettiin varsin pian, jo alle 30 cm syvyydellä maanpinnasta. Hetkellisesti kaivausalueen uumoiltiin tulevan tutkituksi varsin joutuisasti, mutta lähes samanaikaisesti kun pohjamaa pohjoisreunalla saavutettiin, alkoi lähellä eteläreunaa jo pintamaan poiston jälkeen havaitun kuopanteen ympärillä hahmottua heikon likamaan muodostama kehä, jonka alueelta tavattiin harvakseltaan löytöjä. Kuopanteen itäpuolelta tavattiin myös läpimitaltaan parikymmensenttinen kivi, jonka läheltä löytyi jonkin verran kvartsi-iskoksia. Pyöreähkönä kehänä hahmottuvat likamaailmiöt olivat Kierikinkankaan aiemmilta kaivauskesiltä jo siinä määrin tuttuja, että oletimme jälleen saavamme kaivaa kohtalaisen syvän varasto- tai jätekuopan jäännöksen. Näin kävikin. Kookkaan kuopan itäpuolella alueen eteläprofiiliin jatkuen havaittiin myös pienempi tumman likamaan muodostama ilmiö, joka ilmeisimmin on kuoppamaisen tulisijan jäännös. Muutamien palaneiden kivien lisäksi ilmiön yhteydestä tavattiin vain niukasti löytöjä. Ilmiö oli yhteydessä suurempaan kuoppaan, ja todennäköisesti liittyy siihen myös käyttötarkoitukseltaan – kuitenkin myös ilmiöiden eriaikaisuus on mahdollista.

Suurempi kuoppa ilmeni kaivauksen edetessä olemukseltaan loivahkon pyöreäpohjaiseksi, noin 80 cm syvyiseksi ja halkaisijaltaan jokseenkin kaksimetriseksi. Löydöt keskittyivät likamaakehän muodostamille kuopan seinämille ja kuopan pohjalle, ja koostuivat lähinnä kvartsi- ja liuskeiskoksista, pienistä saviastioiden kappaleista, palaneiden kivien kappaleista ja erityisesti kuopan pohjaosissa myös palaneista luista. Lisäksi kuopasta löydettiin ohueksi kuluneen hiomalaa'an katkelma (KM 38009:120), joka näkyy myös tasokartassa tasossa 59,80 m mpy. Kuopan eteläreuna jatkui kaivausalueen eteläiseen profiiliin, ja vielä tällä hetkellä tutkimaton osa kuopasta tutkittaneen kenttäkaudella 2010.

5.3. Itäisin kaivausalue eli painanteen alue

Asumuspainanteen koillisneljänneksen lähialueineen kattanut 24 m² laajuinen kaivausalue sijoittui kesällä 2008 tutkitun luoteisneljänneksen jatkeeksi siten, että painanteen pohjoispuolikas on kenttäkauden 2009 jälkeen kokonaisuudessaan tutkittu. Seuraavien kahden kenttäkauden aikana pyritään tutkimaan myös painanteen vielä kaivamaton eteläinen puolikas. Suorakulmion muotoisen kaivausalueen pituus oli pohjois-etelä-suunnassa kuusi metriä ja alueen leveys neljä metriä. Alueen eteläinen profiili muodosti yhdessä edellisen vuoden kaivausalueen profiilin kanssa painanteen halki ulottuvan kymmenmetrisen poikkeileikkauksen. Kaivausalueen kulmien koordinaatit olivat X=182/Y=165, X=188/Y=165, X=188/Y=169 ja X=182/Y=169. Kaivausalueen koillisosa sijoittui asumuspainanteen ulkopuoliselle aktiviteettialueelle.

Pintamaan poisto kaivausalueelta sujui varsin vaivattomasti. Pääosassa aluetta turve oli rullattavissa pois leveinä rullina, jonka jälkeen huuhtoutumiskerroksen yläpinnan siistiminen ei vienyt kovinkaan paljoa aikaa. Huuhtoutumiskerros vaikutti ehjältä, eikä alueen maaperässä kaivauksen myöhemmissäkään vaiheissa havaittu mitään moderneja häiriöitä. Painanteen pohja oli noin tasolla 59,75 m mpy ja vallien yläreuna noin tasolla 60,25 m mpy – 60,15 m mpy. Pintamaan poiston jälkeen ensimmäisissä kaivauskerroksissa löytöjä ja likamaata tavattiin lähinnä kaivausalueen länsiosassa, erityisesti ruuduissa X=185-186/Y=165. Kyseinen alue on ilmeisesti sijainnut välittömästi asumuksen oviaukon itäpuolella, ja alueelle on mahdollisesti kertynyt asumuksen sisältä siirrettyä materiaalia. Likamaata kyseisellä alueella tavattiin noin 30 cm paksuudelta, ja alueen likamaan yhteydestä löydettiin myös kaksi kaivaukselta tunnistetuista liuske-esineistä, liuskerenkaan katkelma (KM 38009:364) ja nuolenkärjen katkelma (KM 38009:305).

Asumuspainanteen ulkopuolella voidaan alueen merkittävimpänä havaittuna ilmiönä pitää alueen kaakkoisnurkan läheltä tavattua kivikautisen varasto- tai jätekuopan jäännöstä. Kuopan keskikohta sijaitsi noin kohdassa $X=186,40/Y=167,40$. Paikalla oli jo pintamaan poiston jälkeen havaittavissa loivapiirteinen painauma, joka hahmottui ensimmäisten kaivauskerrosten aikana muuta aluetta syvemmälle jatkuvana huuhtoutumiskerros-läikkänä. Tasossa 59,95 m mpy, noin 30 cm syvyydellä maanpinnasta, havaittiin kyseistä huuhtoutumiskerros-läikkää kiertävä likamaakehä, joka oli jokseenkin ympyränmuotoinen, ja jonka halkaisija oli hieman yli puolitoista metriä. Likamaa jatkui yhtenäisenä noin puoli metriä syvemmälle, muodostaen pyöreäpohjaisen kuopan jäännöksen.

Kuopan seinämien ja pohjan likamaa erottui selvästi häiriöttömästä pohjamaasta; kuoppaa ympäröivällä alueella pohjamaa saavutettiin pian kuopan likamaakehän havaitsemisen jälkeen. Likamaakehän sisäpuoleinen kuopan täyttömaa oli varsin puhdasta ja löydötöntä. On mahdollista, että kuoppa on täytynyt asumuspainanteen kaivamisen yhteydessä, mikä selittäisi kuopan likamaan havaitsemisen vasta melko syvällä – painanteesta kaivettu maa olisi peittänyt kuopan ilmiöt puhtaamman kerroksen alle. Kuitenkaan kuopan ja painanteen käytön samanaikaisuuskaan ei ole poissuljettavissa. Yleisolemukseltaan kuoppa muistutti muita asuinpaikalta tavattuja kookkaiden kuoppien jäännöksiä, mutta kuitenkin poikkesi niiden joukosta löytöjensä osalta – löydöt kuopasta olivat melko vähäiset, kun puolestaan muissa Kierikinkankaalta tavatuissa kuoppien jäännöksissä löytötiheys on yleensä ollut varsin suuri. Huomionarvoinen löytö kuopan yhteydestä on kuitenkin koivuntuohitervan kappale (KM 38009:402), jossa on ilmeisesti erotettavissa hampaanjälkiä.

Asumuspainanteessa sijainneen rakennuksen lattia-alan reunojen hahmottaminen oli melko haasteellista. Osaltaan hahmottamista vaikeutti löytöjen vähäisyys, erityisesti kaivausalueen kaakkoisosassa löytöjä ei tavattu juuri lainkaan. Alueen eteläisen profiilin perusteella kuitenkin vaikuttaa, että rakennuksen seinälinja kohtaa profiilin jokseenkin kohdassa $X=182/Y=167,70$. Kyseisestä kohdasta seinälinja jatkunee asumuksen koillis-nurkkaan, joka lienee sijainnut noin kohdassa $X=185/Y=167$, ja tästä edelleen varsin suoraan länteen, kohti kesällä 2008 tutkittua asumuksen ovensuussa sijainneen kuopan jäännöstä. Vaikuttaa ilmeiseltä, että lattia-alan muoto ei ole säännöllinen suorakulmio, vaan selvästi epäsäännöllisempi. Muodon tarkempi hahmottaminen lienee ajankohtaista, kun koko asumus on saatu tutkittua, ja löytöjen levinnän sekä asumuksen yhteydestä tavattujen likamaa-alueiden keskinäisiä suhteita päästään analysoimaan laaja-alaisemmin.

Erityisesti asumuksen lattia-alan pohjoisimmissa osissa likamaa oli varsin voimakasta, ja heti sen alla oli raekooltaan karkea häiriintymätön pohjamaa. Lattia-alan likamaakerros oli enimmillään noin 15 cm paksuinen. Asumuksen lattia-alalta, likamaan ja häiriintymättömän pohjamaan rajapinnasta ruudusta X=184/Y=165, löydettiin myös kookkain Kierikinkankaan kaivauksilla tavattu kiviesine, 240 mm mittainen tuuran puolikas (KM 38009:251). Lattia-alan keskivaiheilla voimakas huuhtoutuminen oli tuhonnut likamaan lähes tyystin, ja huuhtoutumiskerroksen alta tavattiin suoraan pohjamaa. Edellisenä vuonna tutkittuun, asumuksen lattia-alalle sijoittuneeseen tulisijaan liittyvät ilmiöt eivät juurikaan yltäneet tämänvuotiselle kaivausalueelle. Vain aivan alueen lounaisnurkassa havaittiin tulisijaan liittyen kerroksissa 59,60 m mpy – 59,55 m mpy pienialaisesti punertavaksi palanutta noensekaista maata sekä muutamia palaneen luun kappaleita.

6. Löydöt

6.1. Löytöjen levintä ja tiheys

Löytöjen levintä kenttäkaudella 2009 ilmenee raportin liitteenä olevista löytökartoista, joihin on merkitty kaikki kaivauksella paikoilleen mitatut löydöt, eli kaikki löydöt seuralöytöjä lukuun ottamatta. Keskimääräinen löytötiheys kaivauksella oli 38,10 löytöä neliometriä kohden, mikä on selvästi alhaisin Kierikinkankaan yleisökaivauksilla toteutunut löytötiheys. Aiempi alin löytötiheys oli vuonna 2007 toteutunut 60,46 löytöä neliometriä kohden. Löydöt kaivausalueilla olivat jakaantuneet varsin epätasaisesti. Läntisimmällä alueella asumuspainanteiden ja muinaisen rannan välillä löytöjä tavattiin kohtalaisen säännöllisesti, mutta vain 25,75 löytöä neliometriä kohden – kyseinen löytötiheys kuvastanee Kierikinkankaalla varsin hyvin sellaista rannan lähelle sijoittuvan aktiviteettialueen osaa, jolta ei tavata erityisempiä ilmiöitä, kuten tulisijoja tai merkittäviä muinaisten kuoppien jäännöksiä.

Metsäpolulle sijoittuneella kaivausalueella havaittiin löytöjen keskittyneen voimakkaasti alueen länsireunan kolmen eteläisimmän ruudun sekä alueen eteläreunassa tutkitun jäte- tai varastokuopan jäännöksen yhteyteen. Kyseiset alueet kattaneilla seitsemällä neliometrillä keskimääräinen löytötiheys oli 115 löytöä neliometriä kohden – alue oli keskimääräiseltä löytötiheydeltään koko kaivauksen rikkainta. Edellä mainitun alueen ulkopuolelta metsäpolulle sijoittuneelta kaivausalueelta löytyi keskimäärin ainoastaan 13,44 löytöä neliometriä kohden, alueen koillisnurkan läheisyydestä vain yksittäisiä löytöjä.

Koko kaivauksen toiseksi runsaslöytöisin ruutu oli jäte- tai varastokuopan pohjan kattanut ruutu X=176/Y=157 yhteensä 213 löydöllään – enemmän löytöjä tavattiin vain itäisimmältä kaivausalueelta asumuksen oviaukon itäpuoleiselle likamaa-alueelle sijoittuneesta ruudusta X=186/Y=165, yhteensä 214 löytöä.

Asumuspainanteen neljännessektorin lähialueineen kattaneella itäisimmällä kaivausalueella löydöistä pääosa löytyi joko asumuksen lattia-alan pohjoisosasta, jo edellä mainitulta asumuksen oviaukon itäpuolelle sijoittuneelta likamaa-alueelta tai asumuksen koillispuolelle sijoittuneen jäte- tai varastokuopan yhteydestä. Alueen eteläisimpien kahdeksan neliömetrin alueelta tavattiin yhteensä vain 47 löytöä, mitä voidaan pitää yllätyksenä, osuihan kyseiselle alueelle merkittävä osa asumuspainanteen tulisijan läheisyyteen sijoittuneesta lattia-alasta. Myös alueet asumuksen ja jäte- tai varastokuopan ulkopuolella kaivausalueen itä- ja pohjoisreunoissa olivat lähes löydöttömiä.

Löytöjen levinnässä kenttäkaudella 2009 voitiin havaita selvää pesäkkeisyyttä. Oli myös todettavissa, että aiemmat yleisökaivaukset olivat antaneet Kierikinkankaan löytötiheydestä ehkä todellisuutta jonkin verran rikkaamman kuvan – kohtalaisen kookkaita varsin vähälöytöisiä tai aivan tyhjiäkin alueita taitaa kankaalle mahtua. Aiemmin tehty havainto löytöjen vähenemisestä ja niiden keskittymisestä yksittäisten pienialaisten ilmiöiden yhteyteen kauemmas muinaisesta rannasta edettäessä voitiin jossain määrin jälleen todentaa, erityisesti verrattaessa lähimmäs rantatörmää sijoittunutta läntisintä kaivausaluetta itäisempiin alueisiin – itäisemmillä alueilla löytöjen esiintymistiheys oli erityisiä löytökeskittymiä lukuun ottamatta selvästi pienempi kuin läntisellä alueella.

6.2. Löytölajit

Aiempien Kierikinkankaan yleisökaivauksien löytöaineistoon verrattuna kenttäkauden 2009 löydöt olivat lukumääräisesti poikkeuksellisen niukat, mutta lähes kaikki aiemmin tavatut löytöryhmät olivat silti edustettuina ainakin yksittäisillä löydöillä. Poikkeus olivat meripihkaesineet, joita edellisen kenttäkauden tavoin ei löydetty ainoatakaan. Asbestisekoitteista keramiikkaa löytyi ainoastaan kaksi pientä kappaletta. Muutenkin keramiikkalöydöt olivat vaatimattomat, ainakaan paikoilleen hajonneiden saviastioiden jäännöksiä ei kaivauksella tavattu. Iloisimpia yllätyksiä löytöaineistossa olivat raidallisesta piikivestä valmistetun nuolenkärjen katkelma, kookas haljennut tuura, runsaasti käytetyn hiomalaa'an katkelma sekä ilmeisesti keskeneräiseksi jäänyt liuskeesta valmistettu nuolenkärki.

Kappalemäärittäin tarkasteltuna merkittävimmät löytöryhmät olivat odotetusti kvartsilöydöt (41,1 %), keramiikka (47,9 %) ja palaneet luut (8,6 %). Löytöryhmien keskinäiset prosenttiosuudet ovat jokseenkin samassa linjassa aiempien vuosien löytömäärien kanssa. Poikkeuksena yleisestä linjasta voidaan pitää lähinnä vuotta 2008, jolloin paikoilleen hajonneen saviastian tuhannet kappaleet nostivat keramiikan osuuden selvästi kyseisen löytöryhmän tavanomaista osuutta suuremmaksi.

Pienemmistä löytöryhmistä huomionarvoinen on erityisesti kivilajiaineiston aiempia vuosia suurempi osuus (1,9 %) – osuutta nostaa lähinnä löydettyjen kivilaji-iskosten lukuisuus. Kvartsiittilöytöjen osuus (0,4 %) vastaa aiempien vuosien tasoa. Edellä mainittujen löytöryhmien ulkopuolelle löytöaineistosta lukeutuu vain kolme löytöä, toisin sanoen kaksi koivuntuohitervakönttiä sekä piikivestä valmistetun nuolenkärjen katkelma.

Jos tarkastellaan eri löytöryhmien massojen osuuksia koko löytöaineiston massasta, voidaan kvartsilöydöt (43,7 %) todeta painavimmaksi löytöryhmäksi, kuten kaikkina edellisinäkin vuosina, joskin raaka-ainekappaleiksi tai ytimiksi määriteltäviä kvartseja tavattinkin suhteellisen vähän. Selvä poikkeus aiempiin vuosiin on kuitenkin kivilajiaineiston suuri massa – aiemmin Kierikinkankaalta oli tavattu lähinnä siroja liuske-esineitä, mutta kenttäkauden 2009 löytöjen massasta kivilajiaineiston osuus (39,4 %) on selvästi toiseksi suurin. Asiaa selittävät löytöryhmään sisältyvät massiivinen tuura ja kookkaan hiomalaa'an katkelma – kyseiset löydöt muodostavat kaksin liki kolmanneksen (32,5 %) kesän löytöjen kokonaismassasta.

Tavattujen saviastioiden kappaleiden pientä kokoa kuvaa hyvin, että keramiikka kappalemääräisesti suurimpana löytöryhmänä kattaa löytöjen massasta vain noin kymmenesosan (10,1 %). Prosentuaalisesti merkittäväksi ryhmäksi löytöryhmän massan perusteella lukeutuvat vielä kvartsiittilöydöt (5,8 %), joiden massasta pääosan muodostavat asumuspainanteen lattia-alalta tavatut kolme raaka-ainekappaletta. Palaneiden luiden osuus (0,9 %) on pienempi kuin yhdenkään aiemman Kierikinkankaan yleisökaivauksen löytöaineistossa. Muut löytöryhmät – piikivi ja koivuntuohiterva – jäävät massaltaan lähinnä kuriositeeteiksi alle promillen osuuksillaan.

Löytölaji	Määrä (kpl)	Massa (g)	% löydöistä (kpl)	% löydöistä (g)
Keramiikka	949	456,2	47,9	10,1
Saviastioiden kappaleet	947	451,2		
Palanut savi	2	5,0		
Koivuntuohiterva	2	1,2	0,1	< 0,1
Kivilajit	37	1778,8	1,9	39,4
Tuuran katkelmat	1	863,2		
Liuskerenkaan katkelmat	1	2,3		
Nuolenkärjen katkelmat	1	7,0		
Hioimen katkelmat	1	9,1		
Hiomalaa'an kappaleet	3	690,6		
Muut esineiden katkelmat tai teelmät	2	71,8		
Kivilajitytimet	1	71,6		
Kivilaji-iskokset	27	63,2		
Piikivi	1	0,7	< 0,1	< 0,1
Nuolenkärjen katkelma	1	0,7		
Kvartsiitti	7	260,8	0,4	5,8
Kvartsiittiesineet	1	7,1		
Kvartsiitti-iskokset	3	7,2		
Kvartsiittitytimet ja raaka-ainekappaleet	3	246,5		
Kvartsi	815	1970,2	41,1	43,7
Kvartsiesineet	15	101,7		
Kvartsi-iskokset	796	1194,8		
Kvartsiytimet ja raaka-ainekappaleet	4	673,7		
Palaneet luut	170	42,3	8,6	0,9
Yhteensä	1981	4510,2		

6.2.1. Keramiikka

Keramiikkaa tavattiin selvästi aiempia vuosia niukemmin. Saviastioiden kappaleista useimmat olivat orgaanissekoitteisia, tyyteltävissä tyyppilliseksi kampakeramiikaksi. Vain harvoissa kappaleissa oli säilynyt koristelua. Koristelu koostui pääosin kampaleimoista ja pyöreistä läpimitaltaan noin 6 mm kuopista, lisäksi tavattiin esimerkkejä pienemmistä kuopista (KM 38009:55), pienen luun päällä painelluista koristeista (KM 38009:140) sekä viivamaisesta koristelusta (KM 38009:396). Asbestisekoitteisia saviastian paloja löytyi kaksi (KM 38009:47). Tavatut saviastioiden kappaleet olivat jokseenkin poikkeuksetta pahoin rapautuneita, ja kookkaimpienkin palojen läpimitta oli vain noin neljä senttimetriä. Todennäköisesti kappaleet ovat peräisin lukuisista eri astioista.

Aiempiä kesinä tavattujen korkeatasoisesti koristellusta ja hyvin poltetusta astiasta peräisin olevien kappaleiden kaltaisia ei juurikaan löytynyt – mahdollisesti yksi kappale (KM 38009:168) voi kuitenkin olla peräisin kyseisestä astiasta. Kahta keramiikan kappaleista (KM 38009:325) voidaan pikemminkin luonnehtia palaneen saven kappaleiksi kuin saviastian kappaleiksi.

Runsaimmin saviastioiden kappaleita löytyi metsäpolun alueella tutkitun varasto- tai jätekuopan yhteydestä – noin kolmannes kaikesta kaivauksella tavatusta keramiikasta – sekä kookkaimmalla kaivausalueella asumuspainanteen ulkopuolelta asumuksen oviaukon itäpuolelle sijoittuneelta likamaa-alueelta, josta saatiin talteen kaivauksen keramiikkalöydöistä noin viidennes. Muut kaivauksen keramiikkalöydöt olivat sijoittumiseltaan varsin hajanaisia, lähinnä keramiikkaa tavattiin kuitenkin likamaa-alueiden yhteydestä. Saviastioiden kappaleita löytyi myös tutkitun asumuksen neljänneksen lattia-alalta, mutta jokseenkin vähäisiä määriä.

6.2.2. Koivuntuohiterva

Edellisen kesän poikkeuksellisen runsaiden koivuntuohitervalöytöjen jälkeen kesä 2009 merkitsi kyseisessä löytörajissa paluuta tavanomaisempaan löytömäärään. Koivuntuohitervaa löydettiin kaivauksella kaksi kappaletta (KM 38009:258 ja KM 38009:402). Toinen kappaleista löytyi tutkimuksen kohteena olleen asumuspainanteen lattia-alalta, toinen puolestaan asumuksen koillispuolella tutkitun varasto- tai jätekuopan yhteydestä. Löytökonteksti ei tarjonnut vihjeitä kappaleiden käyttötarkoituksesta. Kookkaammassa kappaleessa (KM 38009:402) on ilmeisesti erotettavissa hampaanjälkiä.

6.2.3. Kivilajijaineisto

Kenttäkaudella 2009 tavattu kivilajijaineisto täydensi huomattavasti kuvaa, joka kyseisestä löytöryhmästä oli aiempien vuosien perusteella muodostunut. Merkittävimmin Kierikinkankaalta talteen saadun kivilajijaineiston typologista variaatiota laajensivat haljenneen tuuran (KM 38009:251), nuolenkärjen rikkoutuneen teelmän (KM 38009:305) sekä ohueksi kuluneen hiomalaa'an kappaleen (KM 38009:120) löytymiset. Kyseisten löytöjen lisäksi kaivauksella tavattiin käsihioimen (KM 38009:13) ja läpimitaltaan noin 70 mm kokoisen liuskerenkaan (KM 38009:364) katkelmat, kaksi epämääräisempää mahdollista hiomalaa'an kappaletta (KM 38009:214 ja KM 38009:255), yksi kivilajiydin (KM 38009:24), kaksi teelmää tai raaka-ainekappaletta (KM 38009:375 ja KM 38009:320) ja 27 kivilaji-iskosta.

Eniten aiempina vuosina tavattuja löytöjä vastaa liuskerenkaan katkelma, joka vaikuttaa olevan muiden Kierikinkankaalta tavattujen liuskekorujen tavoin ilmeisesti paikallista materiaalia ja on pahoin rapautunut. Pienehköjä iskosmaisia esineiden katkelmia ei tavattu aiemmista yleisökaivausvuosista poiketen lainkaan, sitä vastoin kivilaji-iskosten määrä oli suurempi kuin kertaakaan aiempina vuosina.

Kaivauksen kivilajijaineisto keskittyi selkeästi itäisimmille kaivausalueille, läntisimmältä alueelta tavattiin ainoastaan yksi kivilaji-iskos. Metsäpolun alueelle sijoittuneen kaivausalueen kivilajimateriaalia iskokset hallitsivat – kahta vaille kaikki kaivauksella tavatut kivilaji-iskokset löytyivät kyseiseltä alueelta, valtaosin alueella tutkitun laajan jäte- tai varastokuopan yhteydestä. Kuopasta löydettiin myös ohueksi kuluneen hiomalaa'an kappale (KM 38009:120) sekä kivilajiydin (KM 38009:24), ja aivan kuopan välittömästä läheisyydestä käsihioimen katkelma (KM 38009:13).

Kuopasta tavatun hiomalaa'an materiaalia voi luonnehtia lähinnä savikivimäiseksi liuskeeksi, ja se on osa laakakiveä, jossa hioutunut alue on muodostanut hiomalaa'aille tyypillisen ovaalin painauman – ovaalin kehästä on kappaleen alueella noin kuudesosa. Kappaleen paksuus on enimmillään 30 mm, ja voimakkaimmin hioutuneella osalla 9 mm. Kyseinen kappale on Kierikinkankaan löydöistä ensimmäinen, joka osoittaa asuinpaikalla tapahtuneen laajamittaista hiontatyötä – aiemmat kohteesta hiomalaa'an kappaleina luetteloidut kivet ovat huomattavasti epämääräisempiä sekä materiaaliltaan että hioutumisjäljiltään. Hionnan kohde tosin jää osin epävarmaksi, sillä kiviesineiden lisäksi laakakiveä vasten on toki voitu hioa myös vaikkapa sarvi- ja luuesineitä.

Laajimmalla kaivausalueella tutkitun asumuspainanteen neljännessektorin lattia-alalta kivilajiesineistöstä tavattiin haljennut tuura (KM 38009:251) ja kaksi mahdollista hiomalaa'an katkelmaa (KM 38009:214 ja KM 38009:255). Nuolenkärjen rikkoutunut teelmä (KM 28009:305), liuskerenkaan katkelma (KM 38009:364) sekä kaksi muuta teelmää tai raaka-ainekappaletta (KM 38009:375 ja KM 38009:320) puolestaan löytyivät samaisen painanteen ulkopuolelta, asumuksen oviaukon itäpuolisen likamaa-alueen yhteydestä – mahdollisesti kyseiseen kohtaan ovat päätyneet rikkoutuneet tai epäonnistuneet kivisepän tuotokset sekä hylätyt materiaalikkappaleet asumuksen sisältä.

Asumuksen lattia-alalta löydetty tuura on toistaiseksi massiivisin Kierikinkankaalta tavattu kivilajiesine, pituudeltaan 240 mm ja massaltaan 863,2 g. Aiemmin oli jo ehditty pohtia, puuttuvatko kookkaat kivityökalut Kierikinkankaalta tyystin. Tuura on haljennut pituus-suunnassa kahtia, mutta esine olisi vielä hyvinkin pystytty hiomaan uudelleen käyttö-kuntoiseksi – jostain syystä uutta hiontaa ei kuitenkaan ole tehty, vaan esine on hylätty, tai kenties varastoitu tai kätkeyty myöhempää käyttöä varten. Tuuran materiaali on ilmeisimmin sädekiviliusketta Länsi-Lapin suunnalta.

Nuolenkärjen teelmä, joka löytyi asumuksen oviaukon ulkopuolelta, vaikuttaa rikkoutuneen jo valmistusvaiheessaan – kyseinen kärki ei siis ole kaiketi koskaan ollut nuoleen vartettuna. Kärjen liuskeinen materiaali, ilmeisesti fylliitti, näyttää alkaneen halkeilla ohuiksi liuskoiksi kärkeä hiottaessa, raaka-ainekappale on siten ohentunut liikaa, ja lopulta kärki on katkennut. Tällöin kärjen työstäjä lienee todennut kappaleen sopimattomaksi kärjen valmistamiseen – kärjestä ei enää olisi saanut työstettyä täysin symmetristä – ja on hylännyt kärjen keskentekoisena. Kärjen muoto on kuitenkin hyvin mielenkiintoinen, sillä vuonna 2008 löydettiin liki täysin samanmuotoisen kärjen kärkikatkelma saman asumuspainanteen sisältä, jonka ulkopuolelta kärjen teelmän katkelma tavattiin. Painanteen sisältä löytynyt kärki oli kuitenkin valmistettu piikivestä. Voidaankin hypoteettisesti pohtia, onko Kierikinkankaan asuinpaikalla pyritty imitoimaan paikalle tuontitavarana saatujen piikivestä valmistettujen kärkien muotoa paikallisempaan materiaaliin – mahdollisesti painanteen sisältä löydetty kärki olisi voinut jopa toimia mallina painanteen ulkopuolelta löydettyä kärjen teelmää valmistettaessa.

6.2.4. Piikivi

Kaivauksen loppuvaiheessa tavattiin toinen Kierikinkankaan yleisökaivauksilla löydetty piikiviesine, 19 mm mittainen nuolenkärjen katkelma (KM 38009:194). Täysin selvää ei ole, onko kyseessä kärki- vai kantakatkelma – kappale voisi olla yhtä hyvin joko kärki- tai kantaosa suippokantaisesta pajunlehdenmuotoisesta kärjestä. Kärki on valmistettu harmaasta, raidallisesta piikivestä, ja se löytyi läntisimmältä kaivausalueelta, ruudusta X=183/Y=138, asumuspainanteiden ja rantatörmän väliseltä aktiiviteettialueelta, likamaa-alueen yhteydestä läheltä muinaista rantavyöhykettä.

6.2.5. Kvartsiitti

Kvartsiittilöydöt kesän 2009 kaivauksella koostuivat yhdestä kvartsiittikaapimesta, kolmesta kvartsiitti-iskoksesta sekä kolmesta raaka-ainekappaleesta. Kvartsiittilöydöistä erityisesti iskosten määrä oli siis aiempien kesien löytöihin verrattuna vähäinen, mutta Kierikinkankaan kvartsiittilöytöjen niukan kokonaismäärän huomioiden kyseessä lienee lähinnä tilastollinen sattuma. Kvartsiittikaavin ja -iskokset olivat sijoittuneet hajanaisesti kaivausalueiden eri osiin, mutta on huomionarvoista, että kaikki raaka-ainekappaleiksi määritetyt kvartsiittikappaleet löydettiin tutkitun asumuspainanteen neljänneksen lattia-alalta varsin suppealta alueelta. Ilmeisesti kyseiset kappaleet oli jostain syystä varastoitu asumuksen nurkkaan, ja ne olivat jääneet työstämättä. Kaikki tavatut kvartsiittikappaleet olivat kiviainekseltaan erittäin puhdasta ja hyvälaatuista materiaalia.

6.2.6. Kvartsi

Kvartsilöytöjä tavattiin kaikkiaan 815 kappaletta, joista 15 tulkittiin esineiksi. Sekä kvartsilöytöjen kokonaismäärä että esineiden osuus kvartsilöydöistä olivat aiempien yleisö-kaivausten löytöaineistoihin verrattuina vähäiset. Kvartsia löydettiin varsin tasaisesti kaikilta kaivausalueilta, lähinnä samoista paikoista likamaa-alueiden yhteydestä kuin muitakin löytöjä. Merkittäviä kvartsikeskittymiä ei tavattu, ei ainakaan sellaisia, joita olisi syytä luonnehtia kvartsintyöstöpaikoiksi. Kappalemääräisesti eniten kvartsilöytöjä tavattiin ruudusta X=176/Y=157, paikalla sijainneen jäte- tai varastokuopan alueelta, yhteensä 88 kappaletta eli 10,8 % kaivauksen kaikista kvartsilöydöistä.

Kaivauksen kvartsilöytöjen joukosta tunnistetut esineet olivat lähinnä kaapimia, lisäksi aineistosta tunnistettiin kaksi uurrinta. Yhtä terältään lähinnä talttamaista kvartsiesintä ei luetteloinnin yhteydessä tarkemmin määritelty. Esineiksi tunnistettujen kvartsien osuus kvartsien kokonaiskappalemäärästä oli 1,8 % ja raaka-ainekappaleiksi tai ytimiksi tunnistettujen osuus 0,5 %. Molemmat prosentiosuudet ovat aiempien vuosien löytöjakaumaan verrattuina jonkin verran tavanomaista pienemmät. Aiempien vuosien tavoin tavattu kvartsimateriaali oli kuitenkin yleisolemukseltaan melko hyvälaatuista, ja palanutta kvartsia oli aineiston joukossa vain yksittäisiä kappaleita.

6.2.7. Palaneet luut

Palanutta luuta löydettiin 170 kpl, yhteismassaltaan 42,3 g. Kierikinkankaan aiempien vuosien yleisökaivauksien luulöytöihin verrattuna palanutta luuta löytyi siis varsin niukasti. Luiden vähyyttä selittää osaltaan se, että kaivausalueille ei osunut kuin yksi jokseenkin ilmeinen tulisijan paikka. Kyseisen tulisijan yhteydestä, ruudusta X=176/Y=155 tavattiinkin kaivauksen luulöydöistä lähes kolmannes, 47 kpl, massaltaan 12,0 g. Toinen vähäinen keskittymä luuta oli asumuspainanteen lattia-alalla, ruudussa X=184/Y=165, josta löytyi palanutta luuta 31 kpl, massaltaan 7,3 g. Kyseiset kaksi neliometriä siis sisälsivät jokseenkin puolet kaivauksen aikana löydetyistä palaneista luista. Viimeksi mainittua keskittymää ei kuitenkaan ole syytä pitää tulisijan jäännöksenä, vaan lähinnä kohtana, mihin on päätyntä tulisijasta siirrettyä ainesta, todennäköisimmin asumuksen keskellä sijainneesta tulisijasta, joka tutkittiin pääosin kesällä 2008. Myös molemmista kaivauksen aikana tutkituista kookkaista jäte- tai varastokuopista tavattiin palanutta luuta jonkin verran. Muista osista kaivausalueita luuta löytyi vain satunnaisesti yksittäisiä kappaleita, yleensä voimakkaan likamaan yhteydestä.

Kaivauksella löydettyjä palaneita luuta ei ole perusteellisesti analysoitu, mutta alustavasti luiden joukossa vaikuttaa olevan ainakin hylkeiden ja kalojen luuta – muutamia kokonaisina säilyneitä hylkeiden sormiluita sekä kalojen nikamia tunnistettiin luuaineiston joukosta jo kenttätöiden aikana. Suurin osa palaneista luista on kuitenkin murentunut niin pieniksi kappaleiksi, että niiden tarkka määrittäminen tuskin on mahdollista.

7. Yhteenveto

Kierikkikeskuksen yleisökaivauksilla kesällä 2009 jatkettiin neljättä vuotta Kierikinkankaan kivikautisen asuinpaikan pitkäkestoista ja järjestelmällistä tutkimusta. Sääät suosivat kaivauksia ja yhteensä kesän aikana kaivaukselle osallistui 125 henkilöä. Kaivaus eteni kesän mittaan jopa hieman arvioitua nopeammin, mikä mahdollisti kaivausalueiden laajentamisen vielä kaivauksen loppuvaiheessa. Kaikkiaan kaivausalueet olivat silti jonkin verran aiempina vuosina tutkittuja alueita pienemmät ja löytöjen kokonaismäärä jäi huomattavasti aiempien vuosien löytömääriä alhaisemmaksi. Alueista laajimmalla, laajuudeltaan 24 m², tutkittiin neljännessektori asumuspainanteesta, jonka ensimmäinen neljännes oli tutkittu kesällä 2008. Näin painanteen pohjoispuolisko lähialueineen saatiin kokonaan tutkituksi. Painanteen eteläpuolisko tutkittaneen kenttäkausilla 2010–2011. Asumuspainanteen yhteyteen sijoittuneen kaivausalueen lisäksi asuinpaikan aktiviteetti-alueelle määritettiin laajuudeltaan 16 m² ja 12 m² kaivausalueet.

Kenttäkauden aikana tutkittu asumuspainanteen neljännes antoi varsin niukasti lisätietoa painanteesta sijainneesta rakennuksesta. Asumuksen koillisnurkan paikka on kuitenkin määritettävissä likamaa-alueiden ja löytöjen levinnän perusteella, ja myös asumuksen seinälinjan sijaintia kyettiin havainnoimaan. Merkittävin yksittäinen löytö asumuksen yhteydestä oli lattia-alalta löydetty sädekiviliuskeesta valmistettu haljennut tuura. Asumuksen ulkopuolelta löydettiin lisäksi liuskerenkaan katkelma sekä liuskeesta valmistetun nuolenkärjen teelmän katkelma, joka muodoltaan muistutti edellisenä kesänä asumuksen lattia-alalta tavattua piikivestä valmistettua nuolenkärjen katkelmaa. Painanteen koillispuolelta tavattiin myös kookkaan jäte- tai varastokuopan jäännös, joka tutkittiin kokonaisuudessaan, mutta jonka löydöt olivat vähäiset.

Myös asuinpaikan halki kulkevan metsäpolun alueelta tavattiin jäte- tai varastokuopan jäännös. Kyseinen kuoppa oli löydöiltään asumuspainanteen lähelle sijoittunutta kuoppaa rikkaampi – kuopasta tavattiin varsin runsaasti saviastioiden kappaleita ja kvartsi-iskoksia, liki kaikki löytö-aineiston kivilaji-iskokset sekä ohueksi kuluneen hiomalaa'an katkelma. Vastaavanlaisia kuoppien jäännöksiä kuin kesällä 2009 tutkitut kuopat on Kierikinkankaalta tavattu lukuisia, ja ne näyttävätkin olevan asuinpaikalla poikkeuksellisen yleisiä. Tulevaisuudessa on syytä tarkastella kuoppien löytökoostumusten keskinäistä variaatiota sekä kuoppien sijoittumista suhteessa muihin asuinpaikan ilmiöihin – ehkä siten voidaan tavoittaa lisävihjeitä kuoppien käyttötarkoituksien selvittämiseksi.

Läntisimmällä kaivausalueella, joka tutkittiin aivan kaivauksen loppuvaiheessa, pyrittiin selvittämään, olisiko kenttäkaudella 2008 tutkitun punamultahaudan lähellä havaittavissa merkkejä useammista hautauksista. Mitään hautauksiin viittaavaa ei alueella kuitenkaan tavattu. Tästä huolimatta alueen tietoarvo oli merkittävä – alueen pohjoispäässä saatiin tutkittua ilmiö, joka ilmeisimmin liittyy pääosiltaan kesällä 2006 tutkitun asumuspainanteen nurkkarakenteisiin, ja alueelta tavattiin myös ainoa kenttäkauden löytöaineiston piikivilöytö, raidallisesta harmaasta piikivestä valmistetun nuolenkärjen katkelma.

Kenttäkauden 2009 kaivausten myötä Kierikinkangasta on tutkittu Kierikkikeskuksen järjestämällä yleisökaivauksilla jo 278 neliometriä. Kierikinkankaan asuinpaikan tutkimuksia jatketaan yleisökaivausten merkeissä jälleen kesällä 2010 koko heinäkuun ajan.

Yli-lissä 13.4.2010

FM Sami Viljanmaa

KIERIKINKANKAAN YLEISÖKAIVAUKSEN OSALLISTUJAT KAIVAUSSKESÄNÄ 2009:

Kaivauksen kenttäjohtaja:

Viljanmaa Sami FM Oulu

Tutkimusapulaiset:

Nieminen Inga fil. yo Turun yliopisto
Palmroos Antti fil. yo Oulun yliopisto
Saloranta Anne-Mari fil. yo Oulun yliopisto

Kaivauksen ensisijaisena kaivaustyövoimana toimineet brittiläiset arkeologian opiskelijat:

Hallatt Jeremy	Bournemouth University	Senkova Michaela	University of Leicester
Godfrey Stephen	Greenwood Academy	Sugrue James	Bournemouth University
Montgomery David	University of Sheffield	Wileman Elizabeth	University of Leicester

Grampus Heritage -säätiön lähettämät brittiläiset harjoittelijat:

Newport Sarah	Wigton	UK	Perry Jill	Maryport	UK
Nightingale Laura	Kerwick	UK	Winthorpe Andy	Maryport	UK

Kaivaukselle osallistuneet suomalaiset arkeologit:

Miska Sliden FM Oulu Kierikkikeskuksen museoamanuenssi

Lukiolais- ja koululaisryhmät (op=opettaja):

Oulun Lyseon lukio:

Heikkilä Aino-Riitta	Oulu	Palovaara Teijo	Oulu
Heinonen Henrietta	Kempele	Perttunen Mikko	Oulu
Hemmilä Laura	Kempele	Perälä Eemeli	Oulu
Hämäläinen Hilla	Oulu	Pirkola Ville	Tyrnävä
Jaakkola Antti	Kiiminki	Ranta Pirkko (op)	Oulu
Juujärvi Sampsa	Kiiminki	Rehell Anni	Oulu
Kankainen Pasi	Oulu	Ronkainen Meija	Oulu
Karjalainen Joni	Oulu	Rytilahti Saana	Liminka
Kaurala Anna	Oulu	Saari Jenna	Oulu
Kiviluoma Jaakko	Oulu	Saarikoski Kostti (op)	Oulu
Kokko Iida-Maria	Kiiminki	Siira Tuula (op)	Oulu
Kyngäs Jarmo	Oulu	Taipaleenmäki Essi	Oulu
Kärki Aleksanteri	Oulu	Tanjunen Anni-Kaisa (op)	Turku
Lassila Loviisa	Oulu	Tervo Päivi	Oulu
Leinonen Laura	Kiiminki	Uusialho Outi (op)	Oulunsalo
Mainio Saana	Oulunsalo	Uusitalo Salla	Oulu
Myyri Jaakko	Oulu	Vihelä Sami	Oulu
Niskajärvi Iida-Maria	Oulu	Väänänen Katri	Oulu
Ollanketo Miia	Muhos	Wilenius Viivi	Kiiminki
Palomaa Kristian	Oulu	Åman Sonja	Oulunsalo

Nurmon lukio:

Hangassalo Lauriina	Isokyrö	Pasto Kati	Seinäjoki
Hirvelä Arttu	Seinäjoki	Paunikallio Iiro	Seinäjoki
Kujanen Eero	Seinäjoki	Peltonen Jouko (op)	Seinäjoki
Kuuttila Jere	Seinäjoki	Pentinmäki Lauri	Seinäjoki
Laihonen Miika	Seinäjoki	Pitkäkoski Oskari	Seinäjoki
Latva-Somppi Jukka	Seinäjoki	Riihioja Rasmus	Seinäjoki
Liukku Markus	Seinäjoki	Siik Elina	Seinäjoki
Länsisaari Ville-Jussi	Seinäjoki	Suvanto Petri	Seinäjoki
Mäkelä Emma	Seinäjoki	Tuuri Markus	Seinäjoki
Mäkinen Anniina	Seinäjoki	Uvila Antti	Seinäjoki
Mäki-Teppo Miika	Seinäjoki	Vierimaa Ville	Seinäjoki
Myllymäki Petteri	Seinäjoki	Väisänen Olli	Seinäjoki
Paavola Lauri	Seinäjoki	Yli-Taipalus Aleks	Seinäjoki

Muut yleisökaivajat:

Ahtola Jouko	Espoo	Kukkonen Jorma	Oulu
Aikio Marjut	Sodankylä	Kyllönen Laura (*)	Haapavesi
Anttila Heikki	Pyhäjoki	Kyllönen Matias	Oulu
Anttila Juho (*)	Pyhäjoki	Kyllönen Mikko (*)	Haapavesi
Anttila Jutta (*)	Pyhäjoki	Mikkola Maija	Oulu
Anttila Sari	Pyhäjoki	Mikkola Mari (*)	Oulu
Fahim Samira	Oulu	Mikkola Pekka	Oulu
Hedlund Max (*)	Västerås	Nikka Kari	Oulu
Hedlund Thomas	Västerås	Ojanperä Riitta	Oulu
Herala Sami (*)	Tornio	Ojutkangas-Hedlund Anna-Mari	Västerås
Hökkä Marja-Leena	Oulu	Palvalehto-Silvén Hilikka	Oulu
Hökkä Riina (*)	Oulu	Peltonen Akseli (*)	Seinäjoki
Immonen Pauliina	Oulu	Peltonen Ville (*)	Seinäjoki
Janhunen Krista (*)	Oulu	Peltonen Ulla	Seinäjoki
Janhunen Mika	Oulu	Poikajärvi Laura-Kaisa (*)	Rovaniemi
Juntunen Anna-Sofia (*)	Oulu	Ruona Simon (*)	Luulaja
Kangasmäki Kalle (*)	Nastola	Silvén Sini (*)	Oulu
Kanniala Eija	Lumijoki	Somero Raija	Tukholma
Koponen Kaneli (*)	Oulu	Ylönen Heli	Halikko
Koponen Marja	Oulu	Ylönen Maria (*)	Halikko
Koponen Sikuriina (*)	Oulu	Ylönen Tapio	Halikko
Kukkonen Aino	Oulu	Ylönen Tommi (*)	Halikko

Yhteensä Kierikkikeskuksen yleisökaivauksella Kierikinkankaalla kaivauskesänä 2009 kaivaustyöhön osallistui kaivauksen kenttäjohtajan lisäksi 124 henkilöä, joista neljä Kierikkikeskuksen määräaikaisia työntekijöitä, kuusi britannialaisia arkeologian opiskelijoita, neljä Grampus Heritage -säätien lähettämiä harjoittelijoita, 66 lukiolaisryhmien jäseniä ja 44 muita yleisökaivajia. Edellisten vuosien tapaan ryhmässä "muut yleisökaivajat" oli runsaasti alle 18-vuotiaita kaivajia, kaikkiaan 20 henkilöä. Merkittävimpiä yleisökaivauksen kävijäryhmiä olivat kivikaudesta ja arkeologiasta kiinnostuneet ala-asteikäiset lapset vanhempineen sekä varttuneemmat kulttuurista ja historiasta kiinnostuneet yksittäiset henkilöt tai pariskunnat. Ulkomaalaisia kaivajia ei kaivauksen britannialaisen henkilökunnan lisäksi yleisökaivaukselle juurikaan osallistunut. Viisi kaivajaa ilmoitti kotimaakseen Ruotsin, mutta myös kaikki he olivat ainakin jossain määrin suomenkielentaitoisia. Kaivausalueen vierellä kaivaustyötä seuraamassa kävi myös satoja muita Kierikkikeskuksessa kesän aikana vierailleita matkailijoita.

Yli-li [28] Kierikinkangas - Yleisökaivaus 2009

Kaivausraportin kuvaliite

- Kuvaliitteeseen on koottu 28 kaivauksen aikana otettua kuvaa. Ensimmäisissä kuvissa esitellään kaivausryhmän ydinjoukko ja merkittävimpiä osallistujaryhmiä. Kuvissa havainnollistuvat kaivauksella käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät sekä kaivaukselle osallistuneiden brittipiskelijöiden työtehtävät myös muinaisuuden tuotteistamiseen liittyen. Taso- ja profiilikuvissa nähdään visuaalisesti selkeimpiä kaivauksen aikana havaittuja ilmiöitä – lähinnä jäte- tai varastokuoppien jäännöksiä ja likamaa-alueita. Kuvaliitteen lopussa esitellään in situ -kuvissa löytöaineiston kiviesineistä komeimmat, haljennut tuura ja hiomalaa'an kappale.
- Kuvaliitteen tarkoituksena on havainnollistaa kaivausraporttiin tutustujalle resursseja ja olosuhteita, joiden vaikutuksen alaisena tutkimus on suoritettu, sekä antaa muille tutkijoille mahdollisuus tehdä kuvissa esitellyistä ilmiöistä omia tulkintojaan siinä laajuudessa kuin se ilmiön visuaalisen olemuksen perusteella on mahdollista. Kuitenkin tulkintoja tehdessä on syytä muistaa, että liitteeseen on valittu vain suppea otos kaivauksen koko kuvamateriaalista, ja muun muassa kaivauksen kaikki profiilikuvat sekä jokaisen dokumentointitason tasokuvat ovat saatavilla Kierikkikeskuksen kuva-arkistosta. Kuvat on arkistoitu DVD-levylle korkearesoluutioisina jpg-tiedostoina.
- Kuvaliitteen kuvat on kuvattu Canon EOS 350D -kameralla. Kuvaajana on toiminut Sami Viljanmaa, ellei kuvien kuvateksteissä toisin mainita.

Kuva 1. Kaivauksenjohtaja Sami Viljanmaa dokumentointitoimissa "kuvaustornissa".
Männyn kylkeen rakennettu torni toimi hyvin.
Kuvaaja: James Sugrue.

Kuva 2. Kaivausporukka. Takarivi: Inga Nieminen, Sami Viljanmaa, Stephen Godfrey, James Sugrue.
Eturivi: David Montgomery, Elizabeth Wileman, Michaela Senkova sekä Jeremy Hallatt.
Kuvaaja: David Montgomery.

Kuva 3. Kaivaustyötä Kierikinkankaalla. Jeremy Hallatt merkitsee löytöjä löytökarttaan ja Elizabeth Wileman kaivaa kivikautisen jätetäi varastokuopan jäännöistä. Taustalla Kierikkikeskukseen johtava lankkupolku sekä männyn kylkeen rakennetut tikkaat, jotka toimivat kaivauksella kuvaustornina.

Kuva 4. David Montgomery seuloa hiekkaa. Kaivausalueilta kaivettu hiekka seulottiin, jotta talteen saatiin myös ne löydöt, joita ei varsinaisen kaivamisen yhteydessä havaittu. Seuloissa käytetyn verkon silmäkoko oli 6 mm.

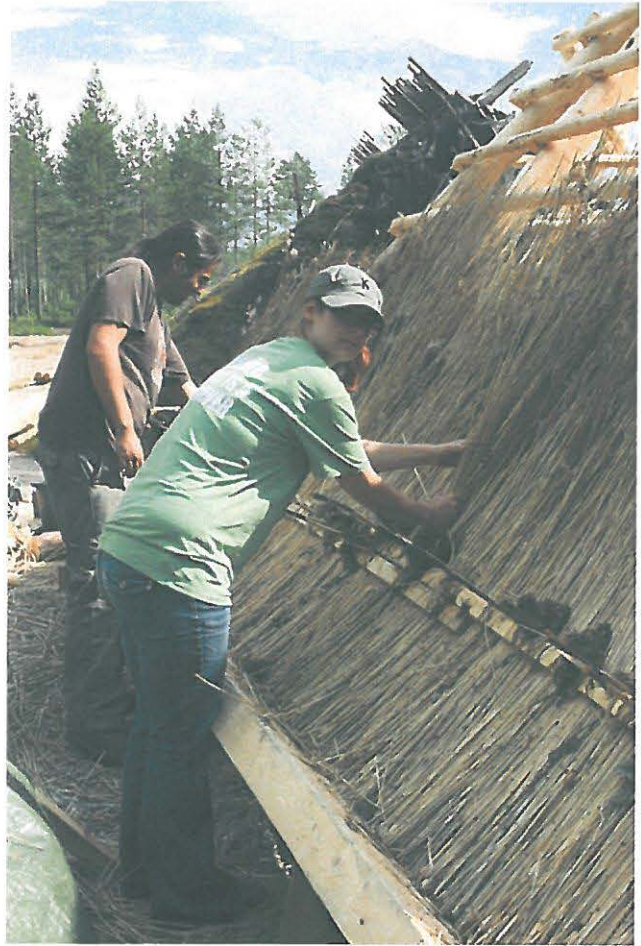

Kuva 5. James Sugrue löysi asumuspainanteen oviaukon läheisyydestä likamaa-alueelta liuskeesta valmistetun kookkaan nuolenkärjen teelmän. Tarkka löytökohta oli $X=185,80/Y=165,10/Z=60,10$.

Kuva 6. Elizabeth Wileman ja James Sugrue kaivavat Kierikinkankaan kulttuurikerrosta kivikautisen asumuksen oviaukon läheisyydessä.

Kuva 7. Kaivauksella työskennelleet britannialaiset arkeologian opiskelijat osallistuivat myös ruokokaton rakennustöihin kivikauden kylässä Inga Niemisen johdolla sekä muinaisuuden elävöittämiseen. David Montgomery ja Michaela Senkova rakentamassa kattoa.

Kuva 8. Stephen Godfrey kivikauden markkinoiden aikana. Työ- ja suoja-asuina kivikauden kylässä käytettiin markkinoiden aikaan kivikautishenkisiä pukuja. Lisäksi oli mahdollista koristautua punamultamaalauksin.

Kuvaaja: Inga Nieminen.

Kuva 9. Kaivaus kiinnosti tänäkin vuonna myös tiedotusvälineitä. Omakohtaisia kokemuksia kaivamisesta haki ennen kaikille avoimen yleisökaivauksen alkua Kalevan toimittaja Samira Fahim.

Kuva 10. Kaivaukselle osallistui runsaasti hieman varttuneempia laaja-alaisesti menneisyydestä ja kulttuurista kiinnostuneita henkilöitä – innokkaita ja tarkkoja kaivajia.

Kuva 11. Jotkut yleisökaivajat palaavat Kierikinkankaalle joka vuosi. Peltosen perhe Nurmosta on käynyt kaivauksilla jo kolmesti. Tänä vuonna Peltoset löysivät yhdessä Matias Kyllösen kanssa yleisökaivausten kookkaimman löydön, tuuran.

Kuvassa vasemmalta Ville Peltonen, Matias Kyllönen, Akseli Peltonen ja Ulla Peltonen. Ville Peltonen pitelee tuuraa, jonka hiottu kärki osoittaa kuvassa vasemmalle.

Kuva 12. Oulun Lyseosta kaivauksella vieraili opettaja Tuula Siiran johdolla aiempien vuosien tapaan lukuisa joukko arkeologiasta kiinnostuneita lukiolaisia. Etualalla lukiolaisporukkaa kivikauden kylässä opastaneet Sisko Toratti ja Jasse Tiilikkala.

Kuva 13. Nurmon lukion kaivauskurssiryhmä 1. Tutkimusapulainen Inga Nieminen (ensimmäinen vasemmalta) perehdyttää kaivauskopissa lukiolaisia löytöjen puhdistamiseen.

Kuva 14. Nurmon lukion kaivauskurssiryhmä 1. Äärimmäisenä oikealla opettaja Jouko Peltonen.

Kuva 15. Nurmon lukion kaivauskurssiryhmä 2. Kaivamista läntisimmällä kaivausalueella.
Seulomassa opettaja Jouko Peltonen, kartan kanssa tutkimusapulainen Antti Palmroos.

Kuva 16. Nurmon lukion kaivauskurssiryhmä 2.
Takarivissä toinen vasemmalta opettaja Jouko Peltonen.

Kuva 17. Metsäpolun alueelle sijoittunut kaivausalue tasossa 60,05 m mpy. Kuvattu etelästä. Lounaisnurkan lähellä ilmeisen tulisijan jäännös erottuu tummimpana ruudussa X=176/Y=155. Pyöreän jäte- tai varastokuopan jäännös alkaa hahmottua alueen eteläreunassa.

Kuva 18. Metsäpolun alueelle sijoittunut kaivausalue tasossa 60,00 m mpy. Kuvattu etelästä. Jäte- tai varastokuopan jäännös hahmottuu alueen eteläreunassa tummimpana. Kuopan länsipuolella tulisijan jäännöksen likamaa on lähes kadonnut.

Kuva 19. Metsäpolun alueelle sijoittuneelta kaivausalueelta tavattu jäte- tai varastokuoppa tasossa 59,80 m mpy. Kuvattu pohjoisesta. Hiomalaa'an kappale KM 38009:120 kuvassa in situ.

Kuva 20. Metsäpolun alueelle sijoittuneen kaivausalueen eteläisen profiilin itäpää. Kuvattu pohjoisesta. Jäte- tai varastokuopan hahmo erottuu profiilissa selvästi.

Kuva 21. Läntisin kaivausalue tasossa 60,25 m mpy. Kuvattu lännestä.

Likamaa-alue ruudussa X=183/Y=139 erottuu tummimpana.

Kuva 22. Läntisin kaivausalue tasossa 60,15 m mpy. Kuvattu lännestä.

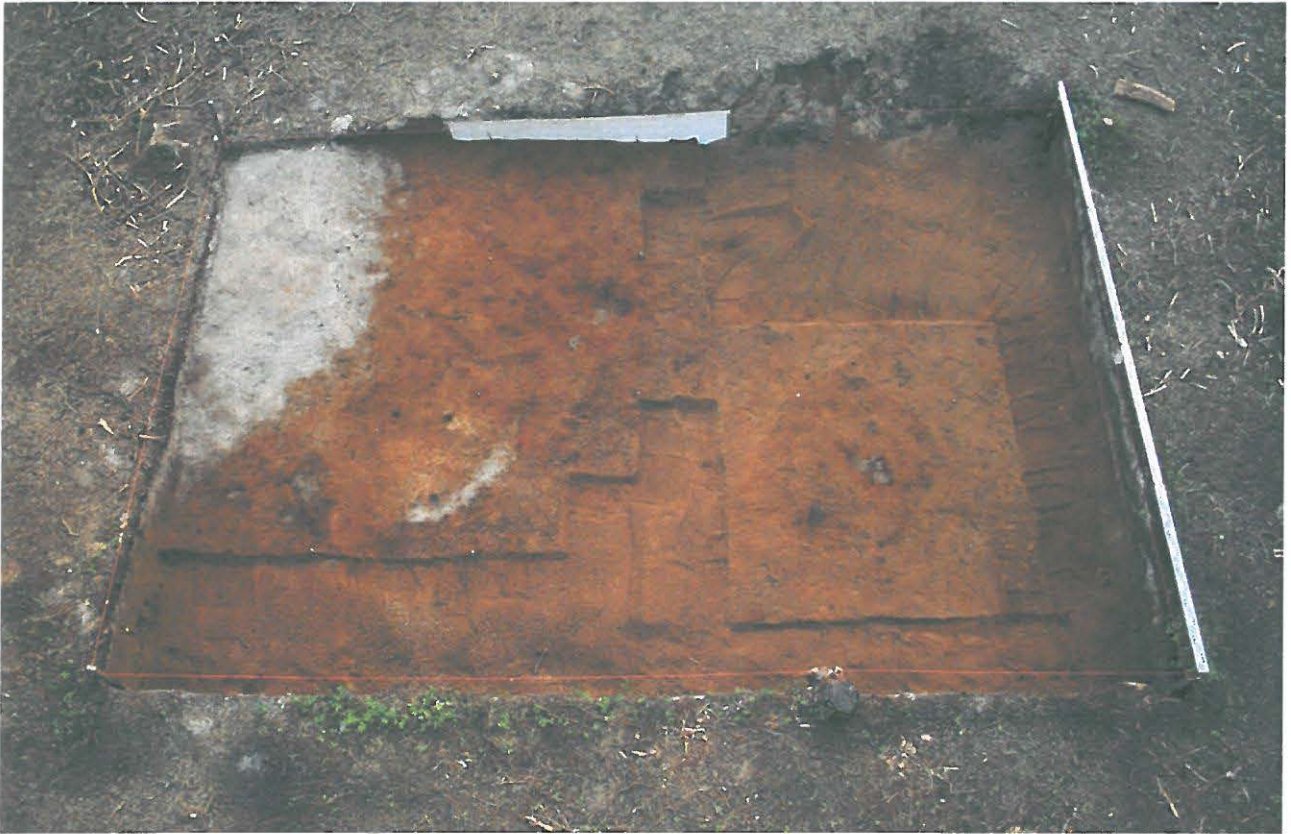
Likamaa-alueet ruuduissa X=182-183/Y=138 ja X=186/Y=138 erottuvat tummimpina.

Kuva 23. Itäisin kaivausalue tasossa 60,10 m mpy. Kuvattu idästä. Alueen länsireunalla hahmottuu asumuksen oviaukon itäpuolelle sijoittunut runsaslöytöinen likamaa-alue.

Kuva 24. Itäisin kaivausalue tasossa 59,95 m mpy. Kuvattu idästä. Asumuksen koillispuolelle sijoittuneen jäte- tai varastokuopan pyöreä hahmo on selvästi havaittavissa.

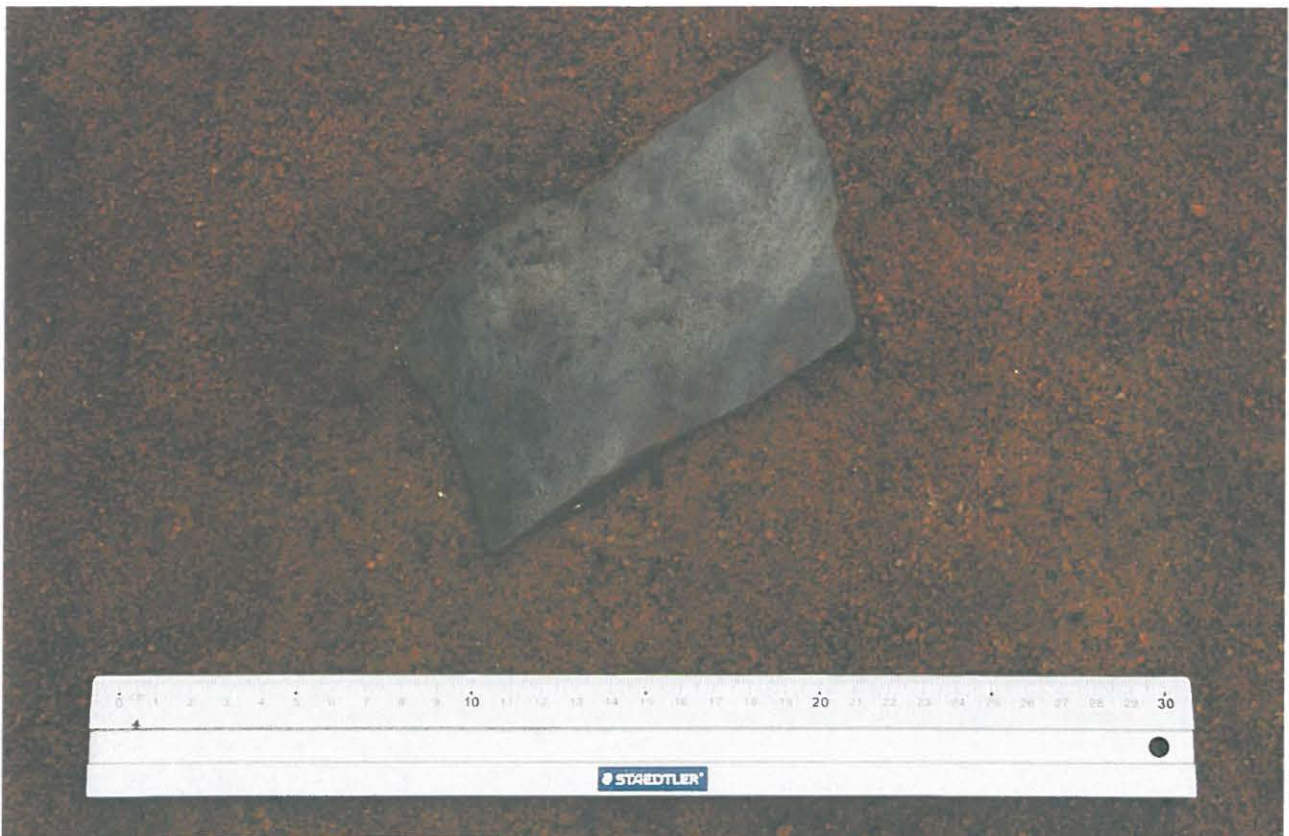
Kuva 25. Itäisin kaivausalue tasossa 59,75 m mpy. Kuvattu idästä. Jäte- tai varastokuopan ala on supistunut halkaisijaltaan noin metriseksi. Osa alueesta on jo kaivettu pohjamaahan saakka.

Kuva 26. Itäisimmän kaivausalueen eteläinen profiili. Kuvattu pohjoisesta. Profiili muodostaa painanteen itäpuoliskon poikkileikkauksen. Asumuksen seinälinja kohdannee profiiliin noin kohdassa $X=182/Y=167,70$.

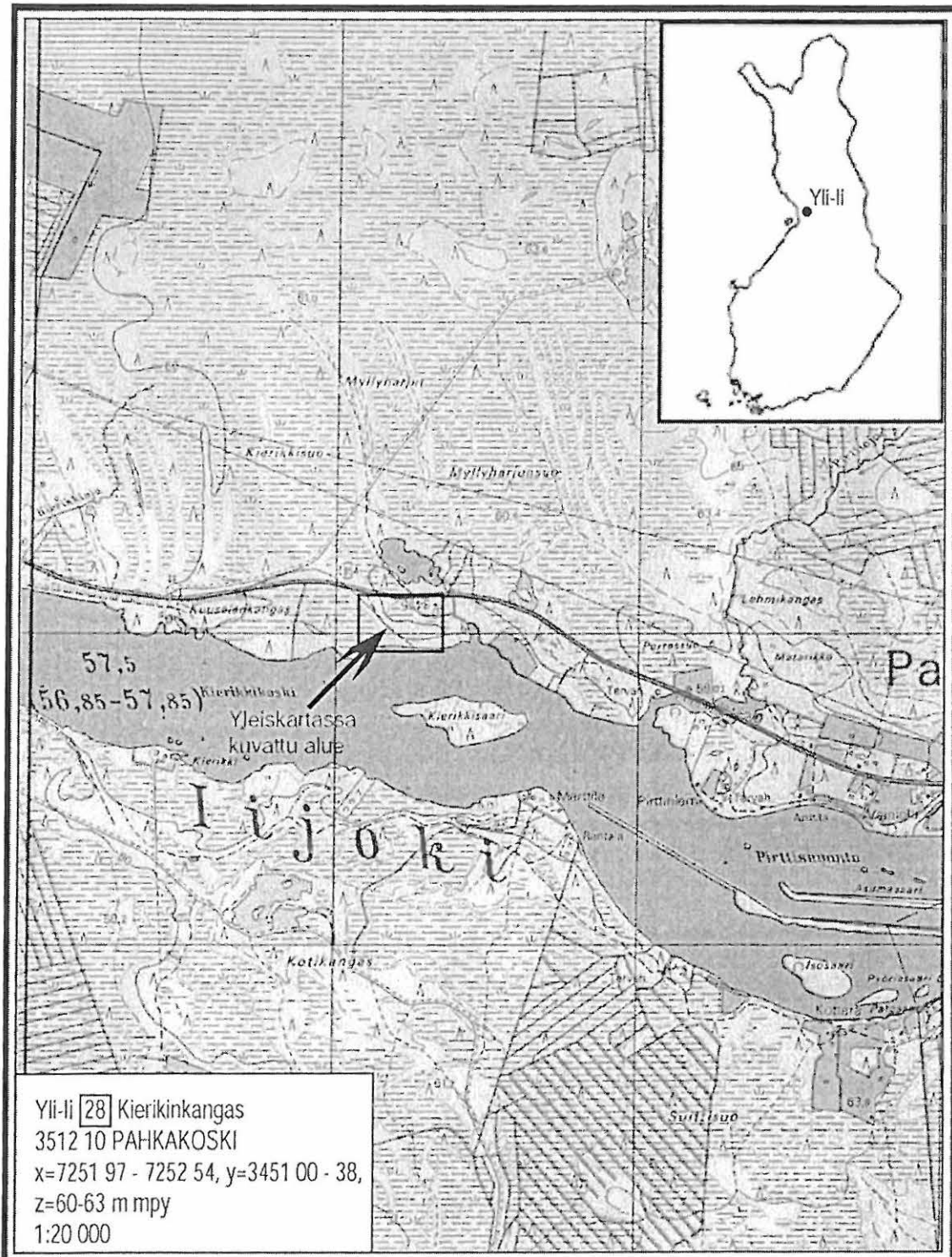

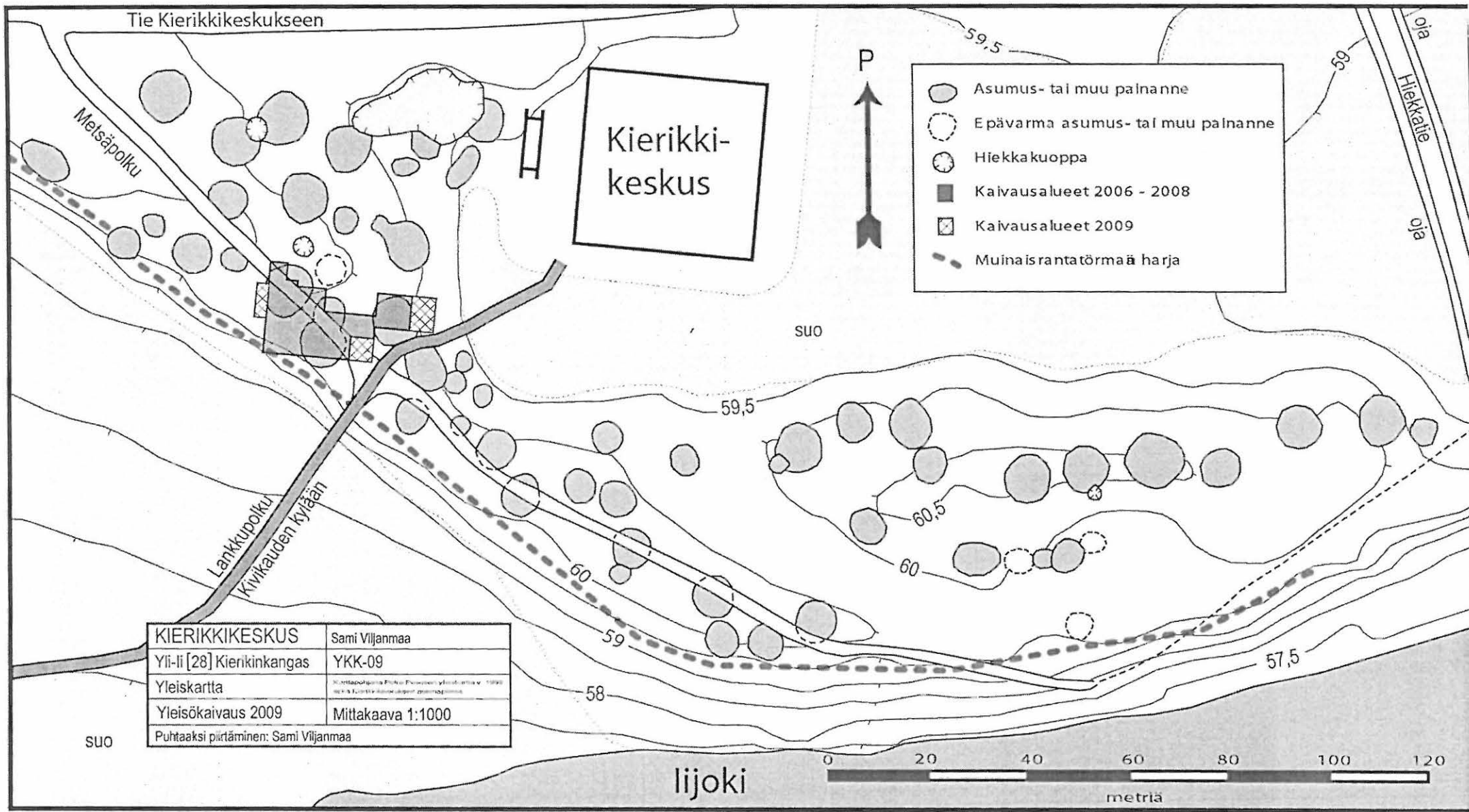
Kuva 27. Haljennut sädekiviliuskeesta valmistettu tuura, halkeamapinta ylöspäin, kohdasta $X=177,15/Y=157,10/Z=59,79$ in situ. Mitat: 150 mm x 87 mm x 30 mm.

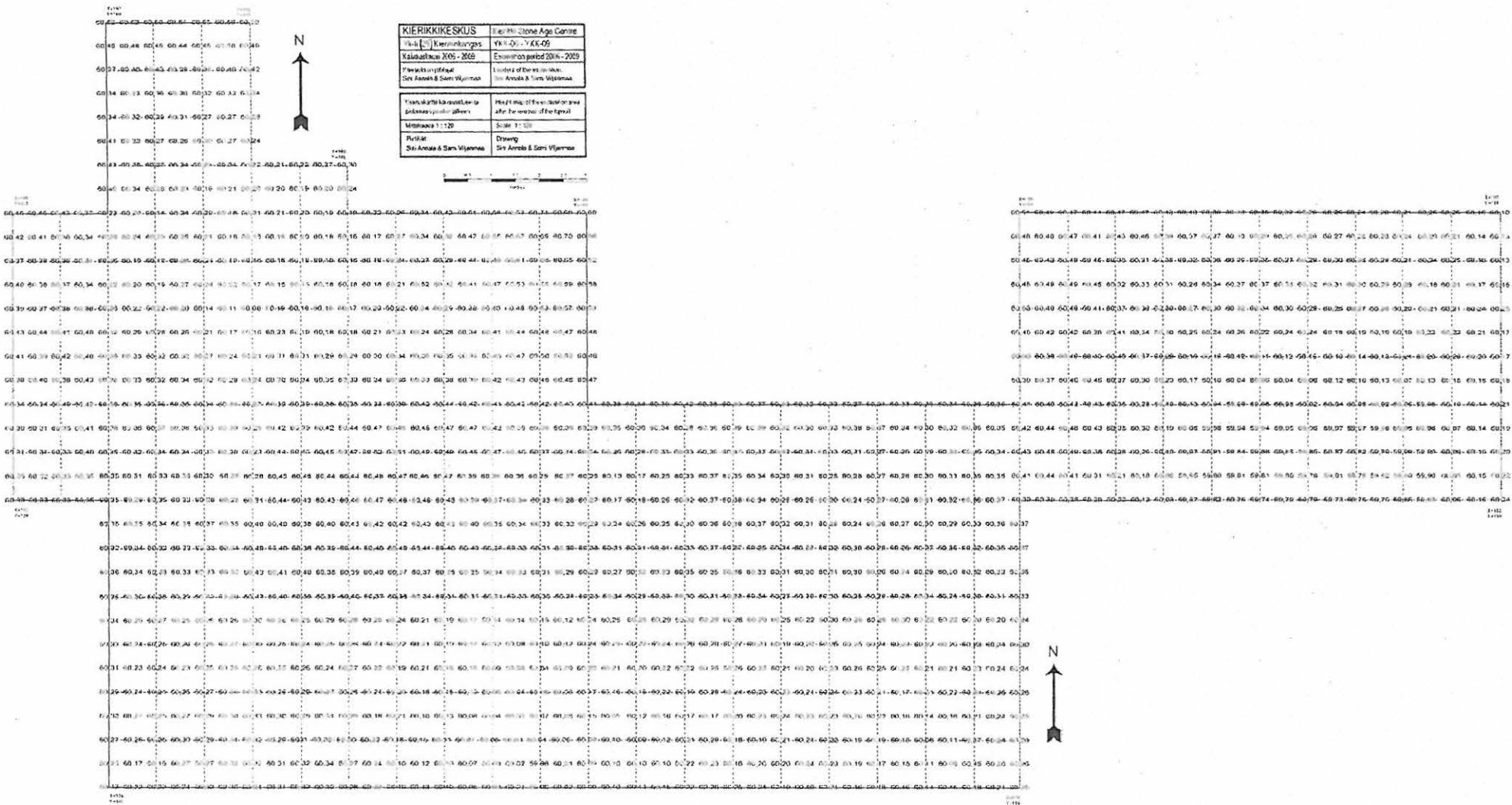

Kuva 28. Hiomalaa'an kappale metsäpolun alueella tutkitusta jätekuopasta, kohdasta $X=177,15/Y=157,10/Z=59,79$ in situ. Mitat: 150 mm x 87 mm x 30 mm.

Peruskarttaote kartasta 3521 10 PAHKAKOSKI 1:20 000.

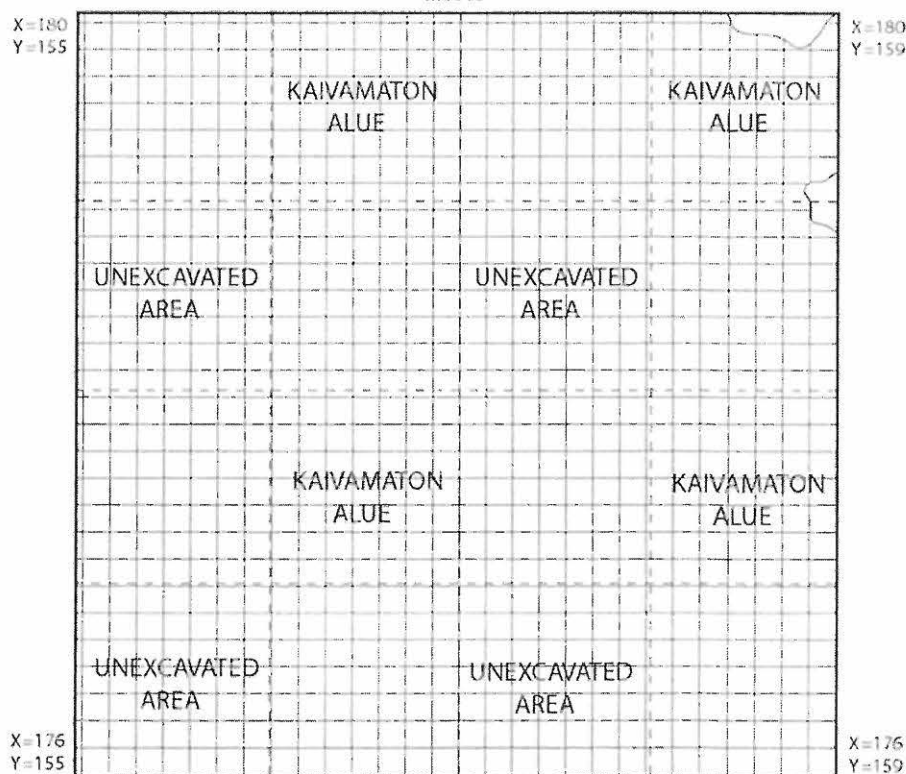
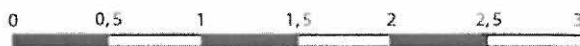

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [26] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijanmaa	Leader of the excavation: Sami Viijanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viijanmaa	Drawing: Sami Viijanmaa

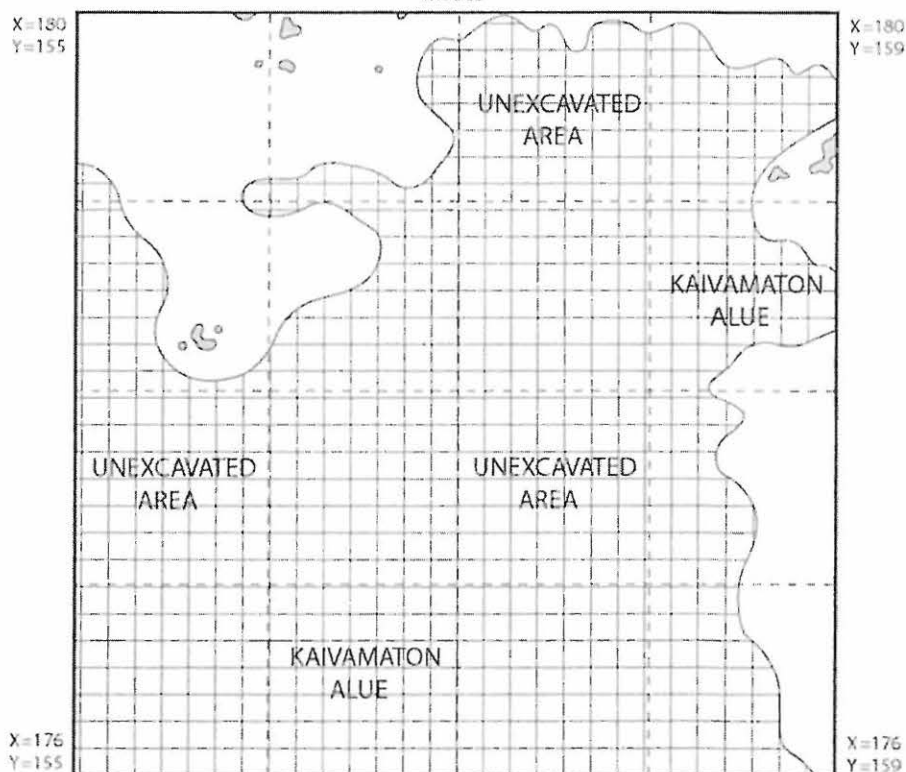
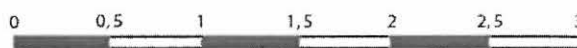
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-l [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

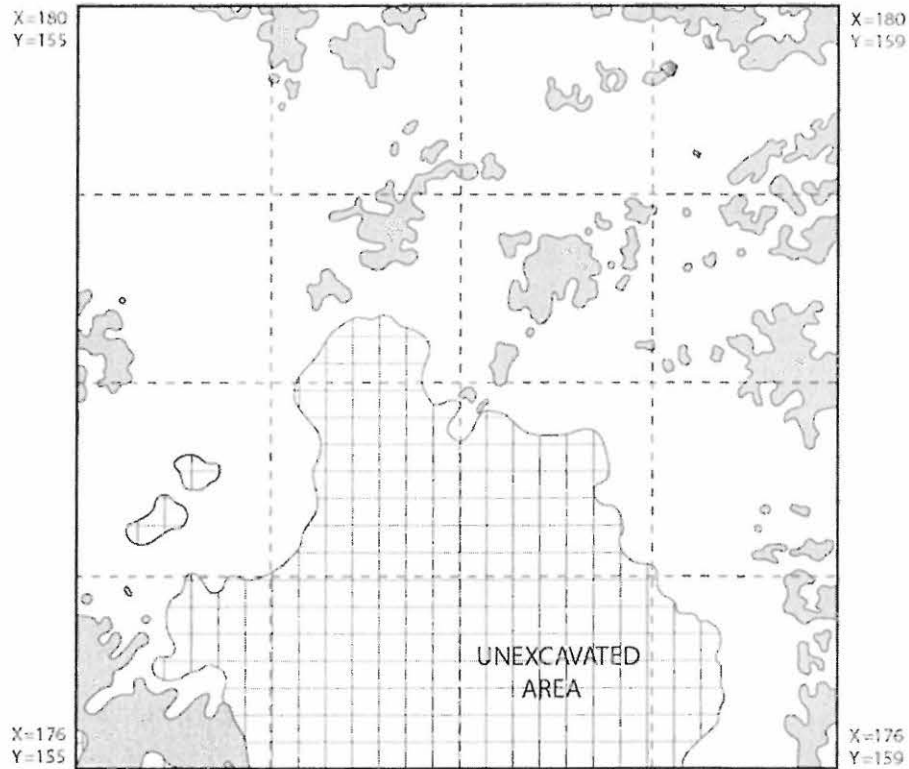
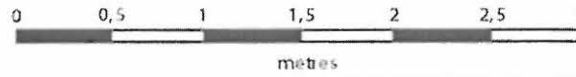
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [25] Kierikk Kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

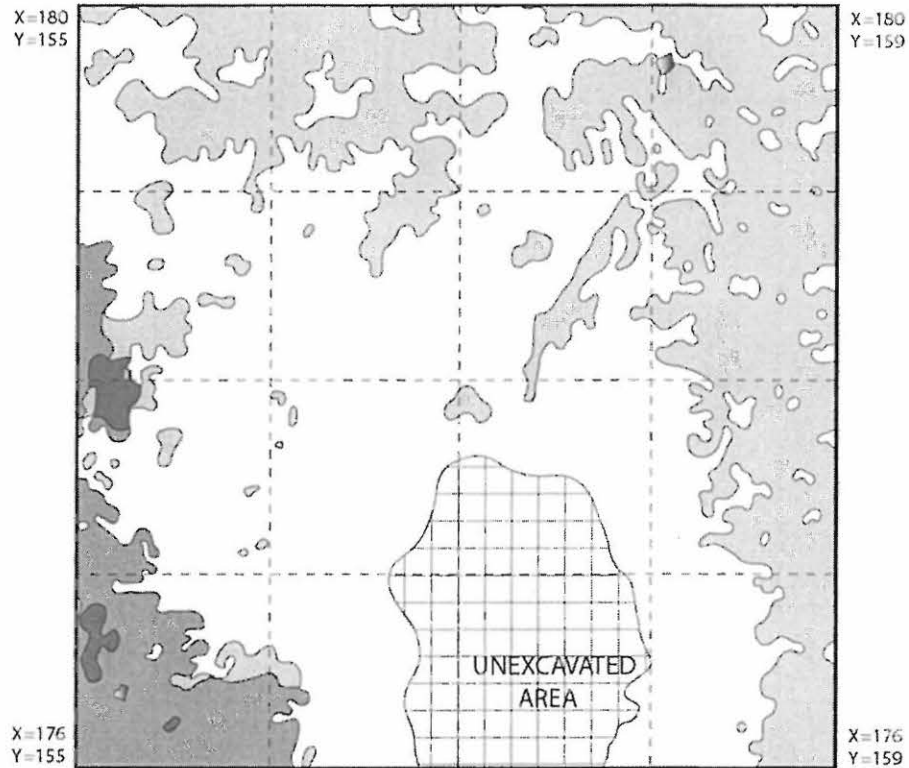
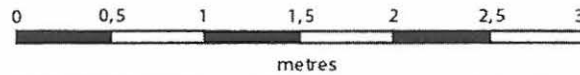
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään liiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

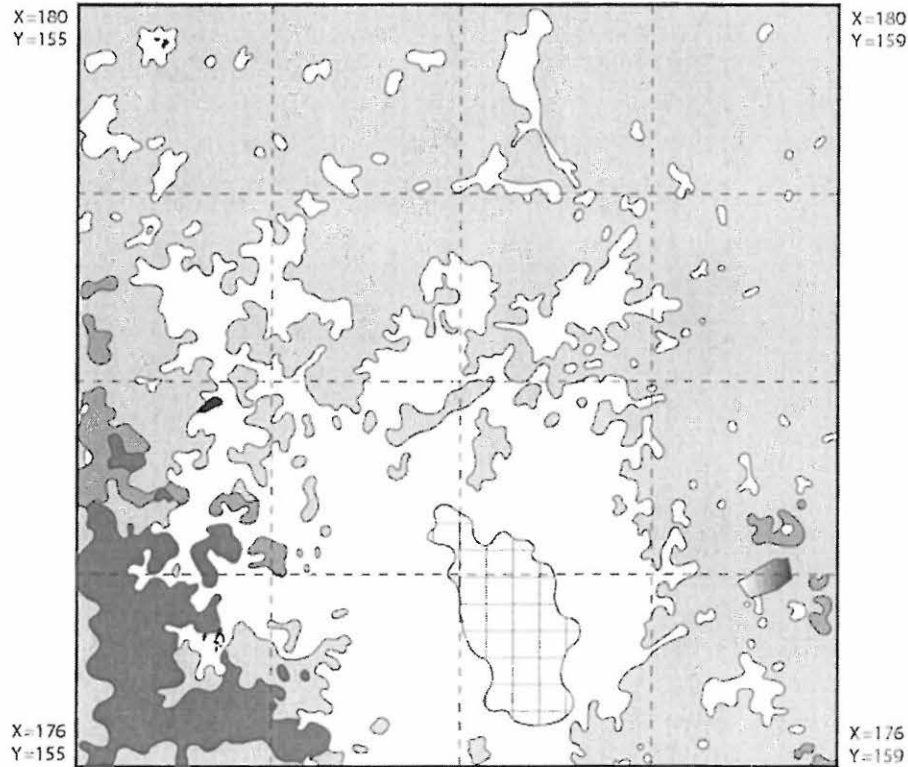
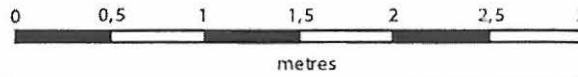
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1:40	Scale 1:40
Piirräjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

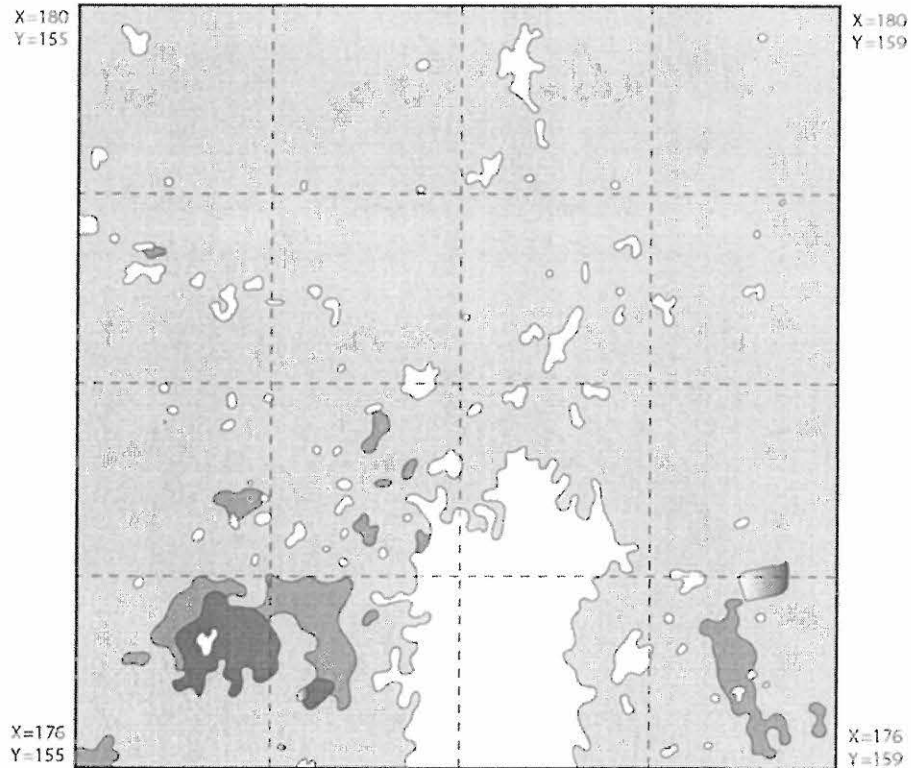
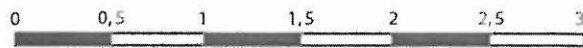
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ii [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

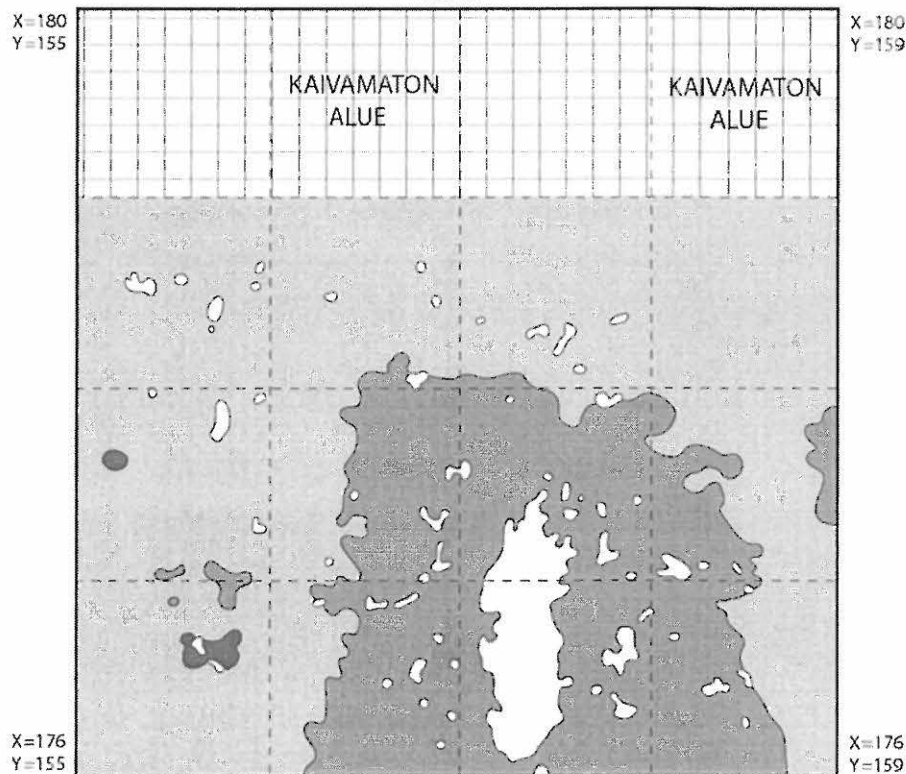
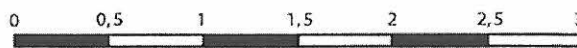
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

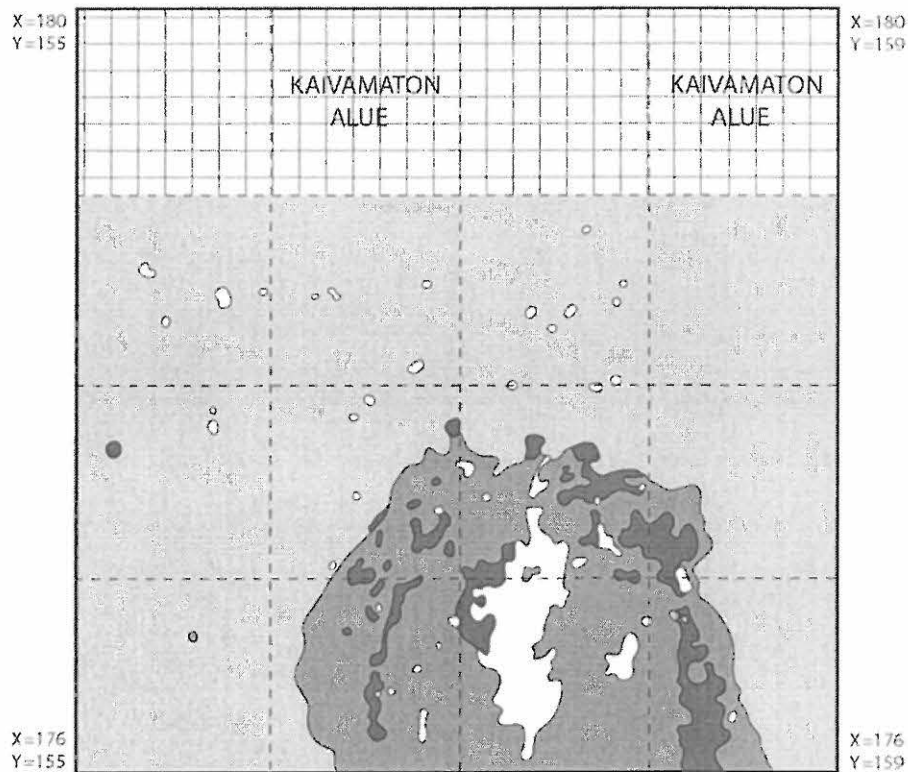
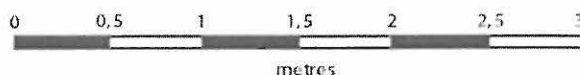
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikk Kangas	YKK-03
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

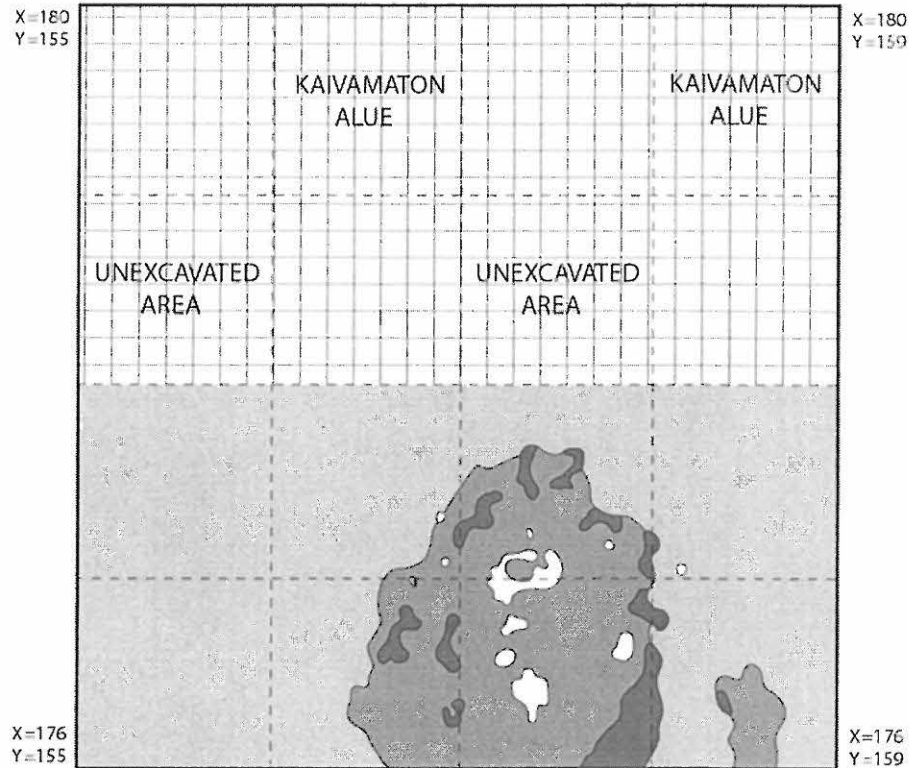
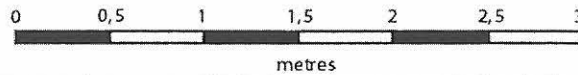
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ii [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,90 m mpy	Height 59.90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

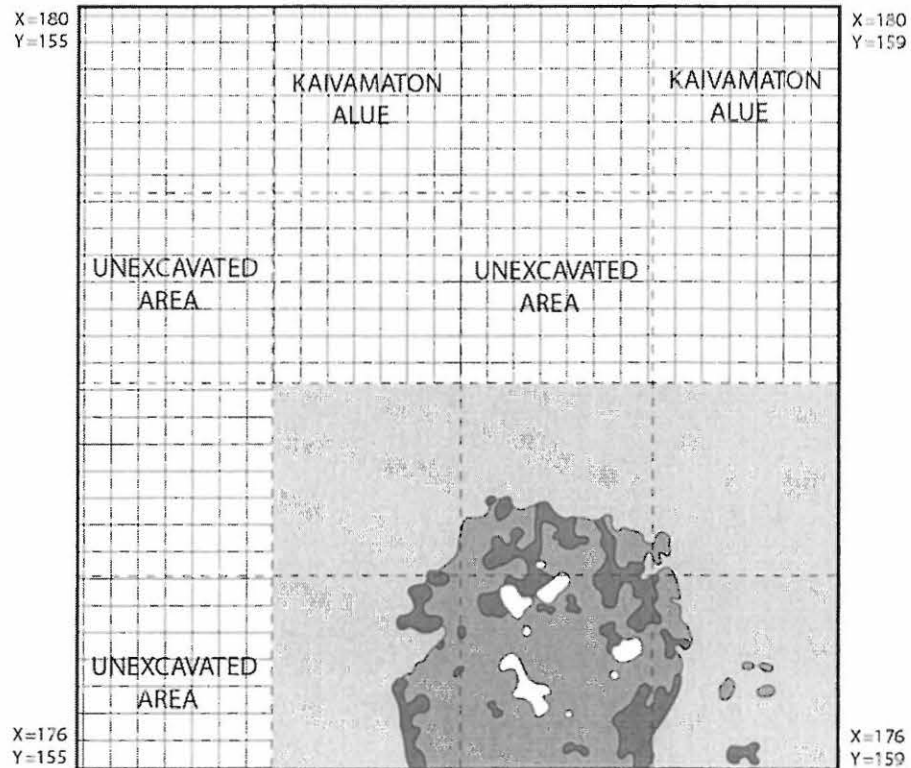
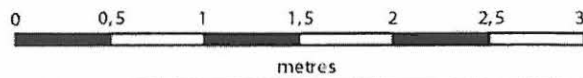
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

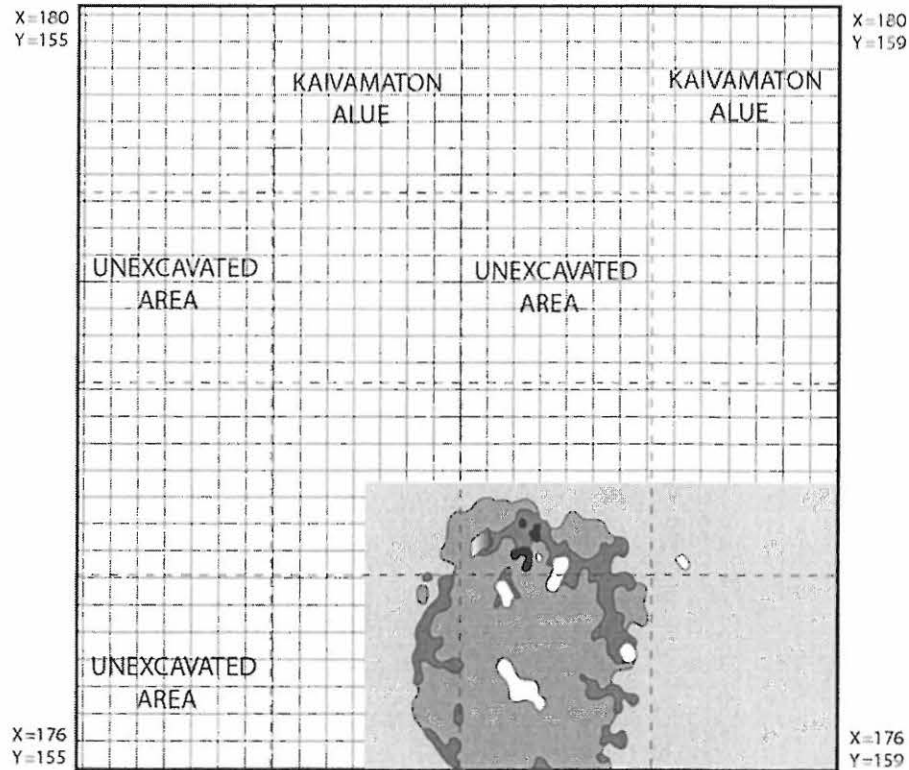
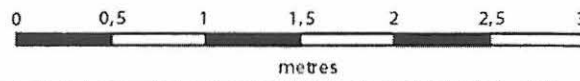
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikk Kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

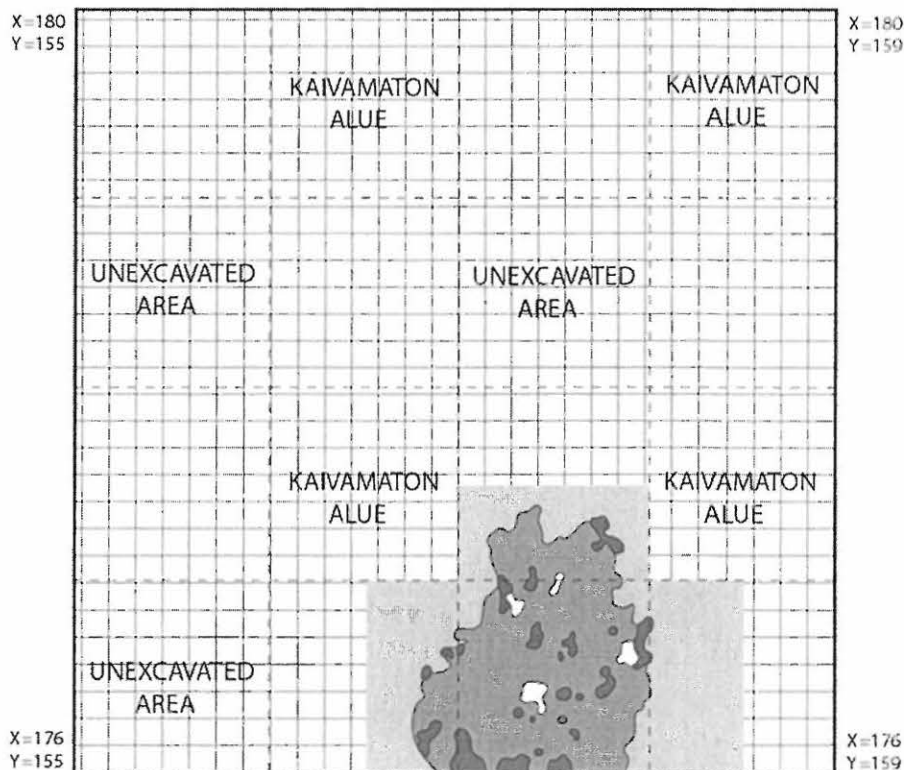
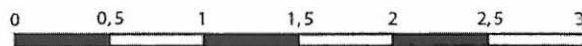
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-Ii [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

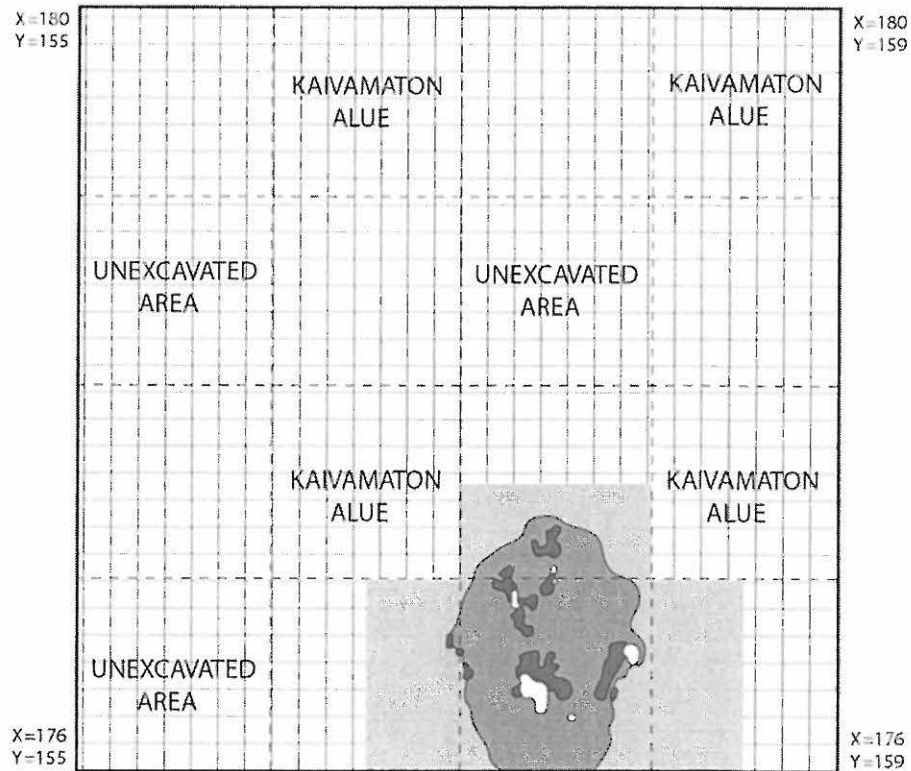
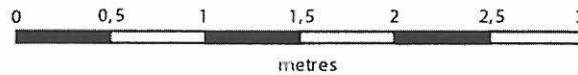
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

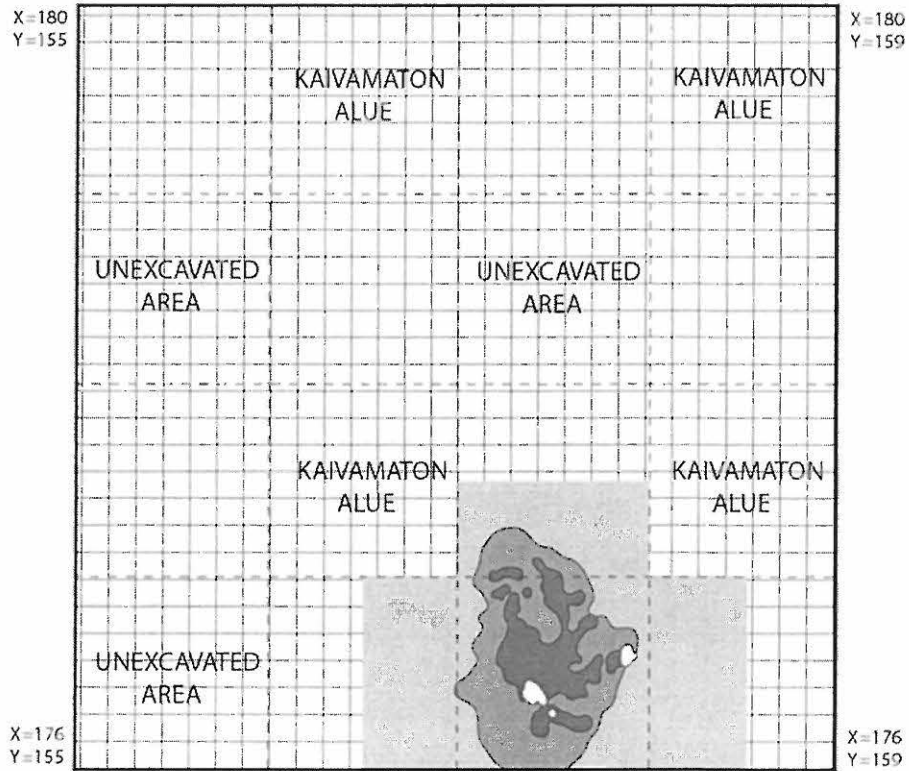
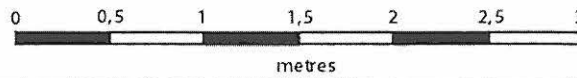
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

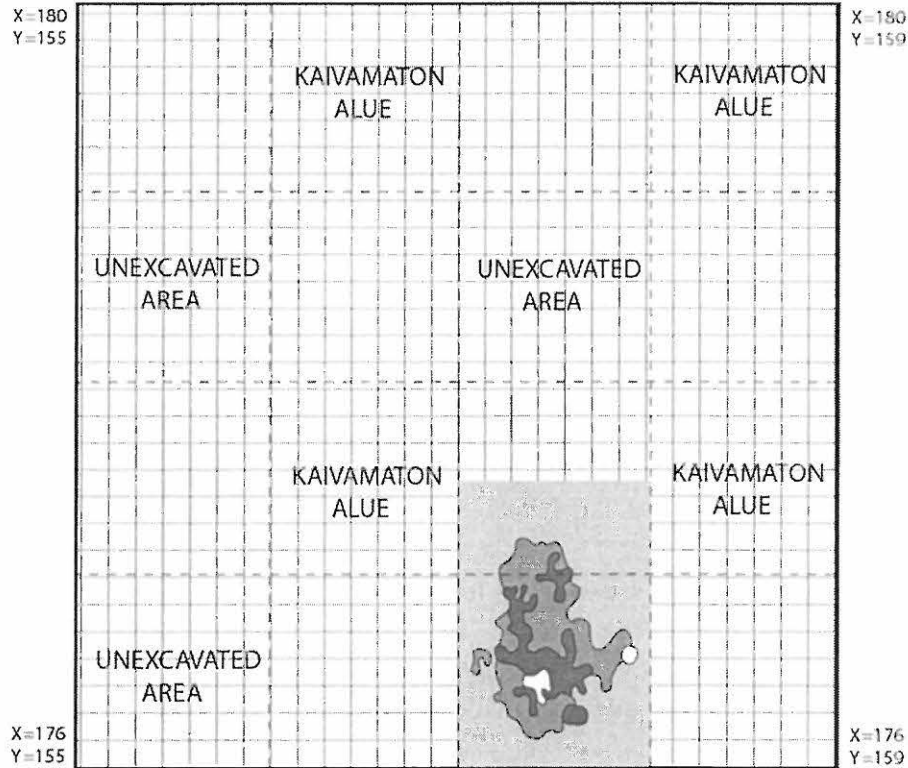
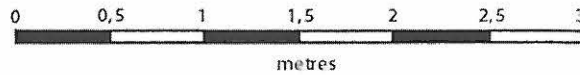
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivatuksen johtaja: Sami Viijanmaa	Leader of the excavation: Sami Viijanmaa

Tasokaritta	Soil map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viijanmaa	Drawing: Sami Viijanmaa

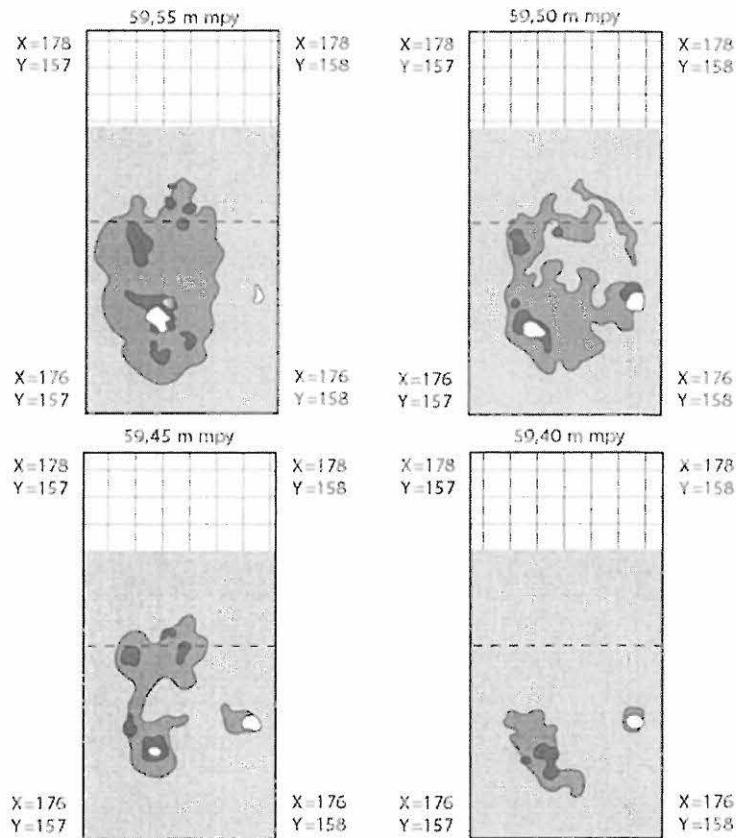
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Tasot 59,55 m - 59,40 m mpy	Height 59,55 m - 59,40 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

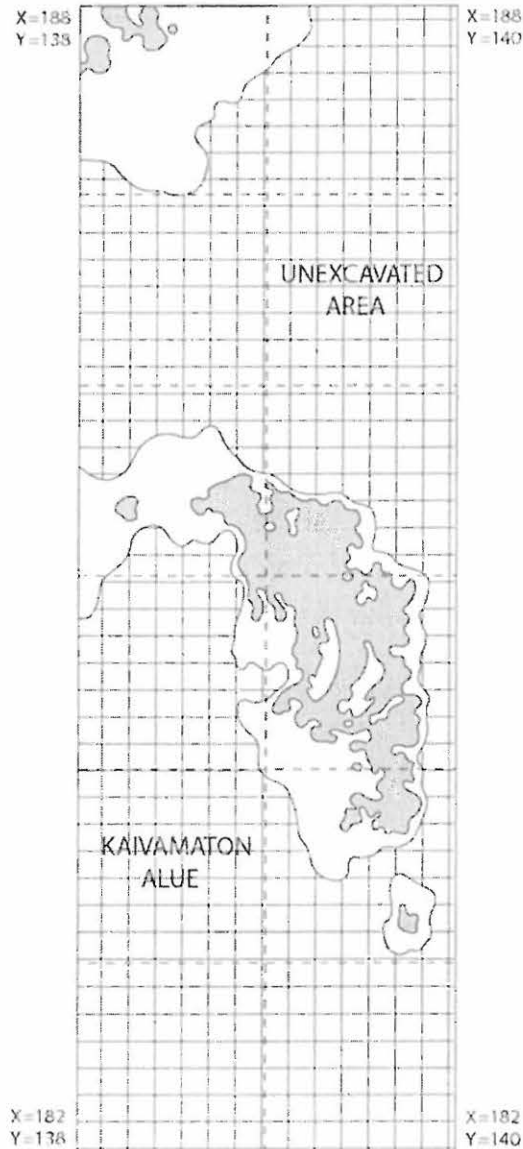
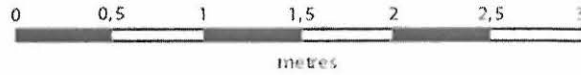
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,40 m mpy	Height 60.40 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

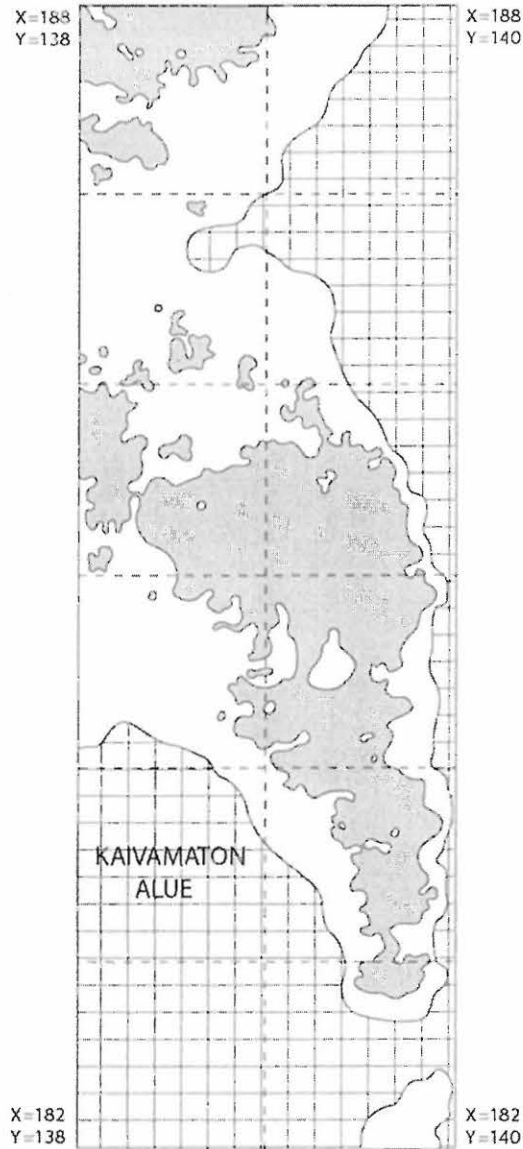
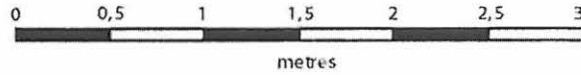
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,35 m npy	Height 60,35 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

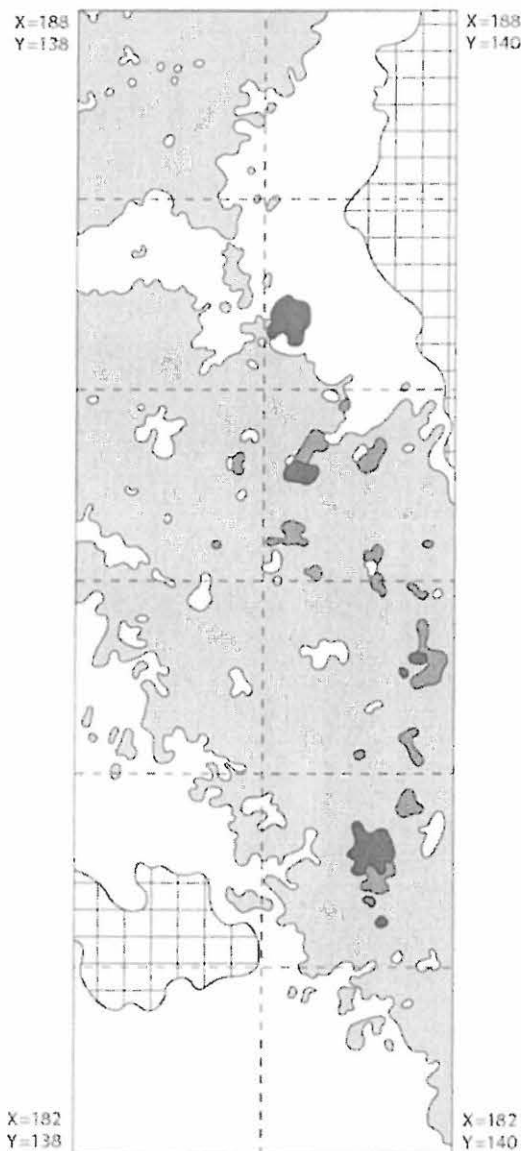
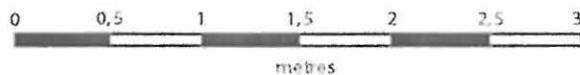
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [26] Kierikkikangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viñanmaa	Leader of the excavation: Sami Viñanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtoja: Sami Viñanmaa	Drawing: Sami Viñanmaa

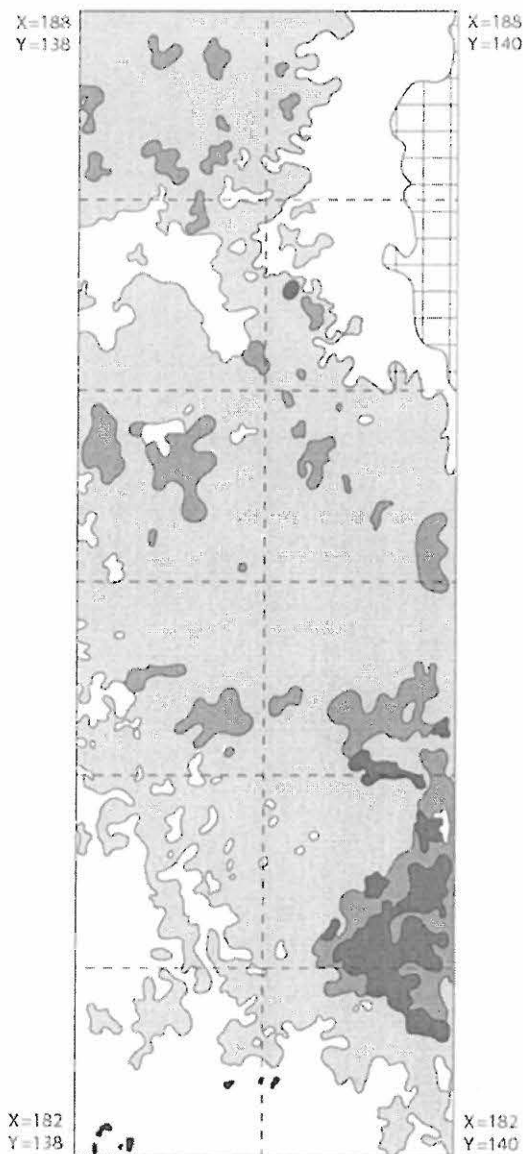
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kienkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1:40	Scale 1:40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

Symbolien selitykset / The key of the symbols

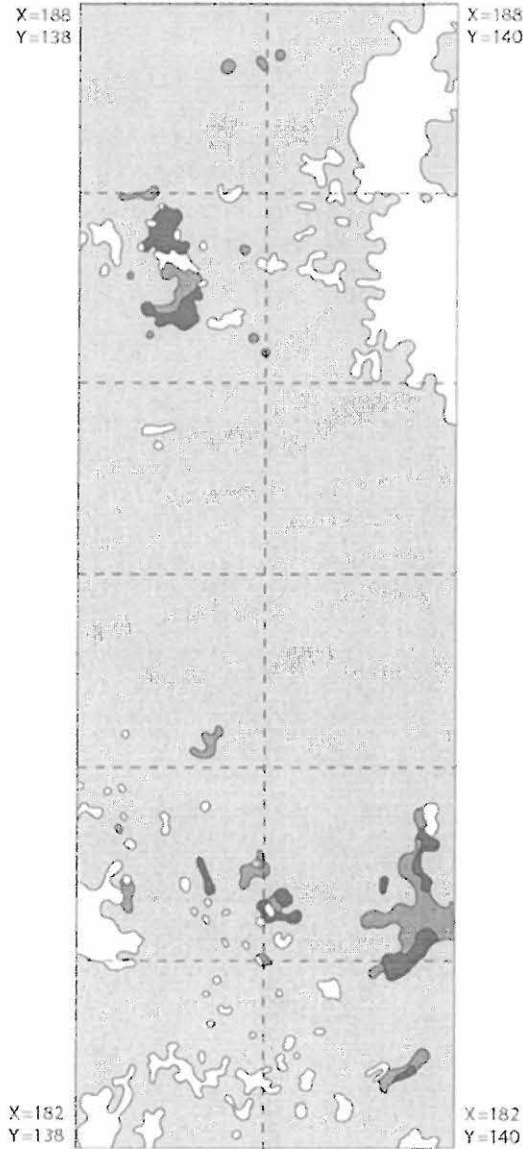
 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

N

Tasokartta	Soil map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

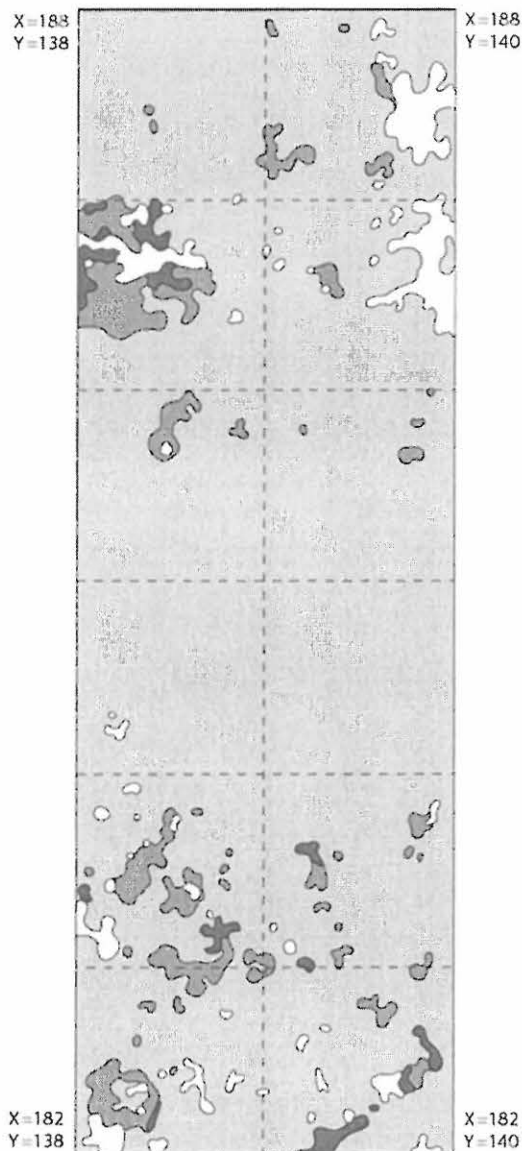
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikin kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 80,15 m mpy	Height 80,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

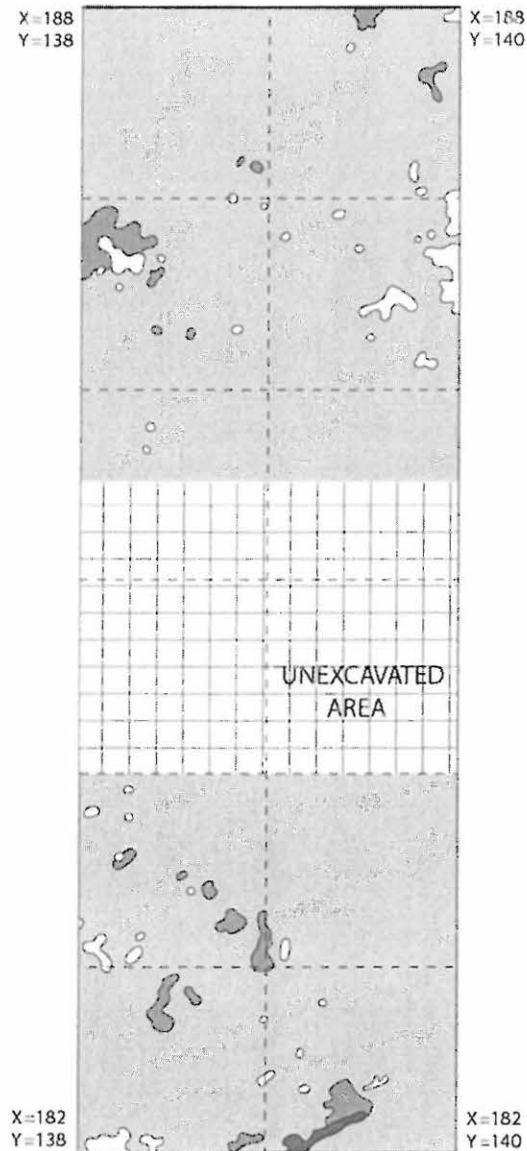
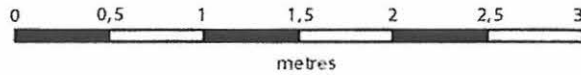
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,10 m npyy	Height 60,10 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

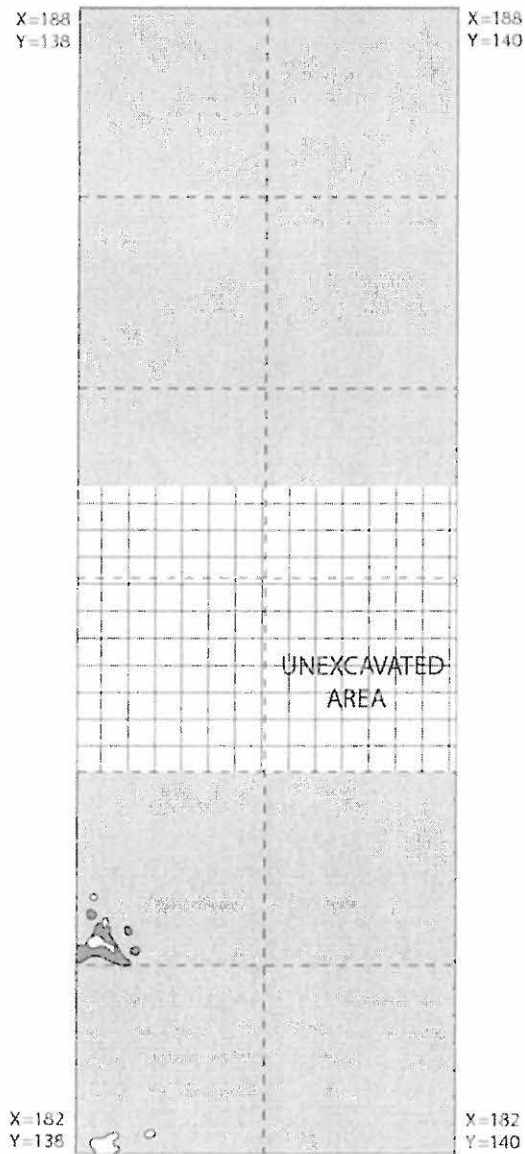
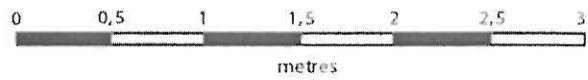
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60.05 m mpy	Height 60.05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

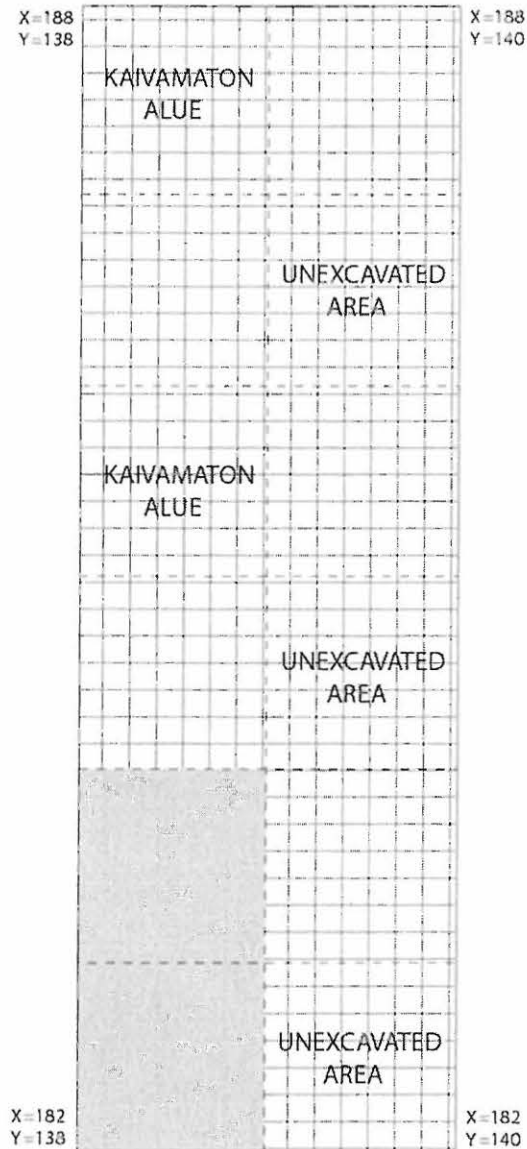
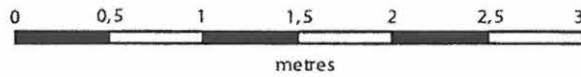
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,00 m mpy	Height 60.00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtejä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

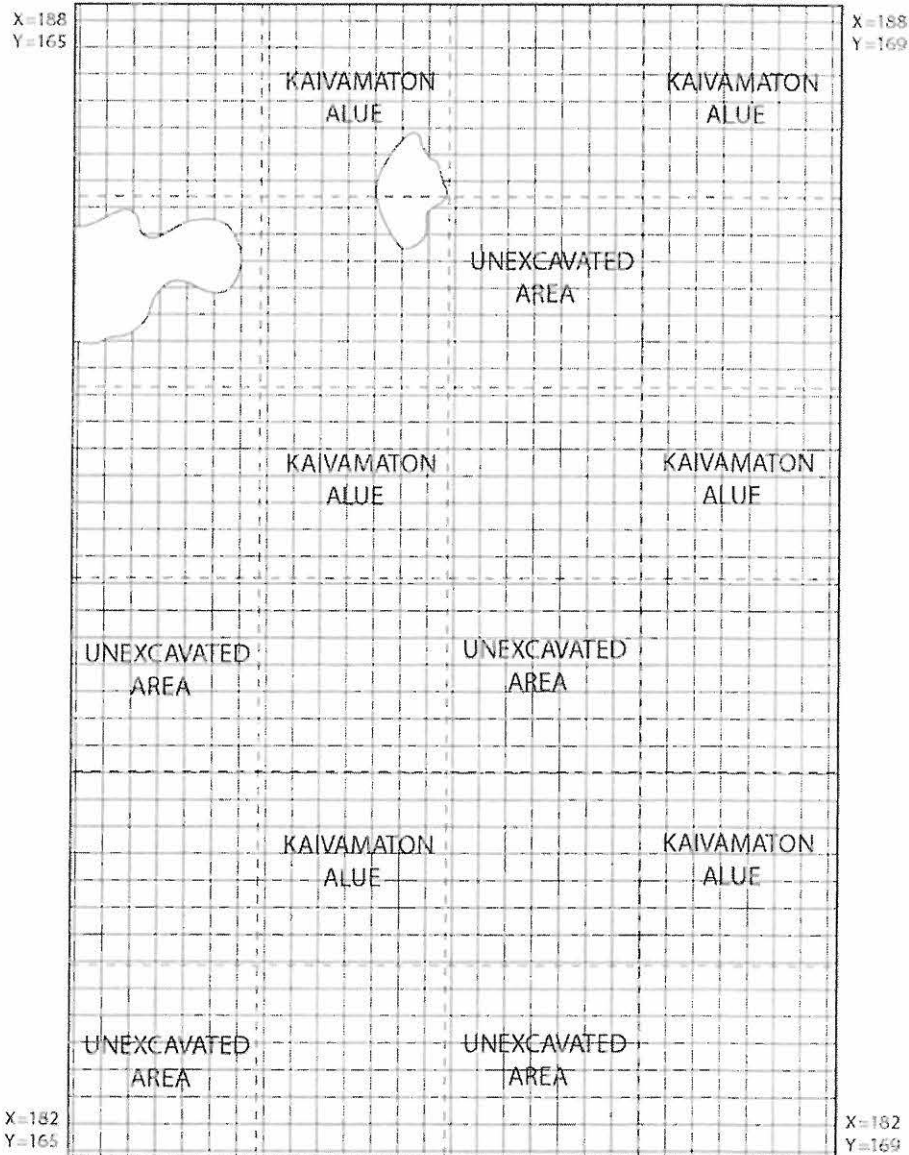
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [23] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,30 m mpy	Height 60.30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

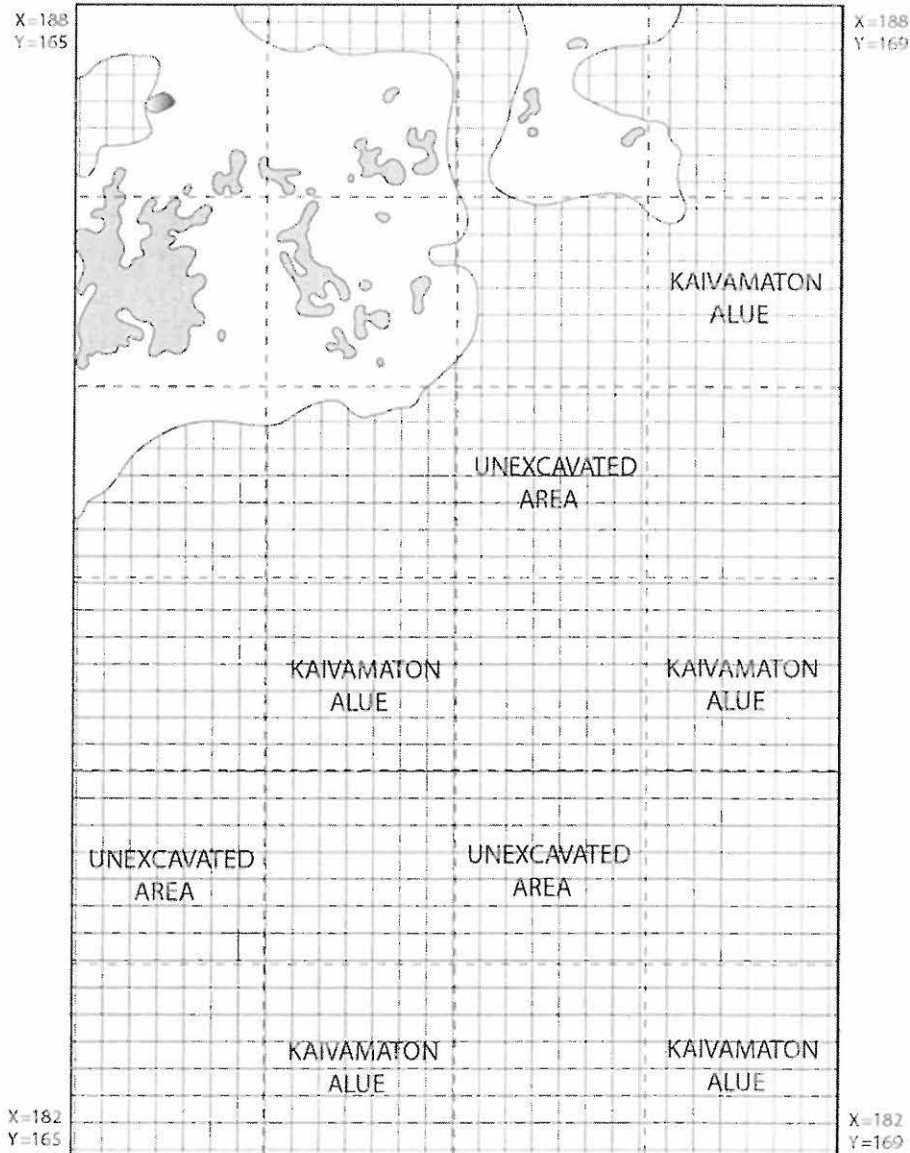
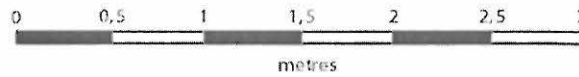
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-l [20] Kienkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

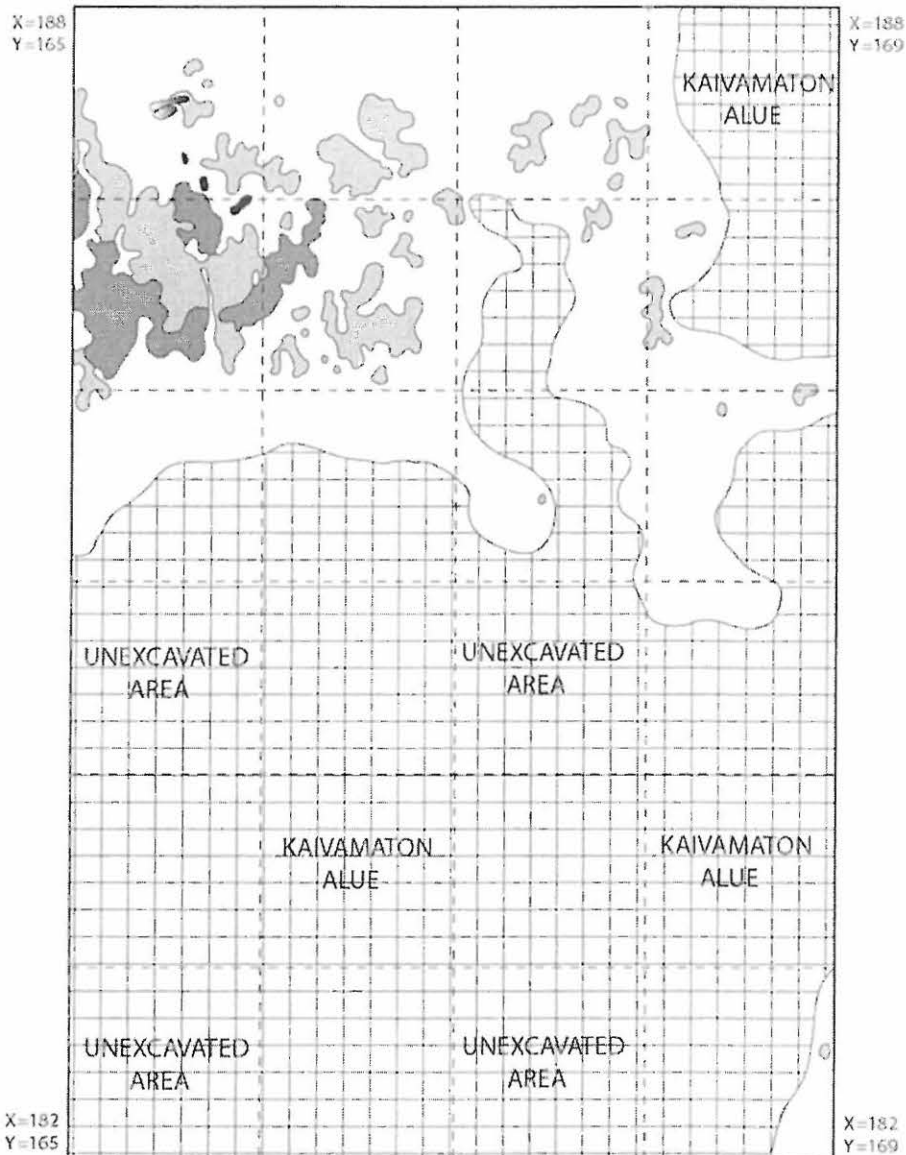
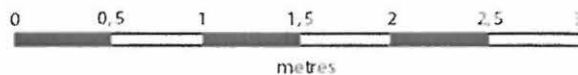
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikk kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,20 m myy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

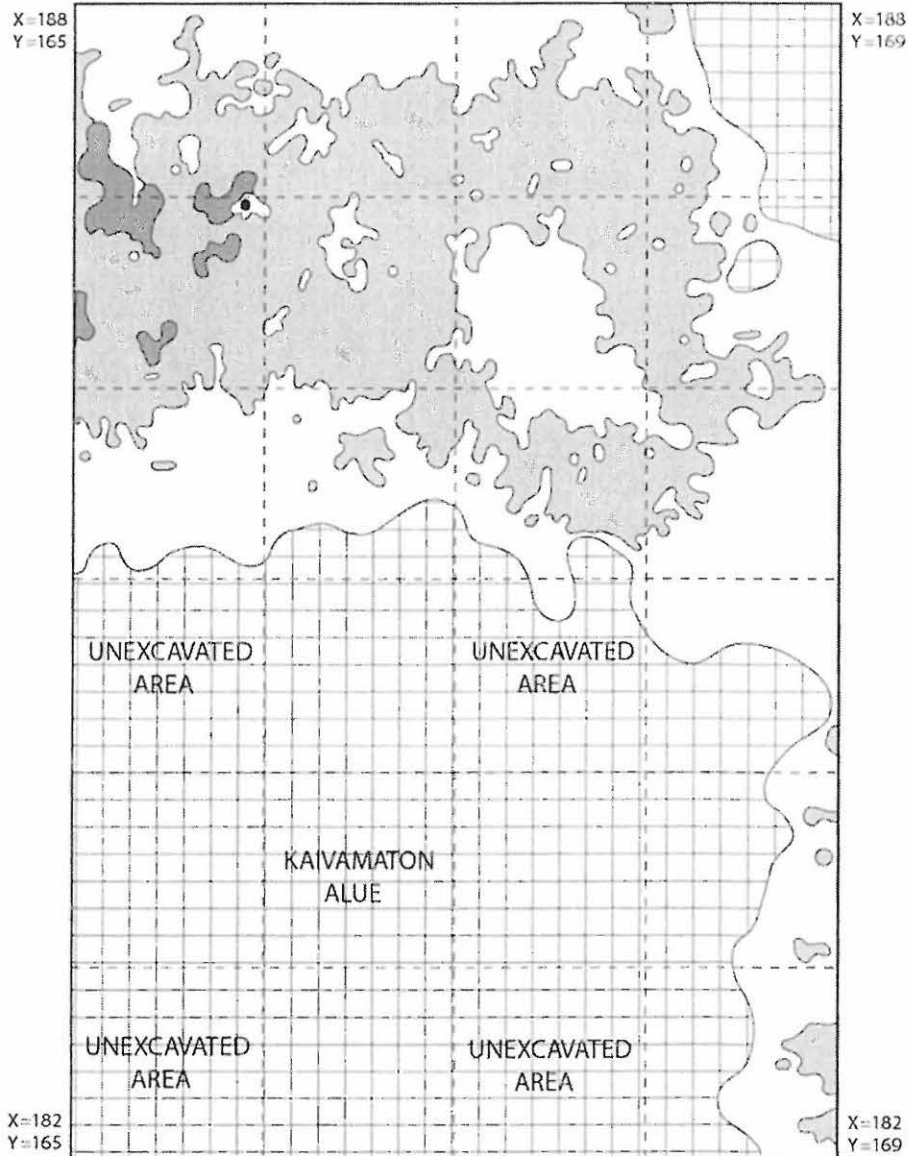
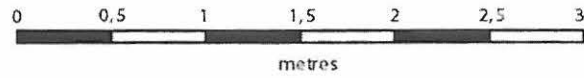
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-Ii [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

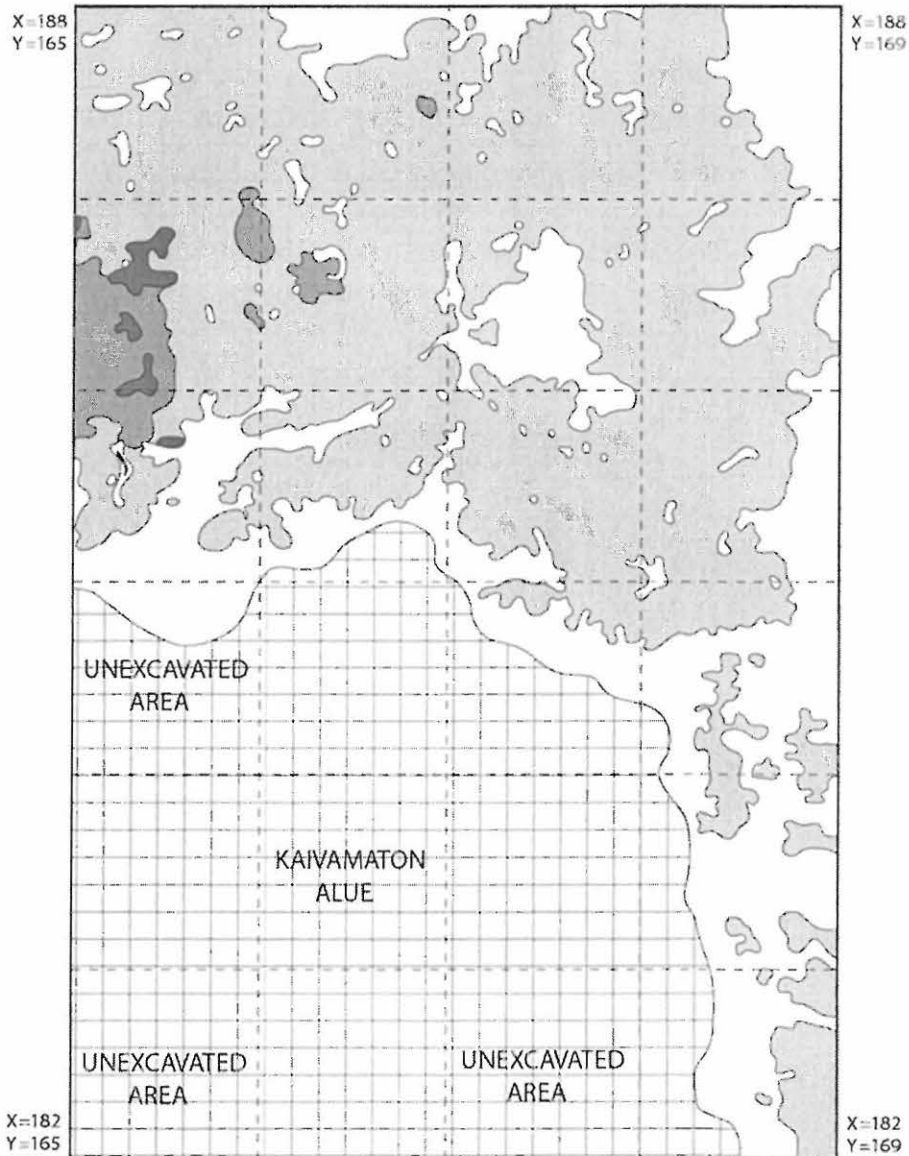
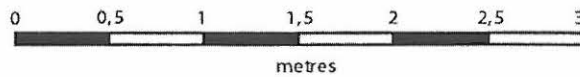
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,10 m ntpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

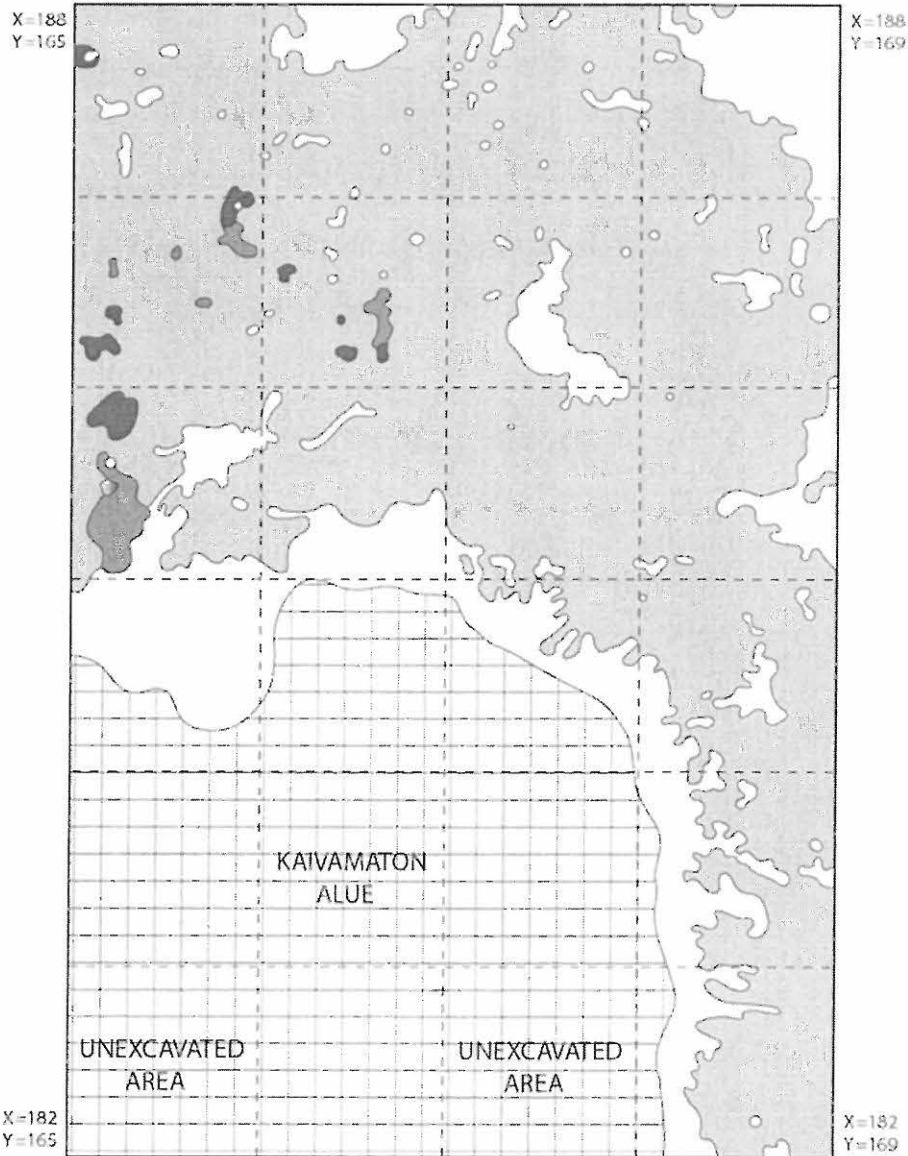
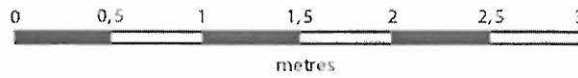
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikk kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60.05 m mpy	Height 60.05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

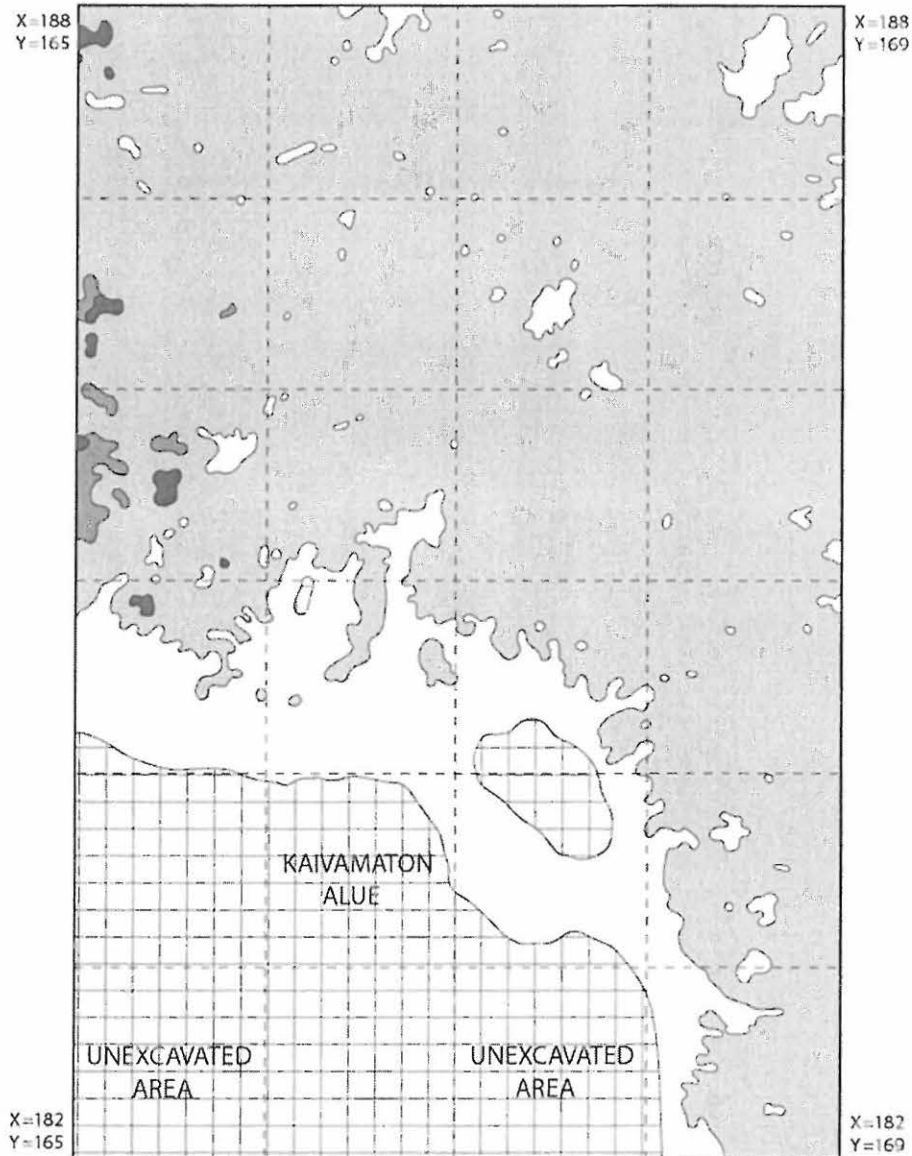
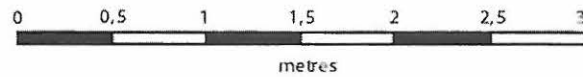
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,00 m mpy	Height 60.00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

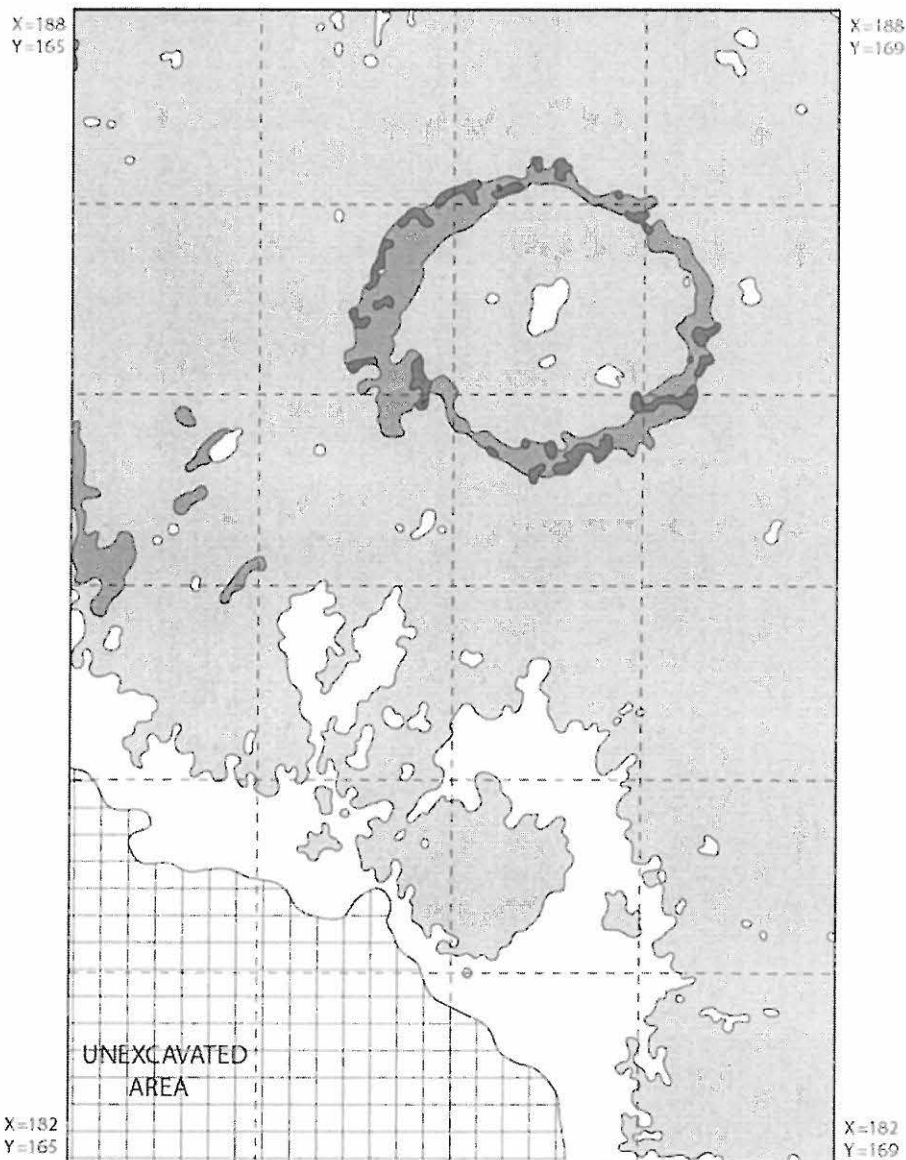
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [26] Kienkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljarmaa	Leader of the excavation: Sami Viljarmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,95 m mpy	Height 59.95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljarmaa	Drawing Sami Viljarmaa

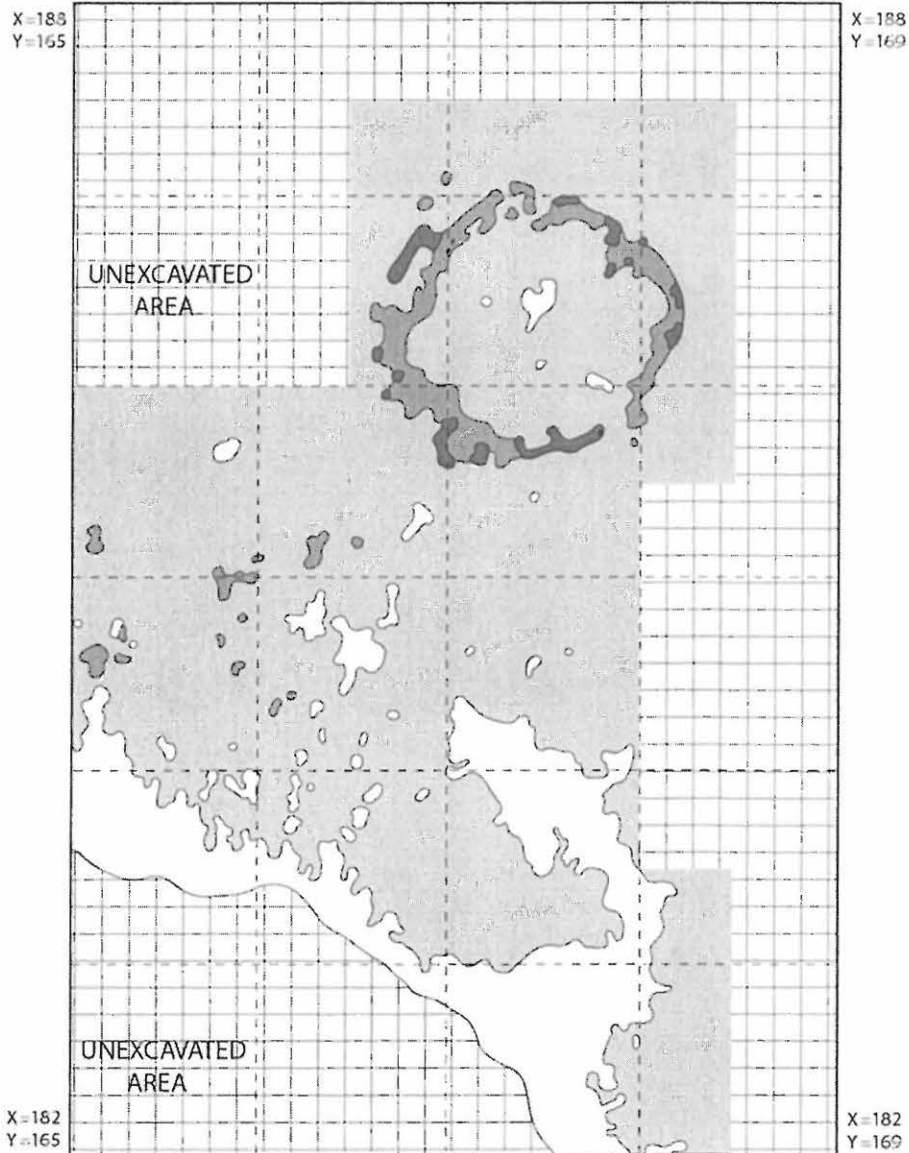
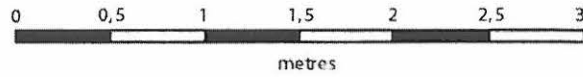
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä Sami Viljanmaa	Drawing Sami Viljanmaa

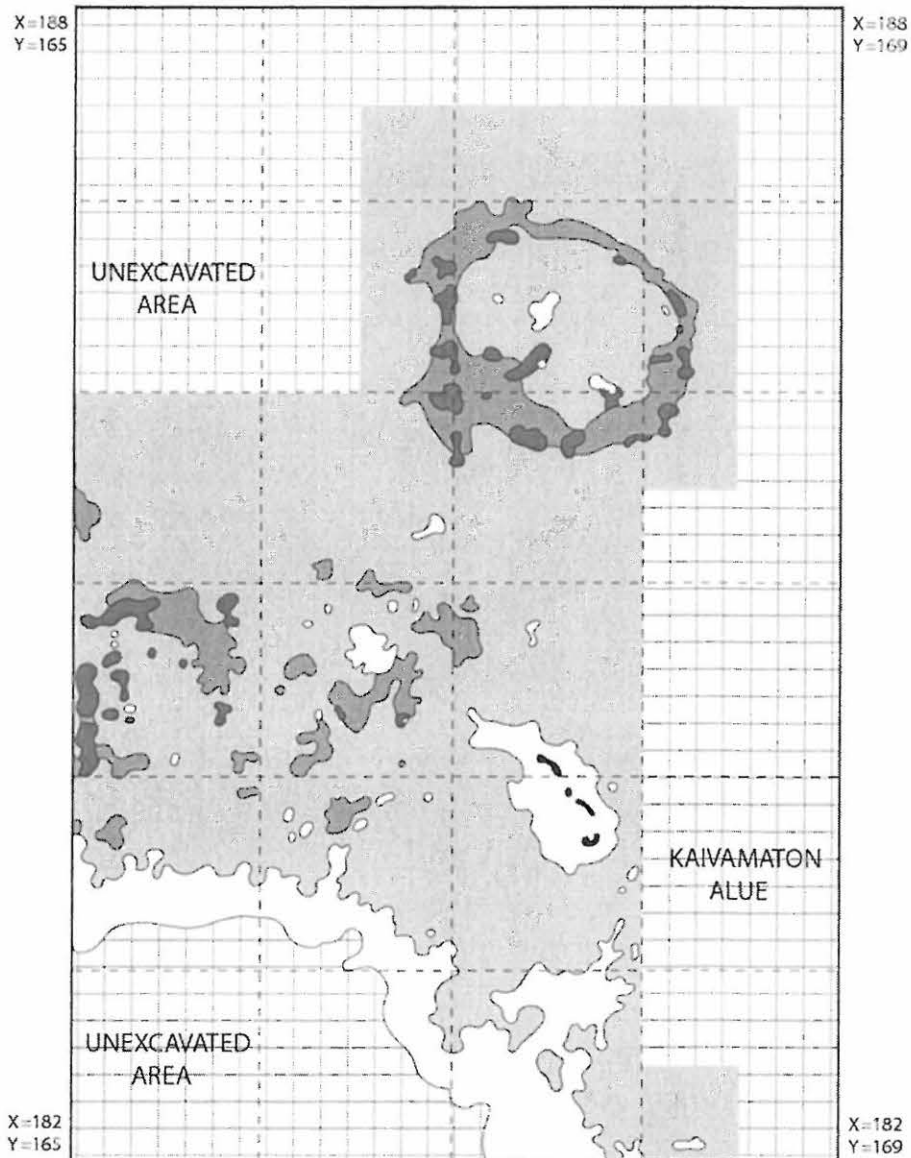
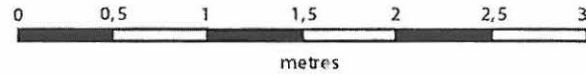
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

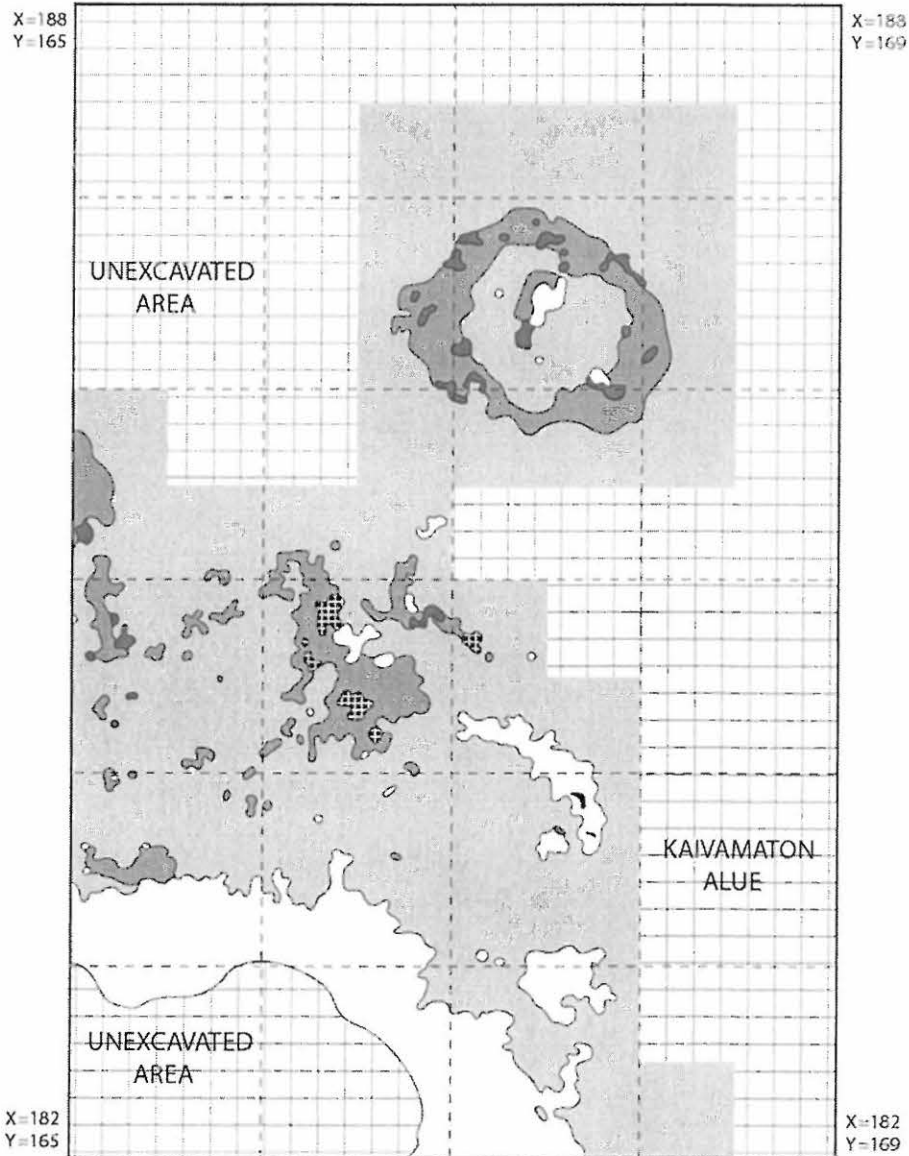
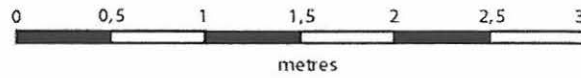
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

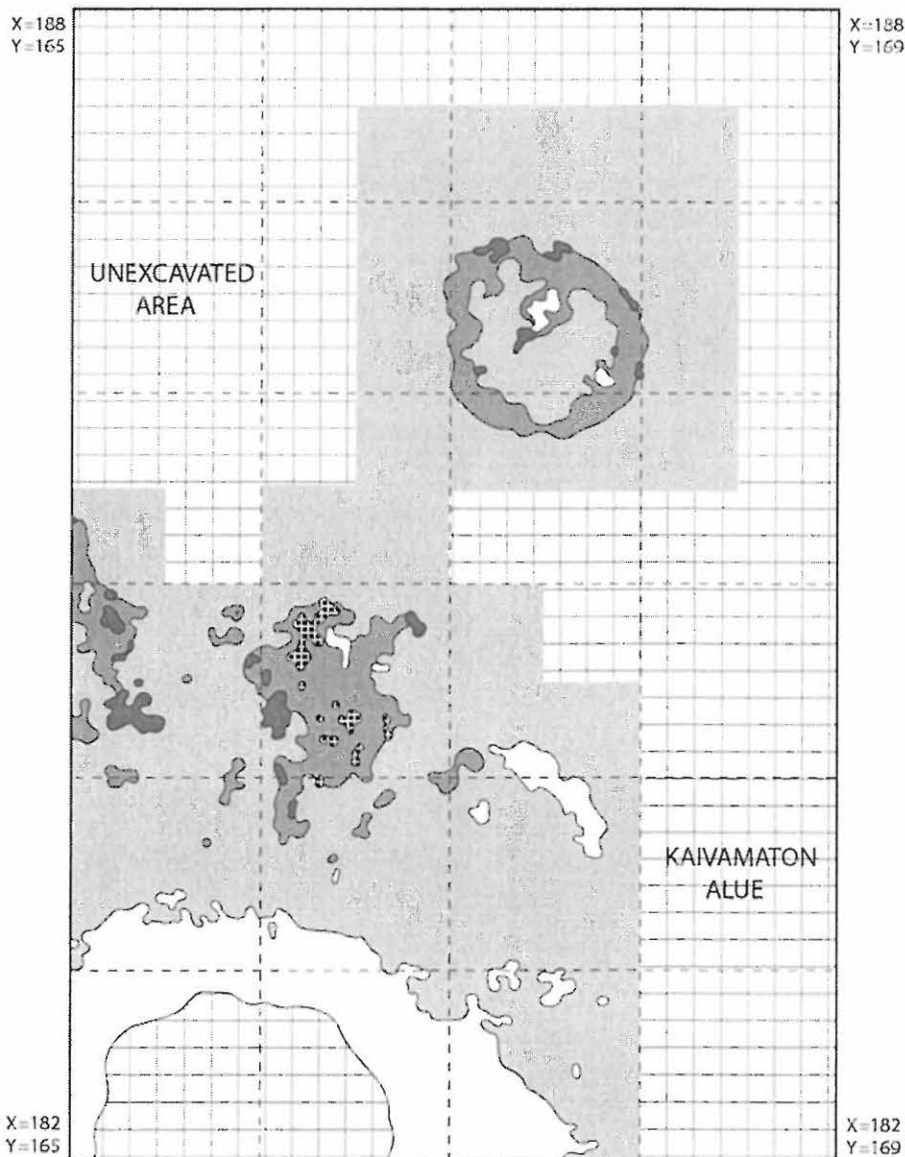
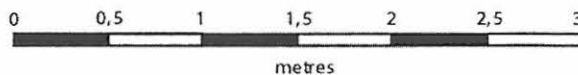
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yi-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,75 m mpy	Height 59.75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

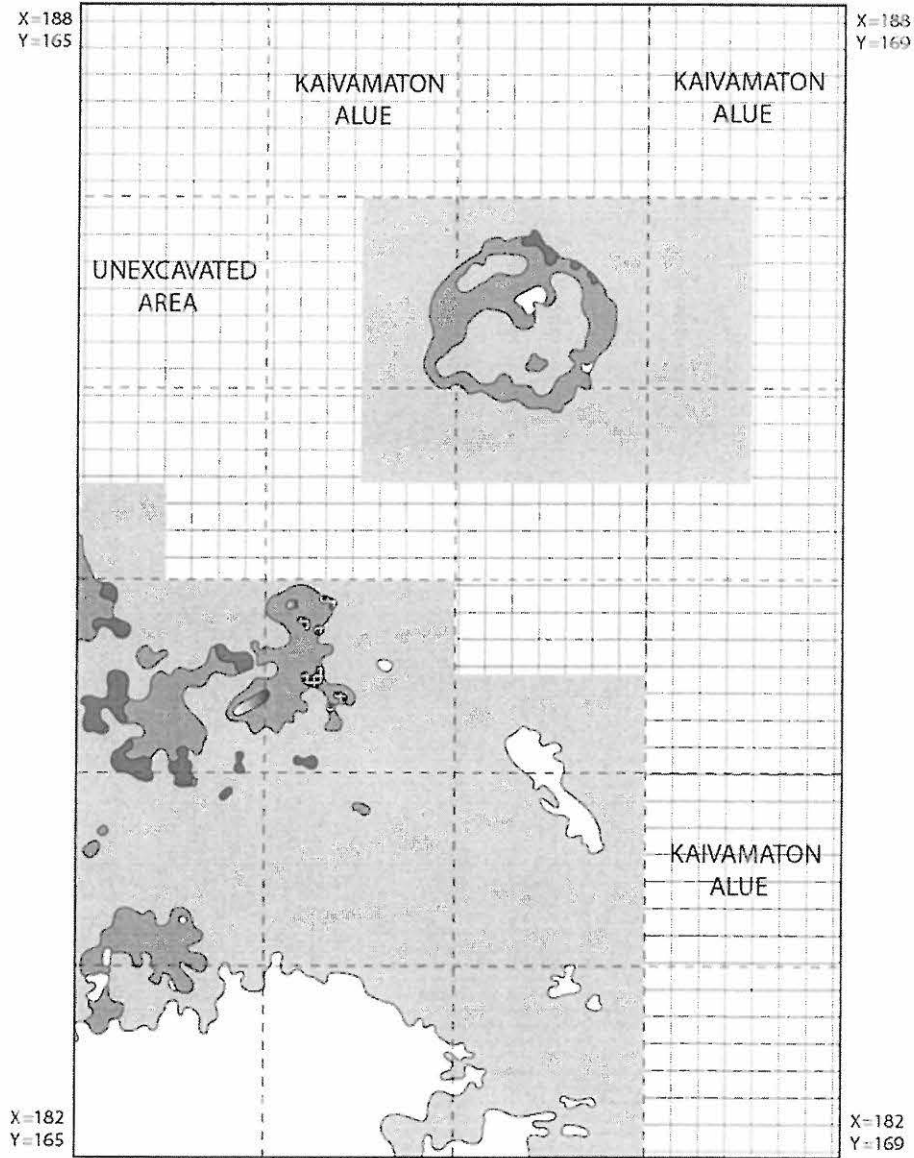
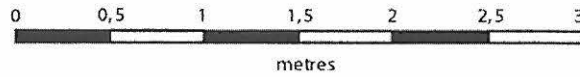
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

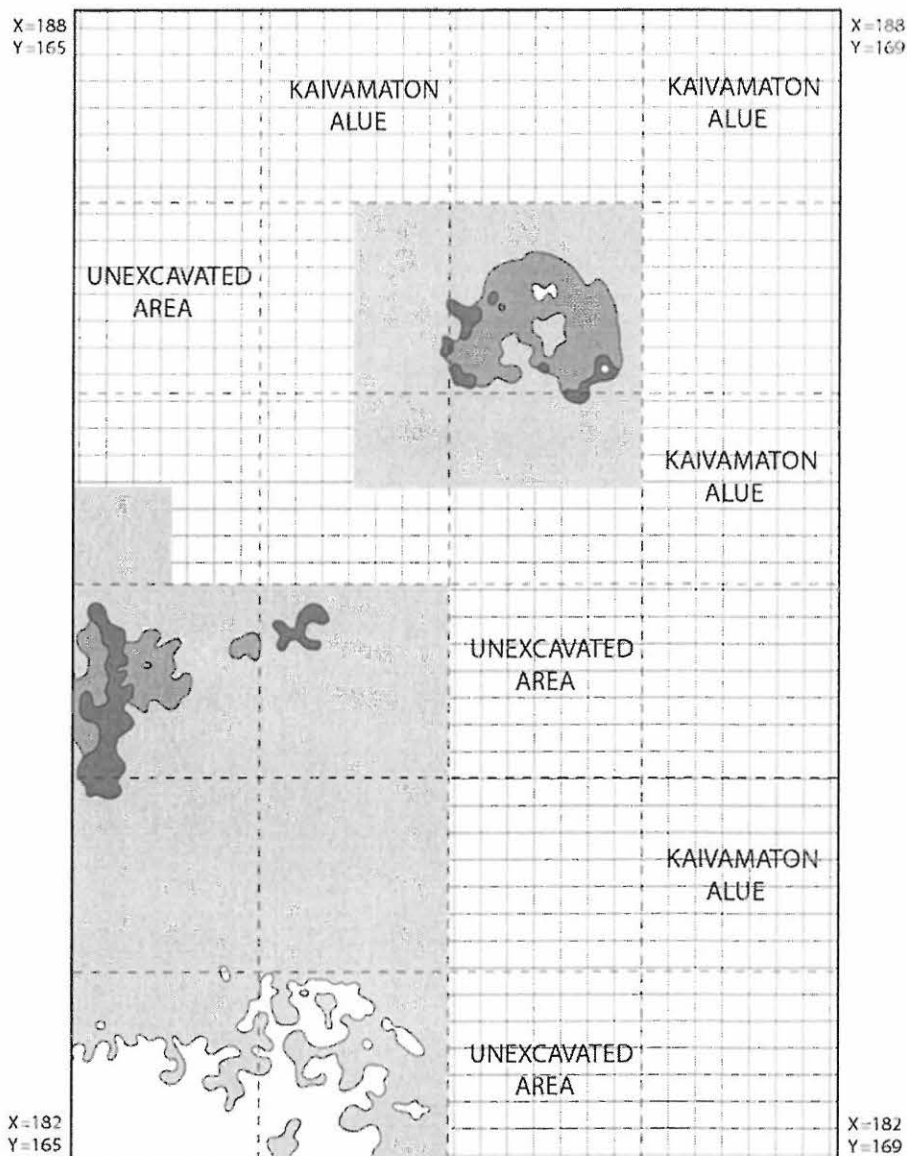
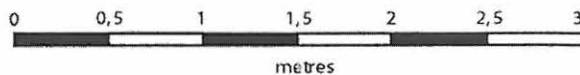
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-Ii [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,65 m mpy	Height: 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

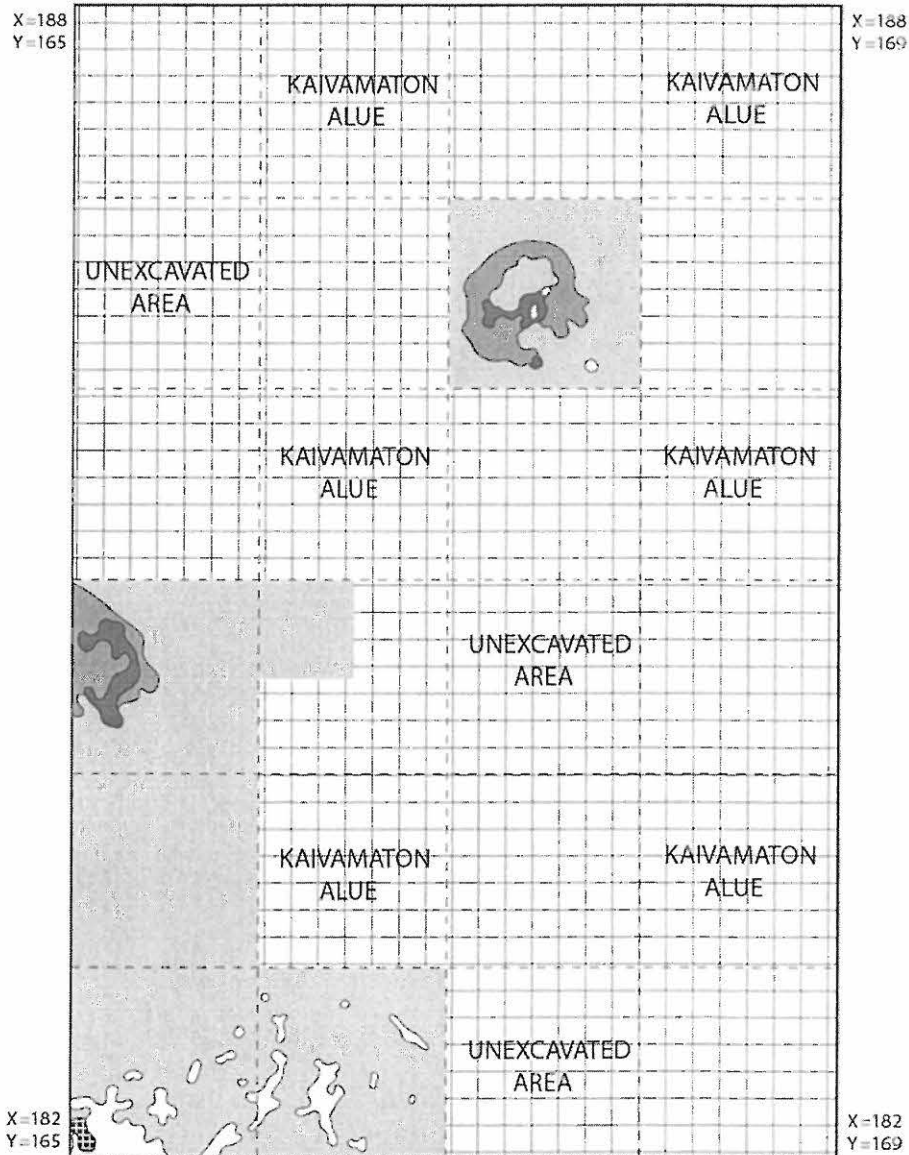
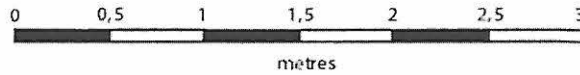
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,60 m n.p.y	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

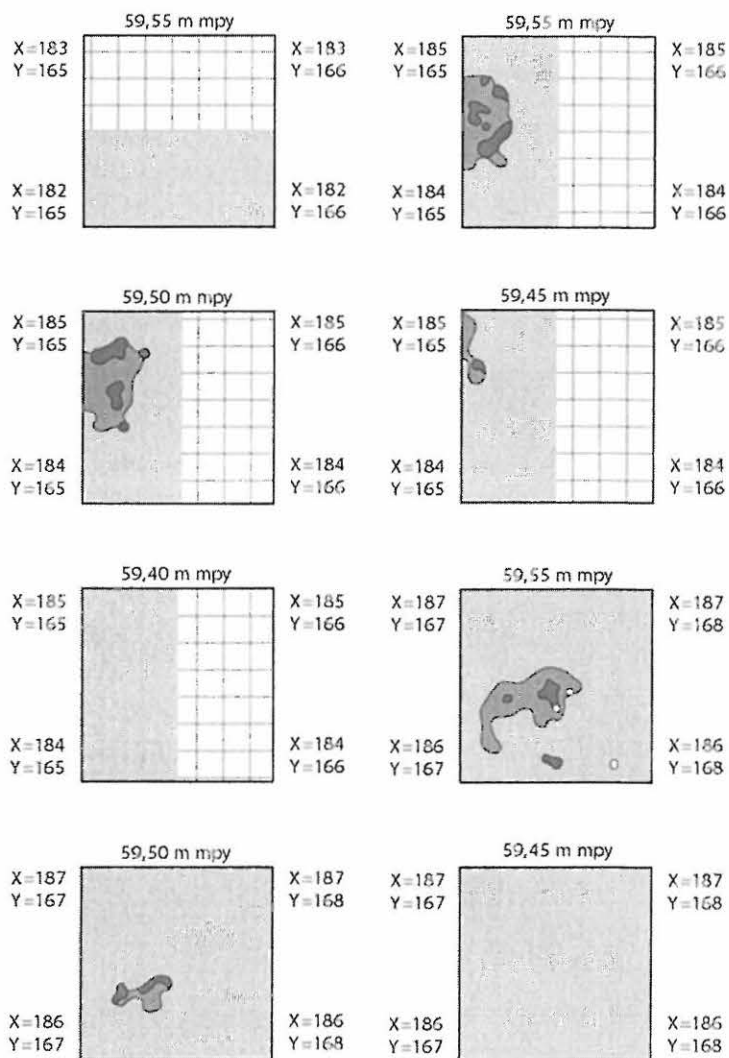
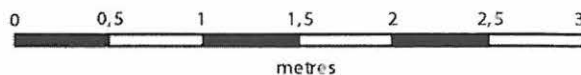
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,55 - 59,40 m mpy	Height 59,55 - 59,40 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

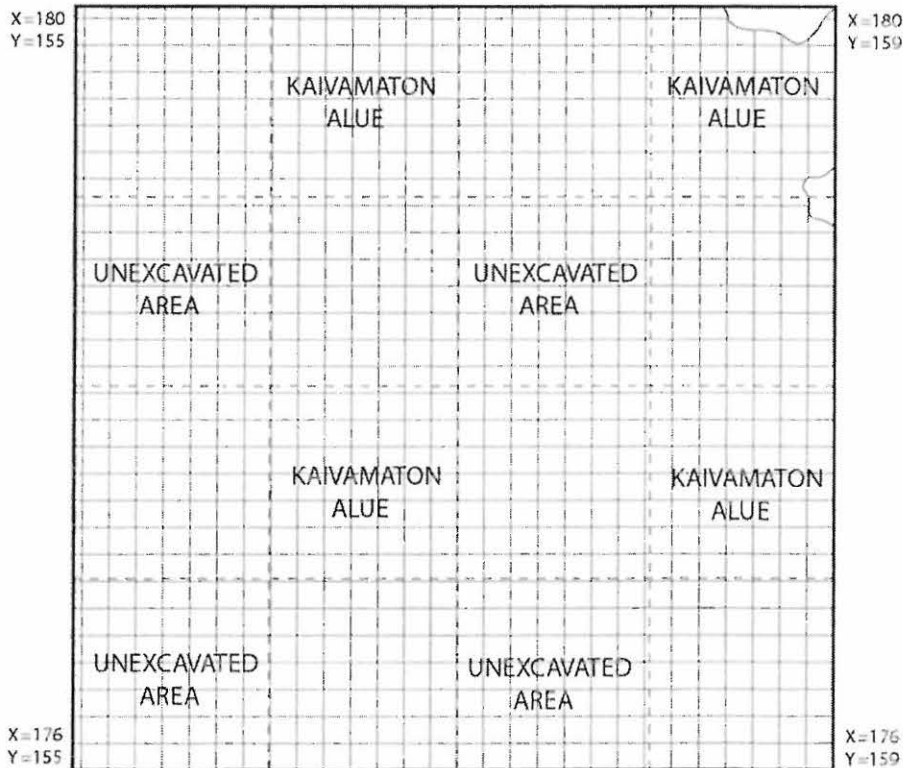
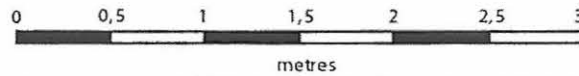
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

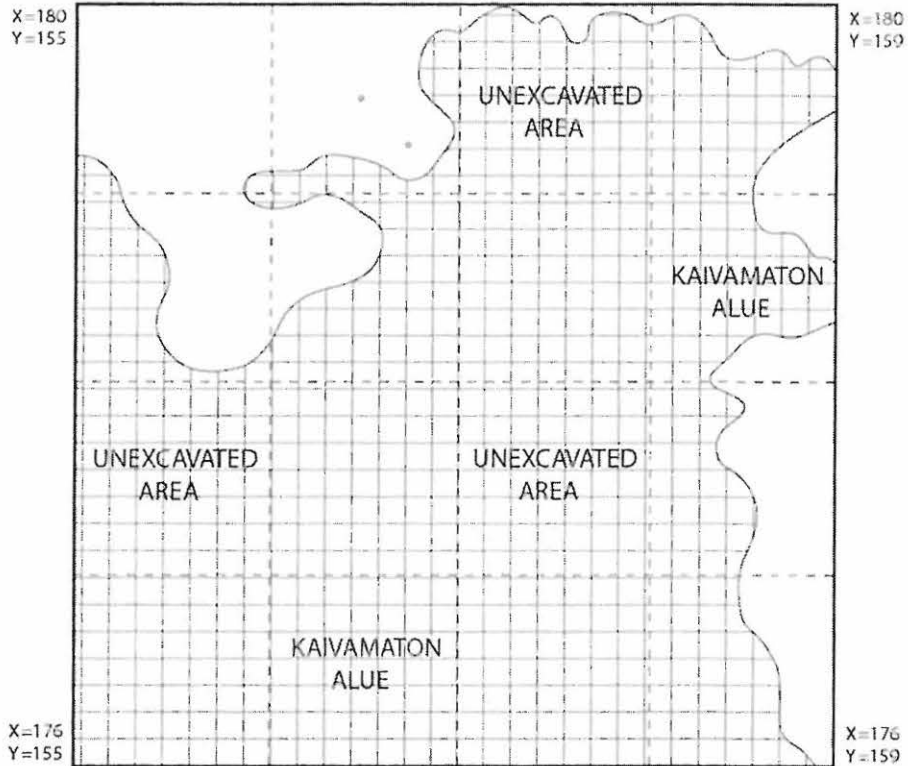
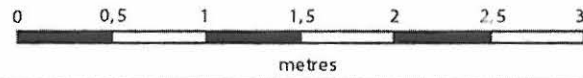
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◇ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⬆ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
▣ Saviastian kappale Piece of pottery	⚡ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

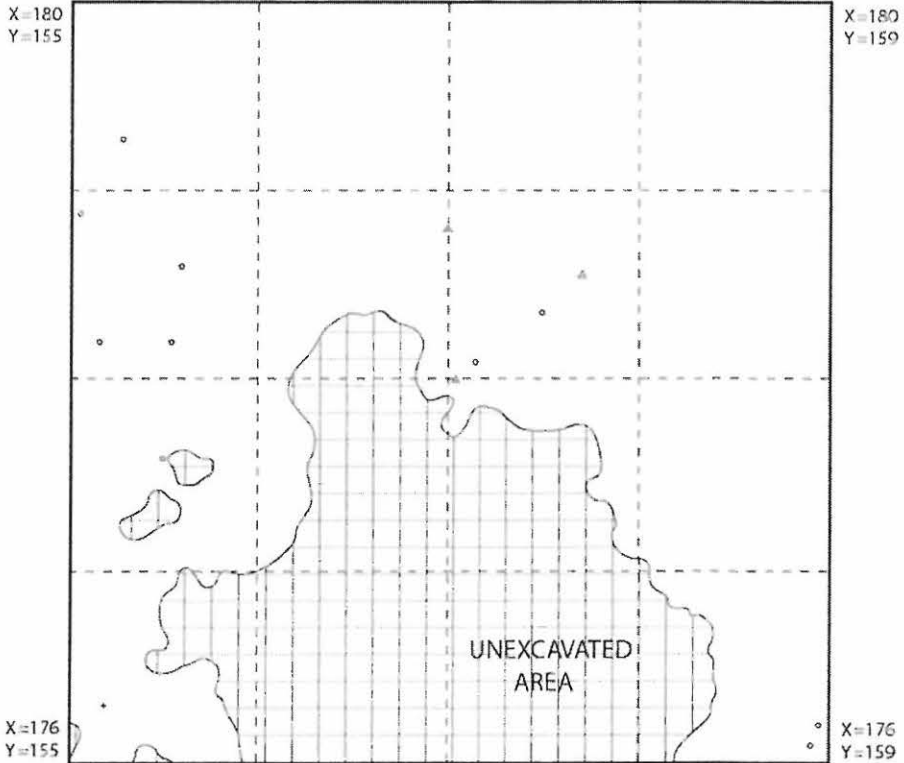
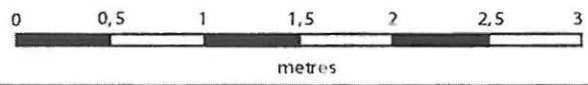
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⚗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivatuksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

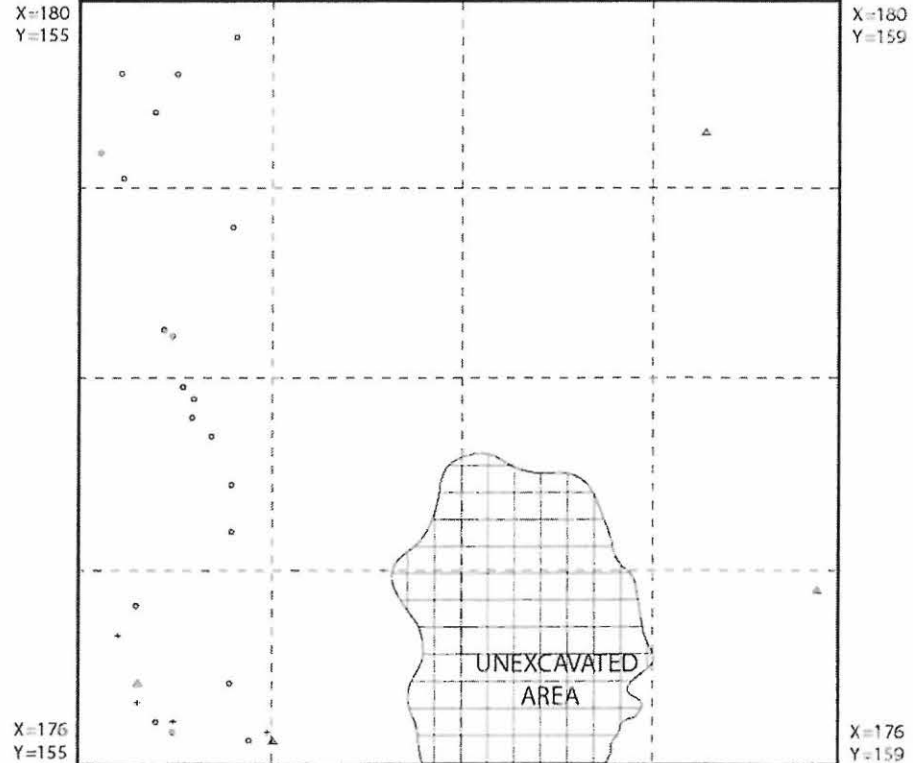
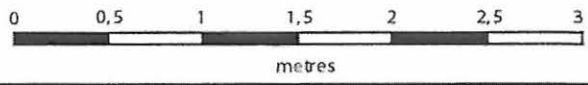

Löytökartta	Find map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketaltta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskieskos Slate flake	SC	Liuskedydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	▲	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanut luuta Burned bone
QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⬆	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Löytökartta	Find map
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09	Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

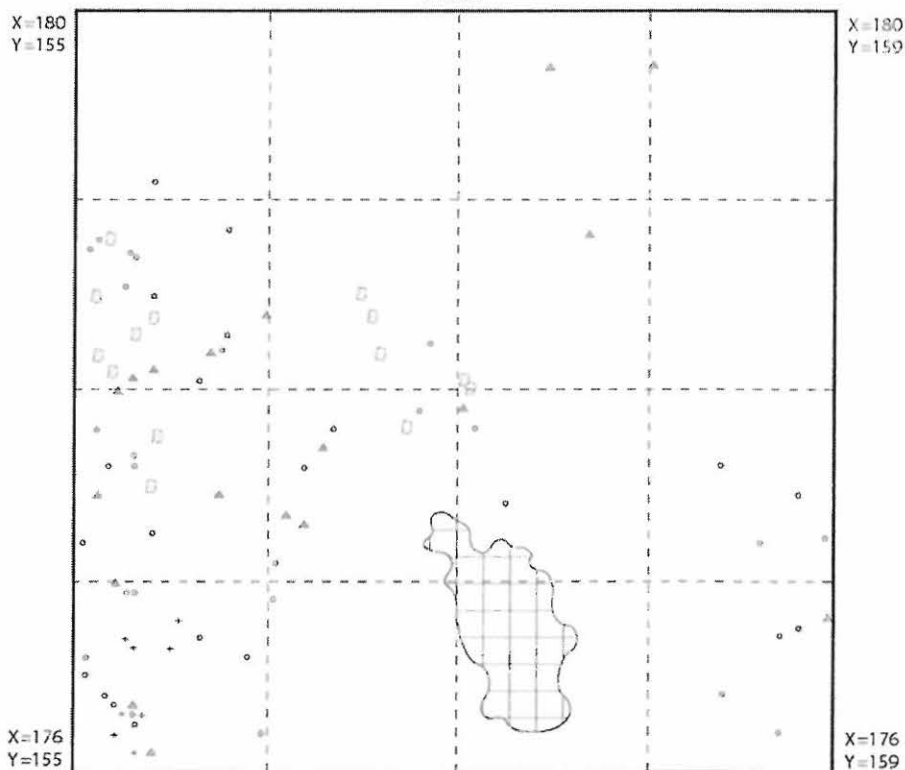
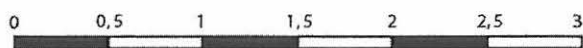

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	○	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liukseveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liukseiskos Slate flake	SC	Liukseydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanutta luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		⬆	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

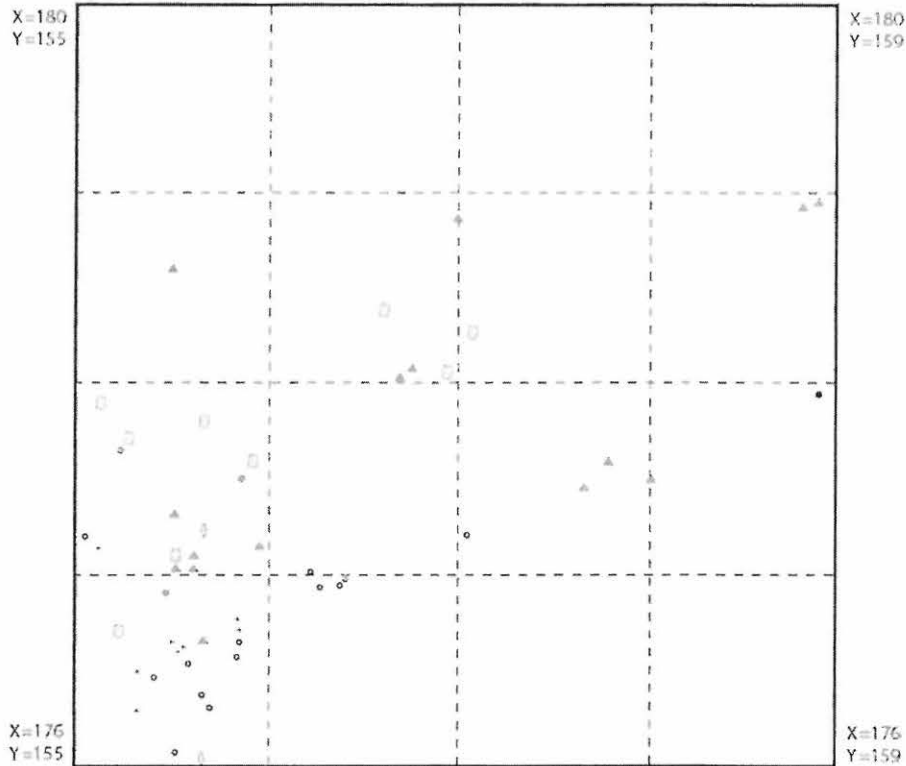
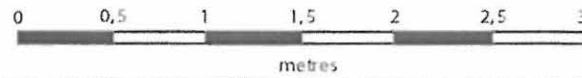

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusetalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskelskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	◻	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		✱	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntrohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkikangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Vajanto	Leader of the excavation Sami Vajanto

Löytökartta	Find map
Taso 80.05 m mpy	Height 80.05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät Sami Vajanto ja muu kaivoushenkilöstö	Drawing: Sami Vajanto and other excavation staff

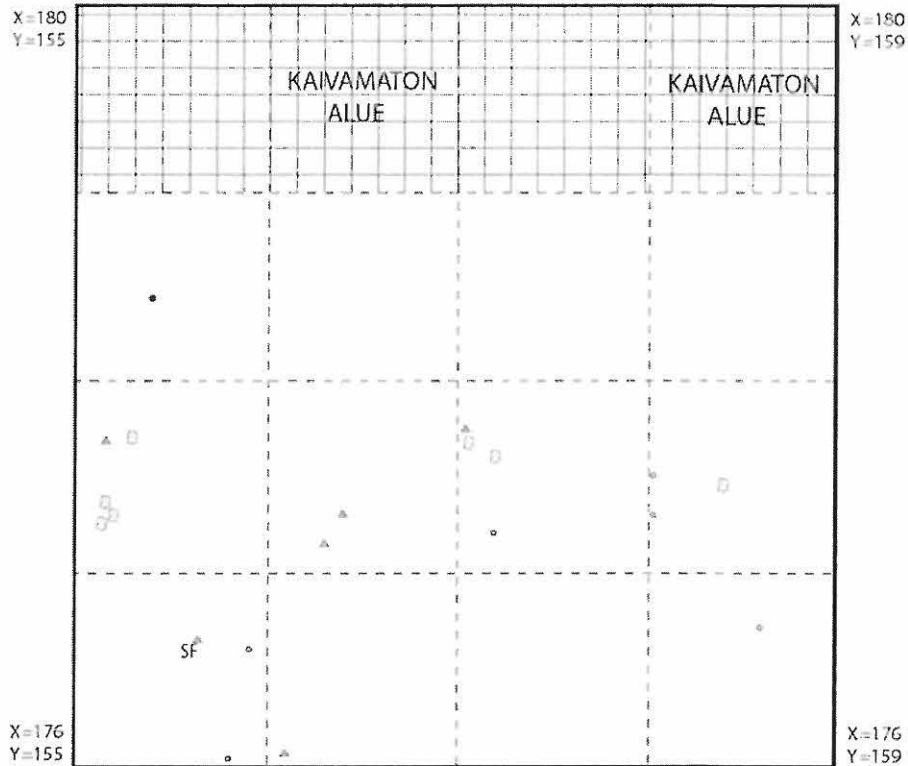
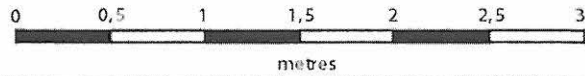
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvarzsilittiesine Quartzite tool	◻ Kvarzsilitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvarzsilitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◄ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekolte Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

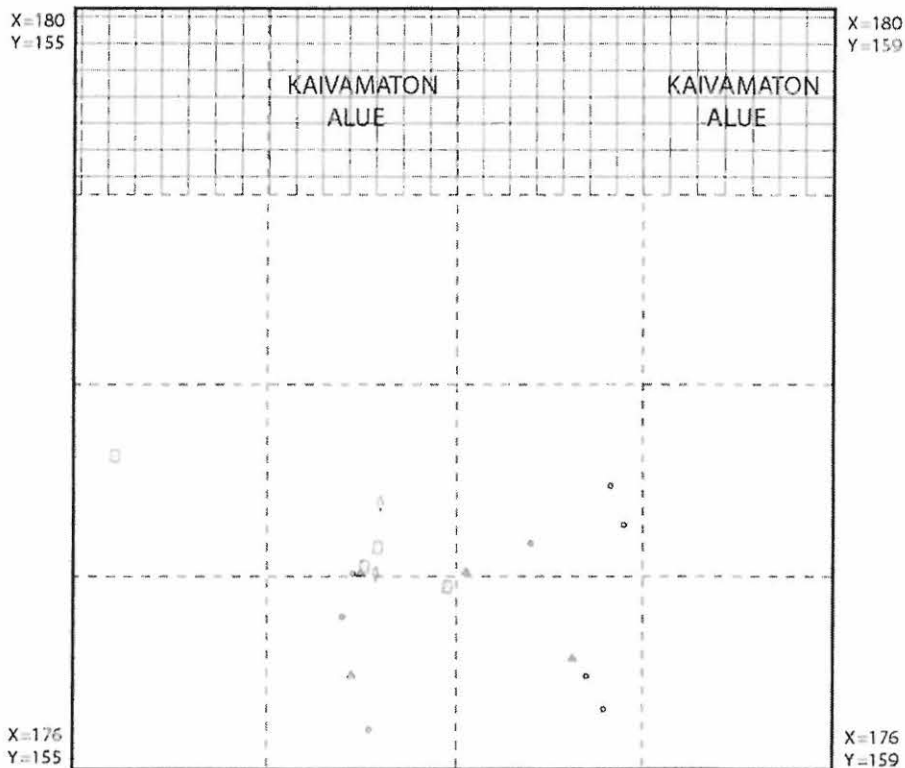
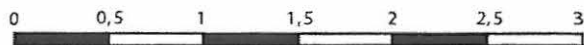

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiiltiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiilti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	*	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiilti Raw material quartzite
		○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

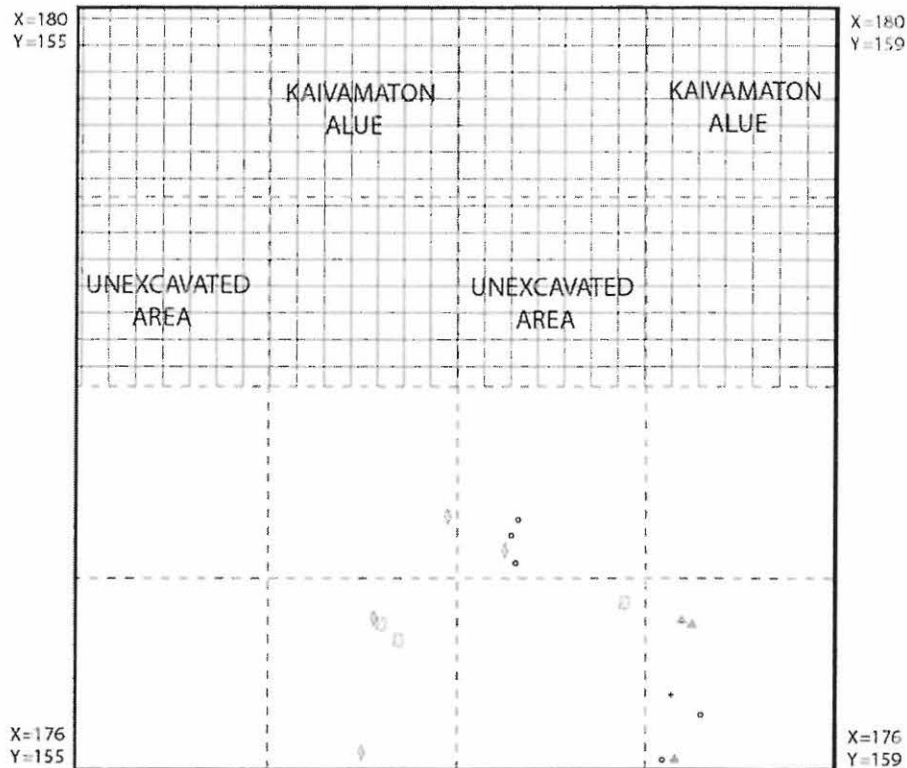
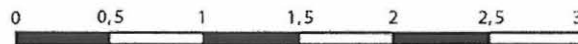

Löytökartta	Find map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsiksi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liukseveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liukseiskos Slate flake	SC	Liukseydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	▲	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanutta luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◦	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		★	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		◊	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Löytökartta	Find map
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09	Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

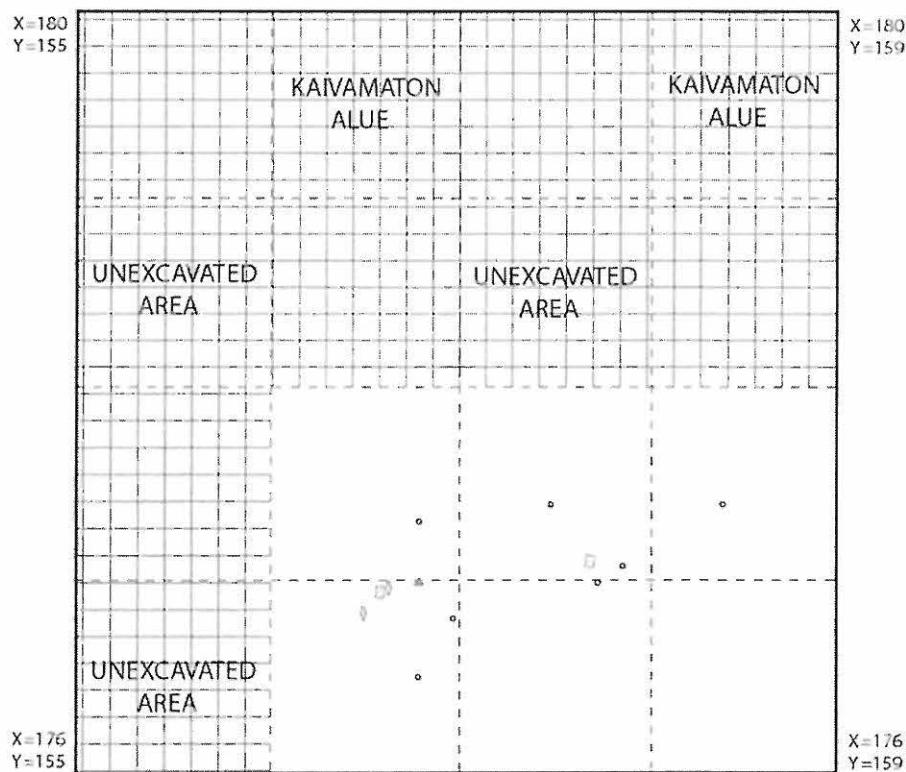
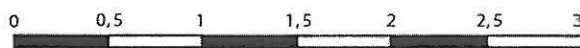
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	○ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsilittiesine Quartzite tool	□ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalita Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	* Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

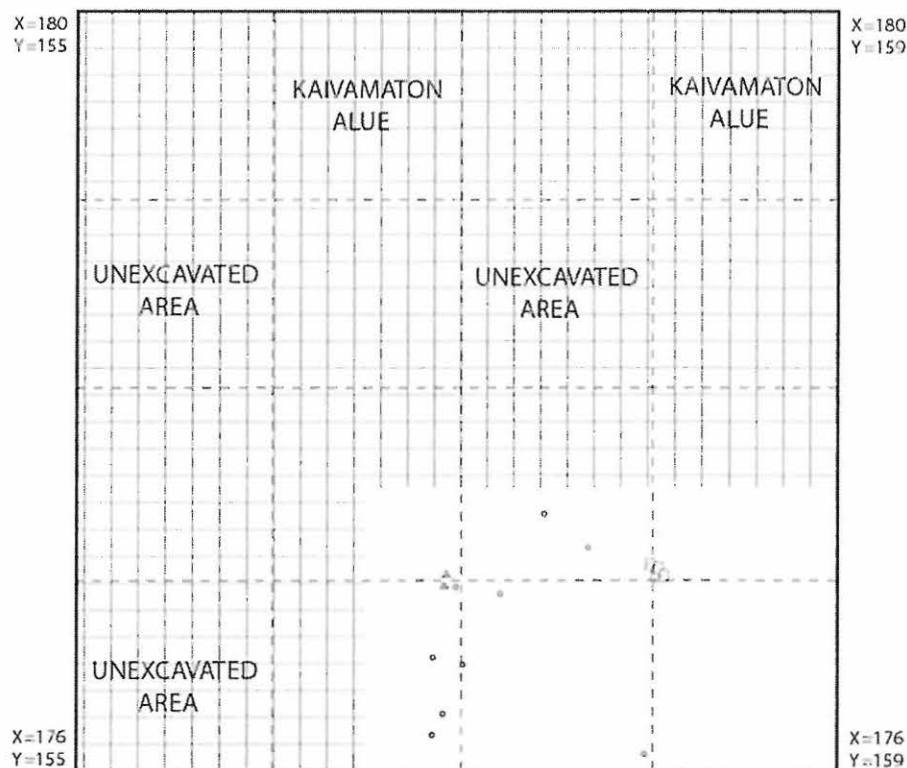
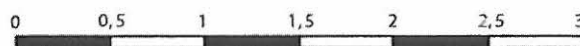
Löytökartta	Find map
Taso 59,85 m mpy	Height: 59.85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piiräjä: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsilitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsilitti Raw material quartzite	✱ Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeyd'in Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⚡ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	✱ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Löytökartta	Find map
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09	Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piiritsäät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

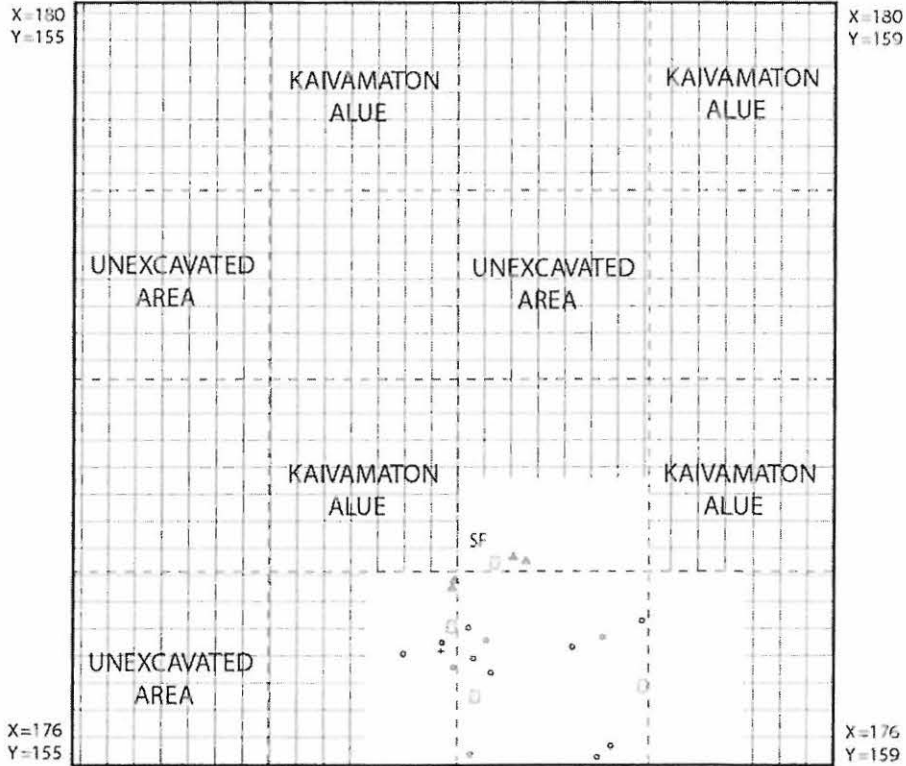
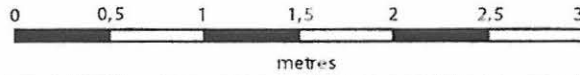
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	○ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsisydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	□ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◇ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	△ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
□ Saviastian kappale Piece of pottery	⊕ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

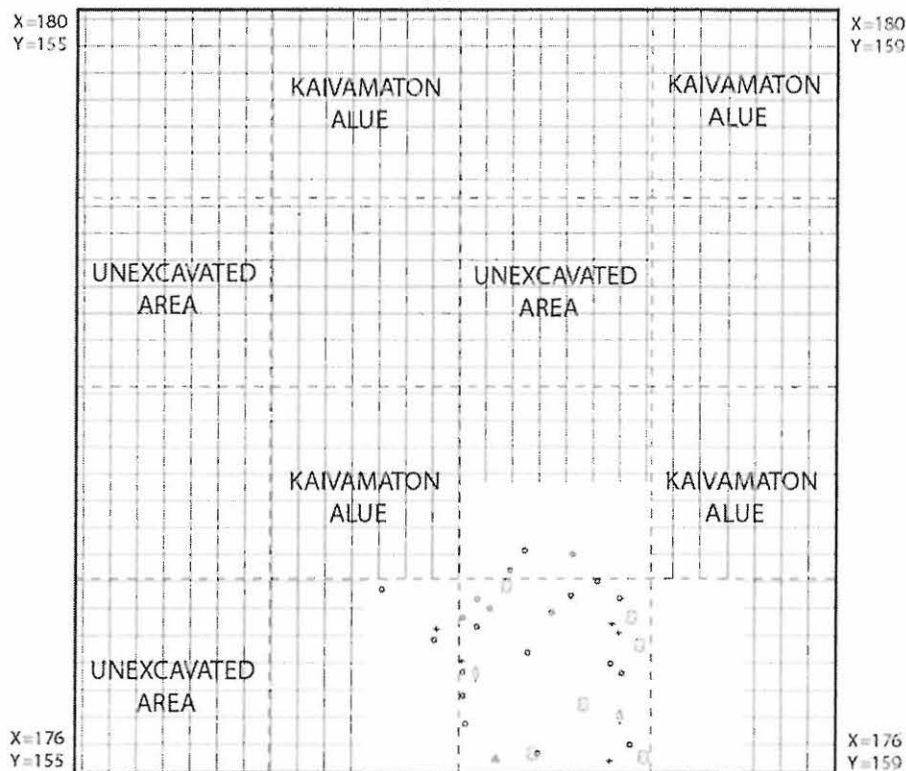
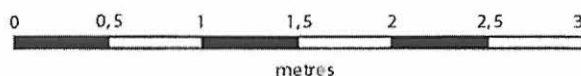

Löytökartta	Find map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiittilisko Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskelisko Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◉	Saviastian kappale Piece of pottery	⚔	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, plikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Löytökartta	Find map
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09	Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät Sami Viljanmaa ja muut kaivausherikölkunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

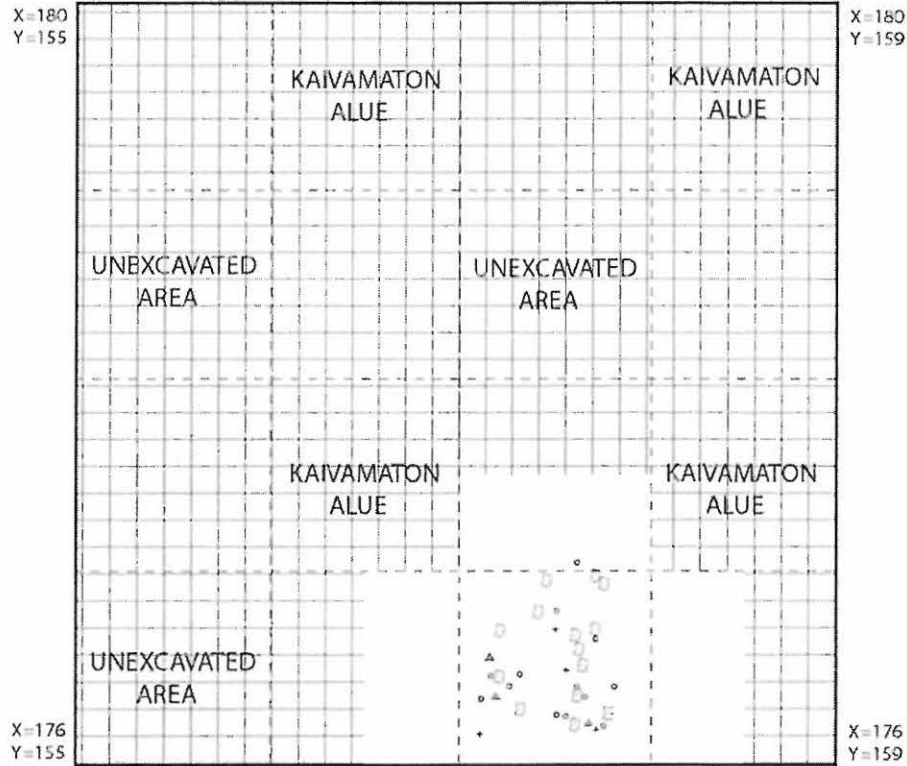
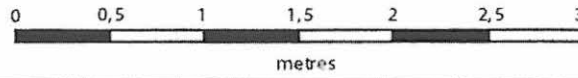

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	○	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiiltiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	▲	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	*	Meripihkaesine Amber artefact
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muut kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

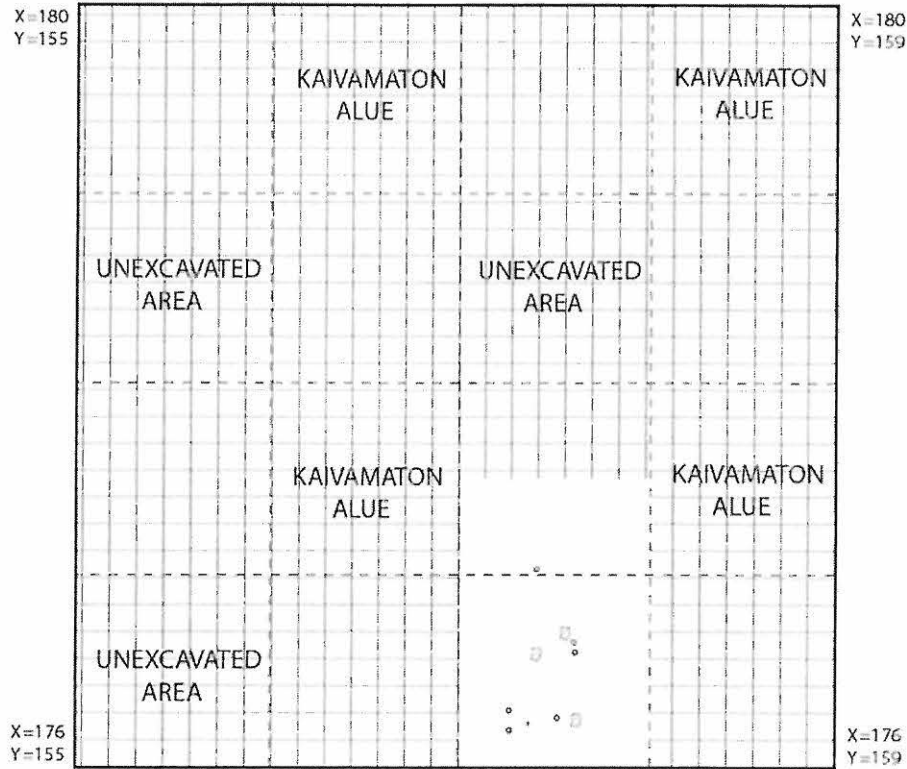
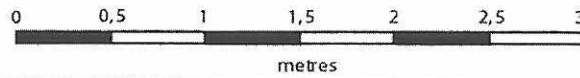
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsilydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	▲ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [29] Kierikk Kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1:40	Scale 1:40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

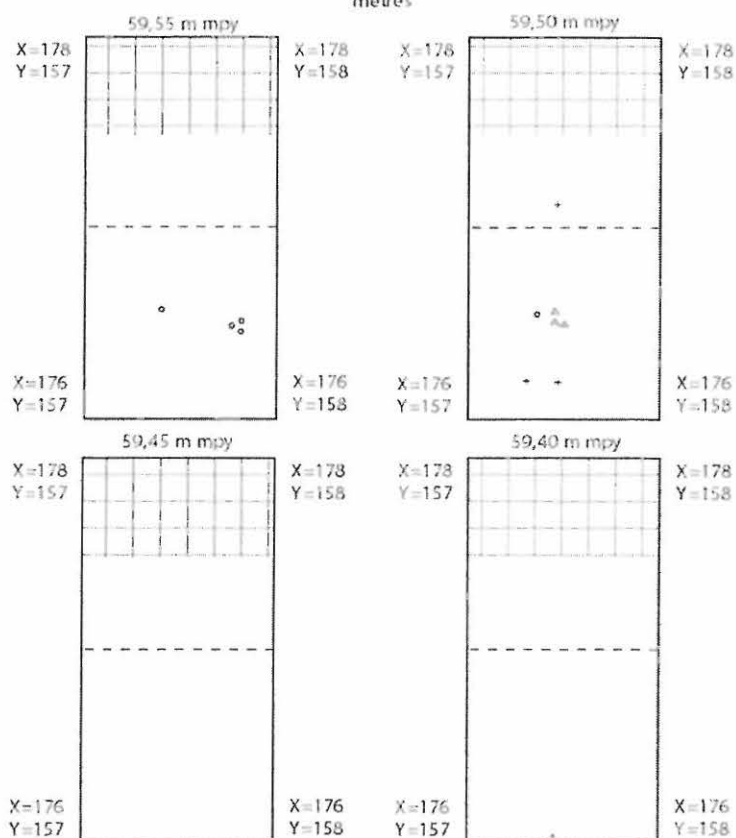
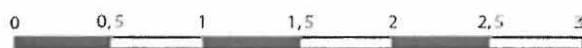
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsilittesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskevoitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkarki, liusketta Slate arrowhead	△ Nuolenkarki, piikkiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikk Kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijamaa	Leader of the excavation Sami Viijamaa

Löytökartta	Find map
Tasot 59,55 m - 59,40 m mpy	Height 59,55 m - 59,40 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä: Sami Viijamaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijamaa and other excavation staff

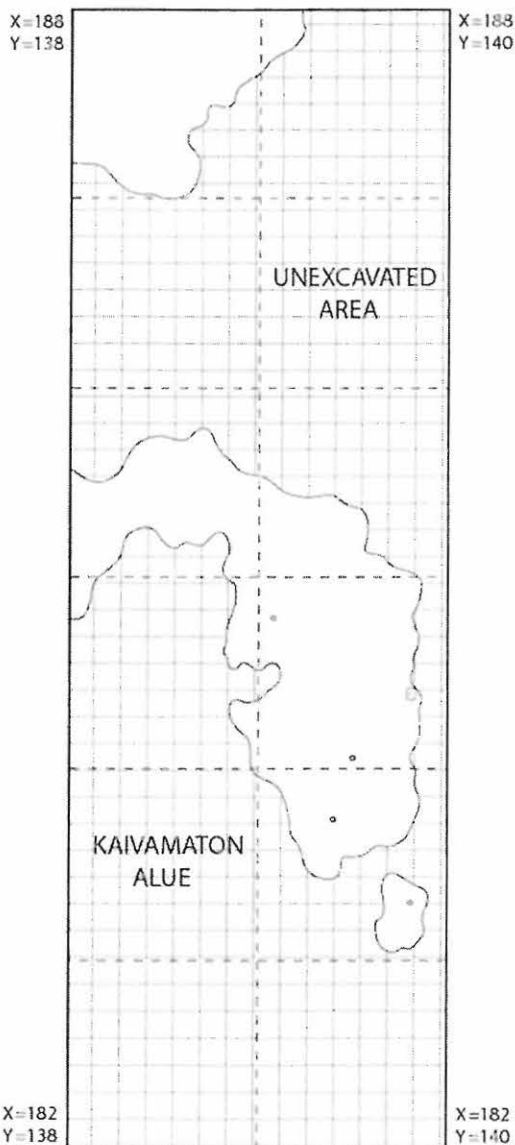
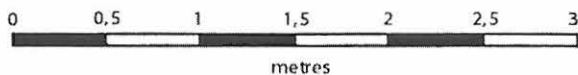
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsilitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsilitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, pikivea Flintstone arrowhead
☐ Saviastian kappale Piece of pottery	⚔ Saviastian kappale, asbestisekolte Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Kolvuntuhitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 00,40 m mpy	Height 00,40 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtojat: Sami Viljanmaa ja muut kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

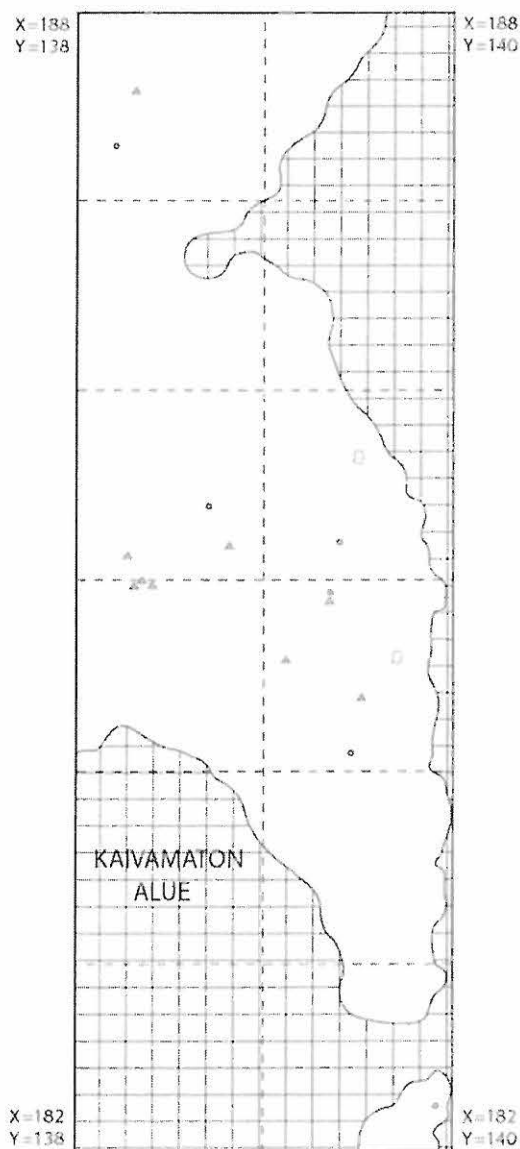
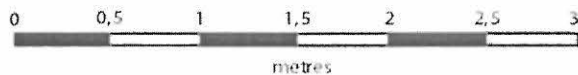

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsilydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijannmaa	Leader of the excavation Sami Viijannmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,35 m mpy	Height 60.35 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirräjä: Sami Viijannmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijannmaa and other excavation staff

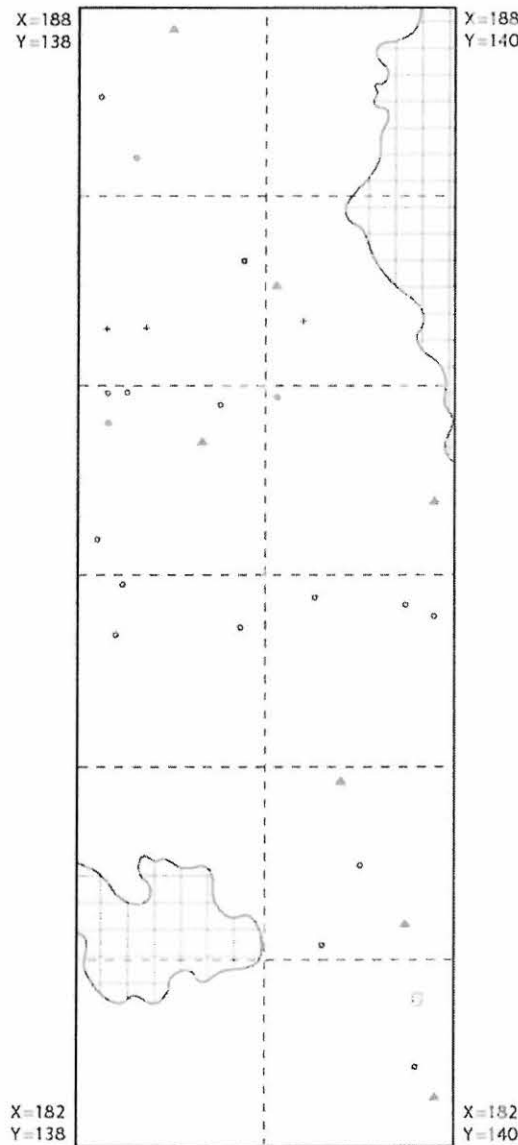
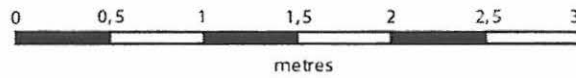
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskelskos Slate flake	SC	Liuskedydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekolte Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Kojvintuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [26] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,30 m mpy	Height 60.30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

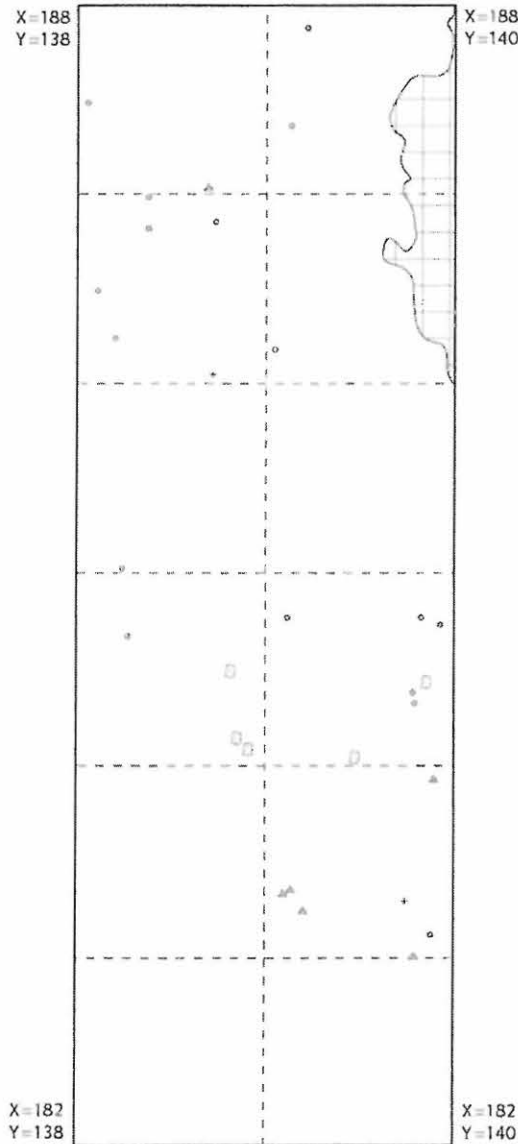
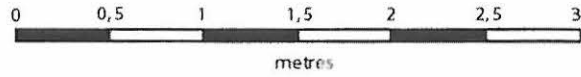

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusetalita Slate chisel	SK	Liuseveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuseiskos Slate flake	SC	Liuseydin Slate core
◻	Savastian kappale Piece of pottery	⌘	Savastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liuse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		△	Nuolenkärki, piikkiveä Flintstone arrowhead
		BB	Kolvuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing Sami Viljanmaa and other excavation staff

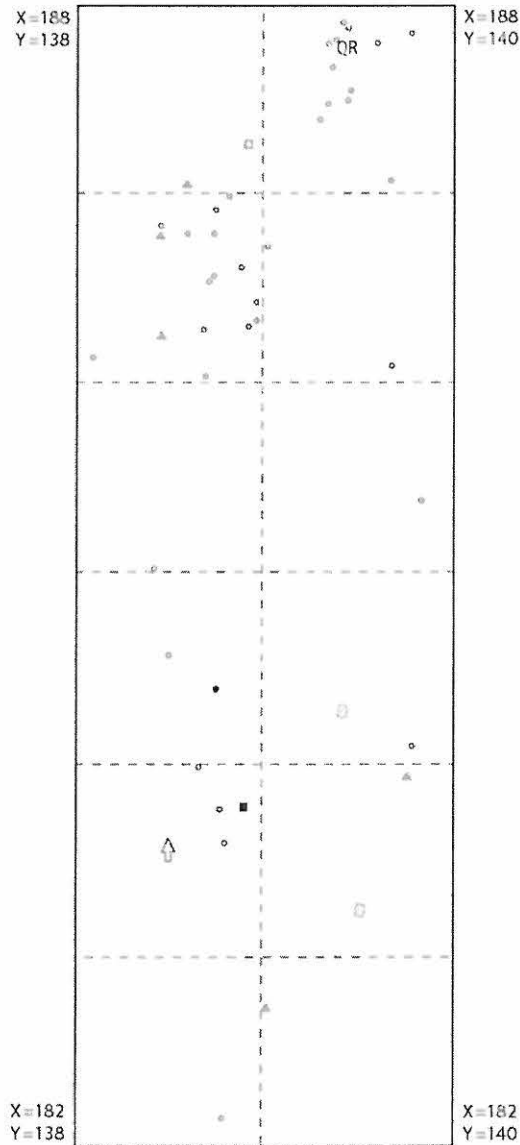
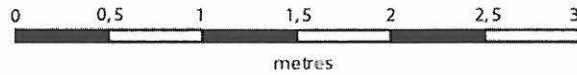

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeväli tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	*	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liuske-osine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Kolvuntuhitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-Ii [28] Kierikk kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijanmaa	Leader of the excavation Sami Viijanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,20 m mpy	Height 60.20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät: Sami Viijanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijanmaa and other excavation staff

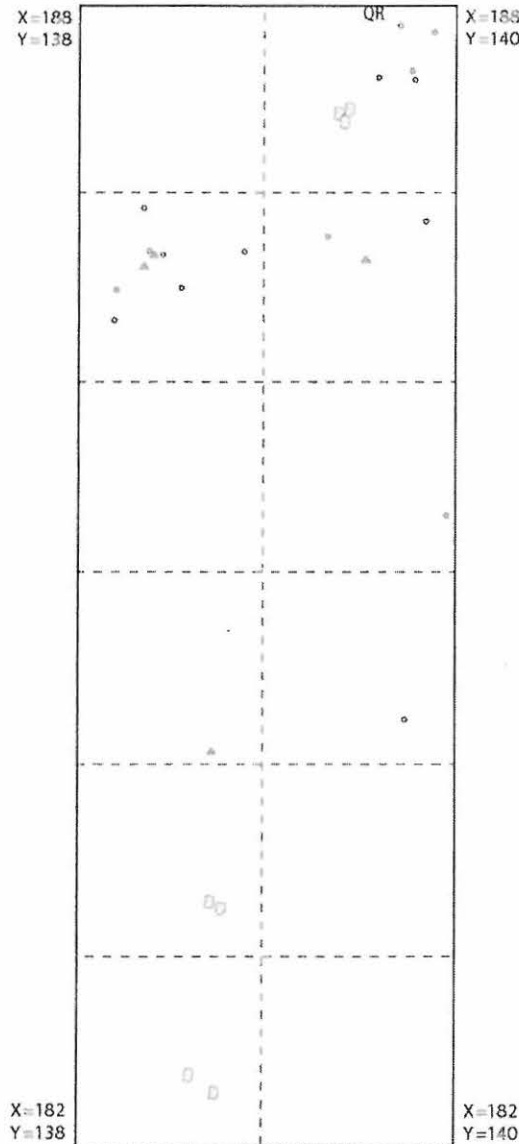
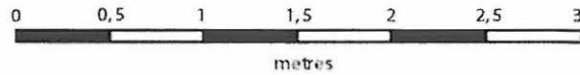

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◻	Kvartsi-iskos Quartz flake
◼	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	BC	Palanutta savea Burned clay
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Kolvuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijamaa	Leader of the excavation: Sami Viijamaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät Sami Viijamaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing Sami Viijamaa and other excavation staff

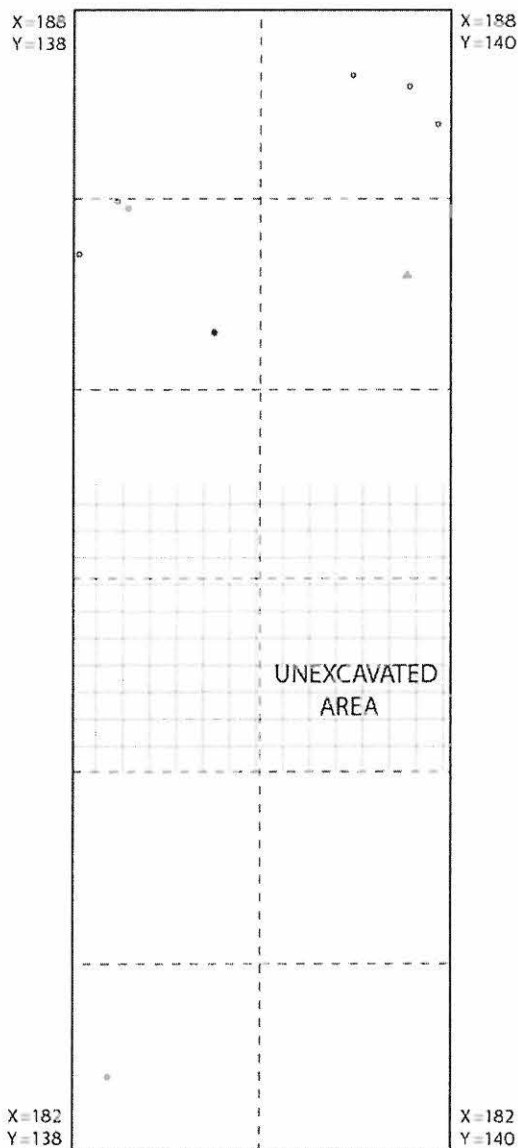

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeliskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	☼	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	▲	Palanutta luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		☼	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		◊	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja, Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

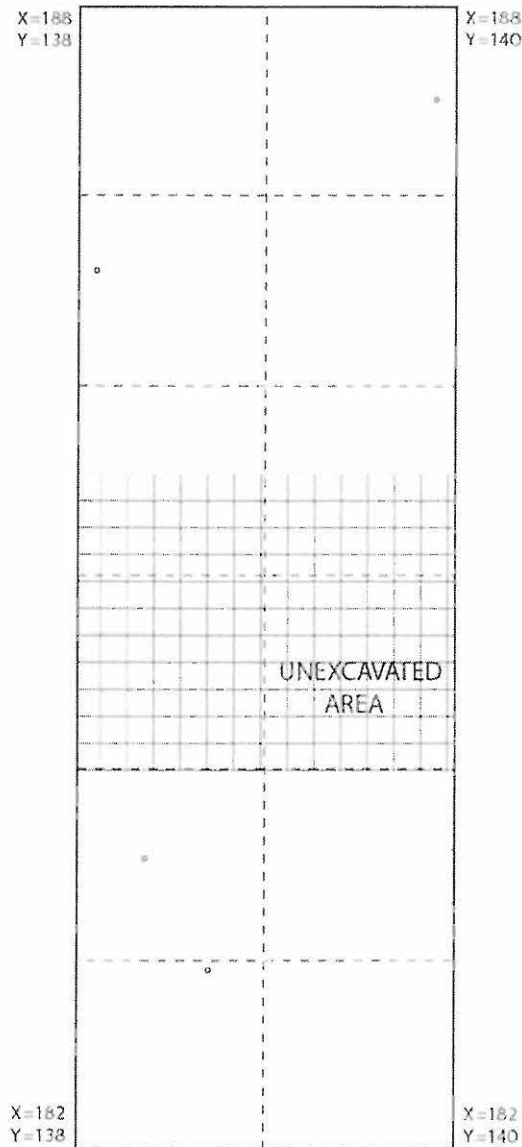

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liukseveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◻	Liukseiskos Slate flake	SC	Liukseydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	BC	Palanutta savea Burned clay
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		◦	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment
		★	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuhitervaa Birch bark tar
		+	Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikkikangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivausten johtaja Sami Viijamaa	Leader of the excavation: Sami Viijamaa

Löytökartta	Find map
Taso 60.05 m uppy	Height 60.05 m above sea level
Mitakaava 1:40	Scale 1:40
Piiritsit: Sami Viijamaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijamaa and other excavation staff

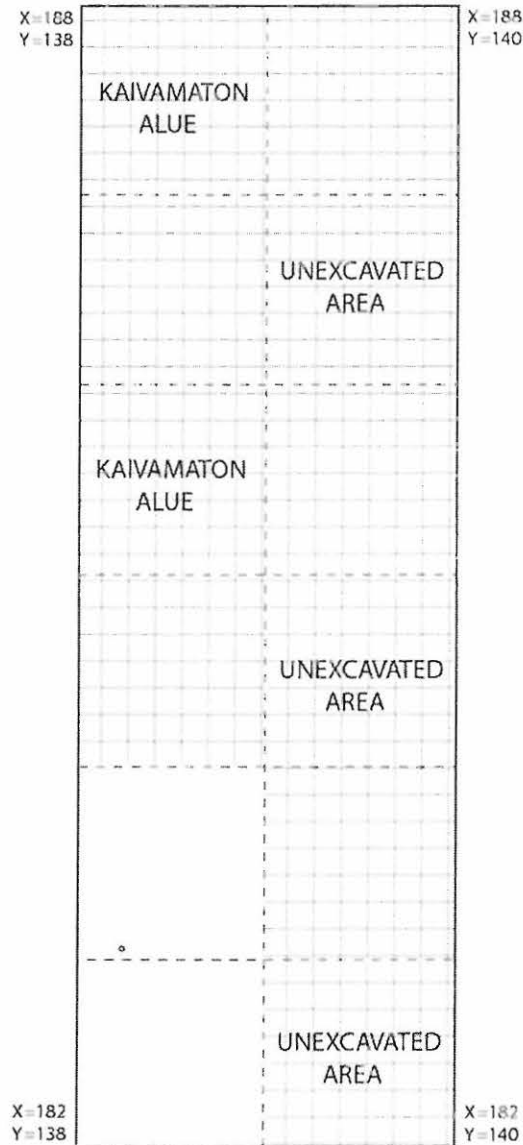
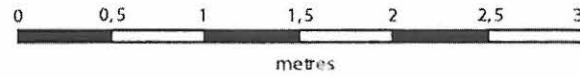
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsilitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsilitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskaveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liisko-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◇	Liuskieskos Slate flake	SC	Liuskoydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↗	Nuolenkärki, plikiveä Flintstone arrowhead
□	Saviastian kappale Piece of pottery	✳	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	-	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60.00 m mpy	Height 60.00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing Sami Viljanmaa and other excavation staff

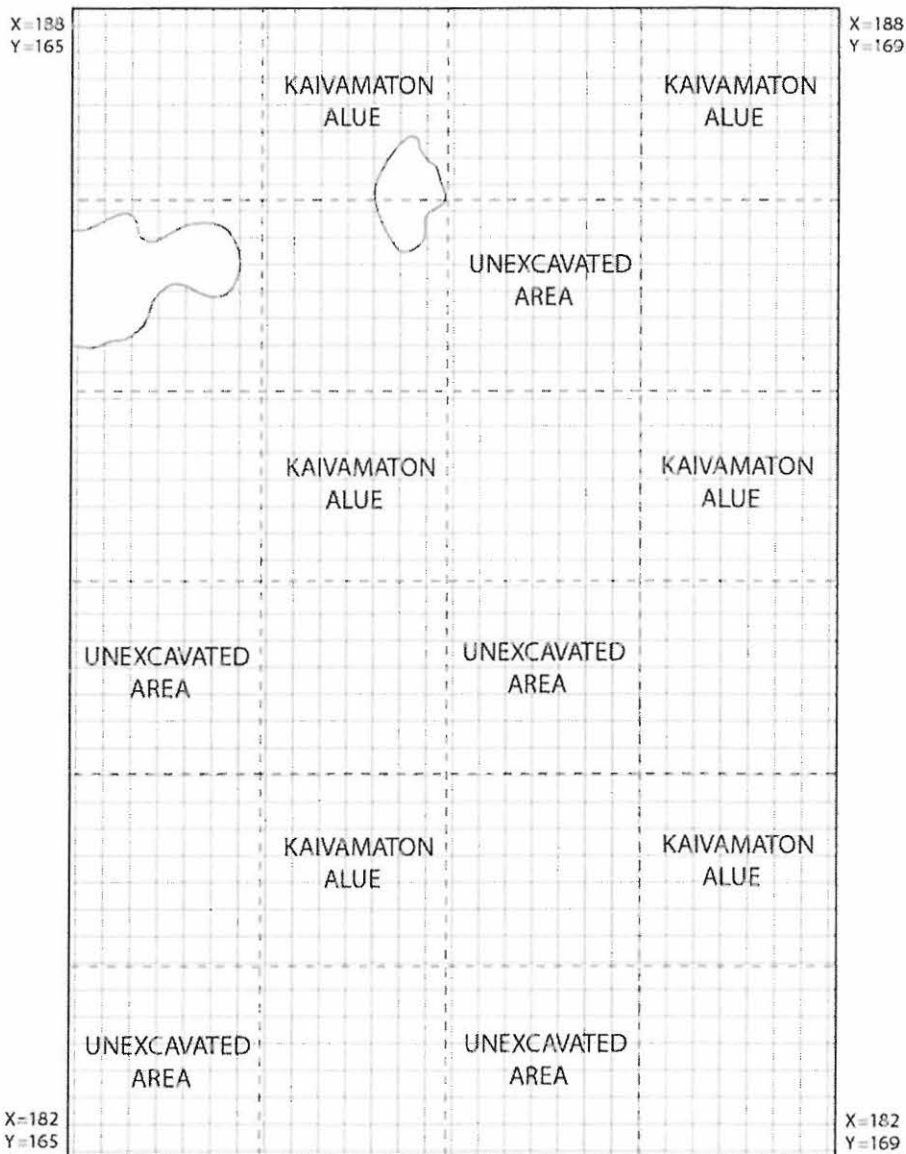
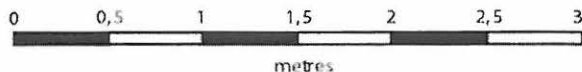
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskeliiskos Slate flake	SC	Liuskedydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	*	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	*	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yi-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,30 m rmpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

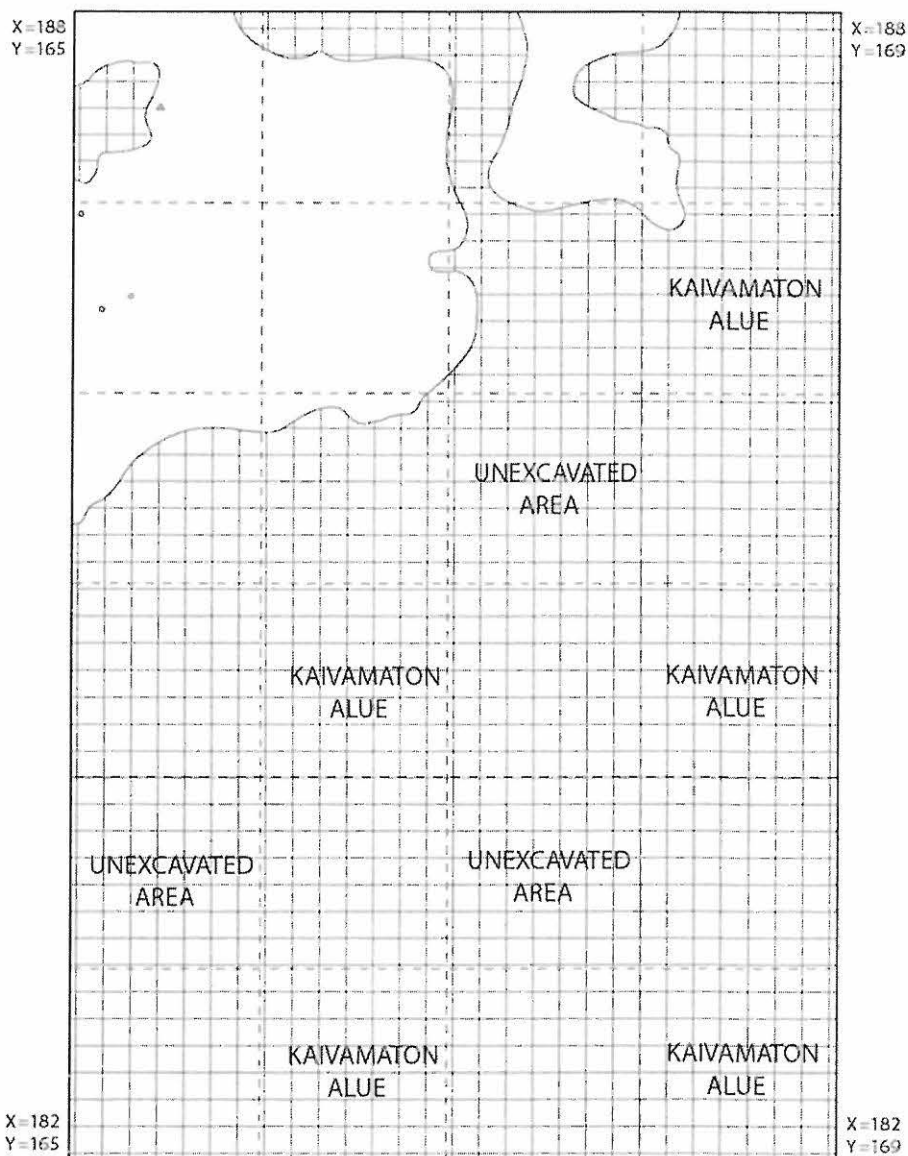
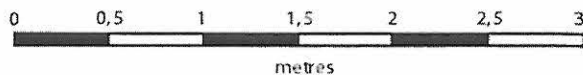
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskaveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskiskos Slate flake	SC	Liuskedydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	△	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	*	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanut luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kalvauskausi 2009	Excavation period 2009
Kalvauksen johtaja Sami Viijanmaa	Leader of the excavation: Sami Viijanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viijanmaa ja muu kalvaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijanmaa and other excavation staff

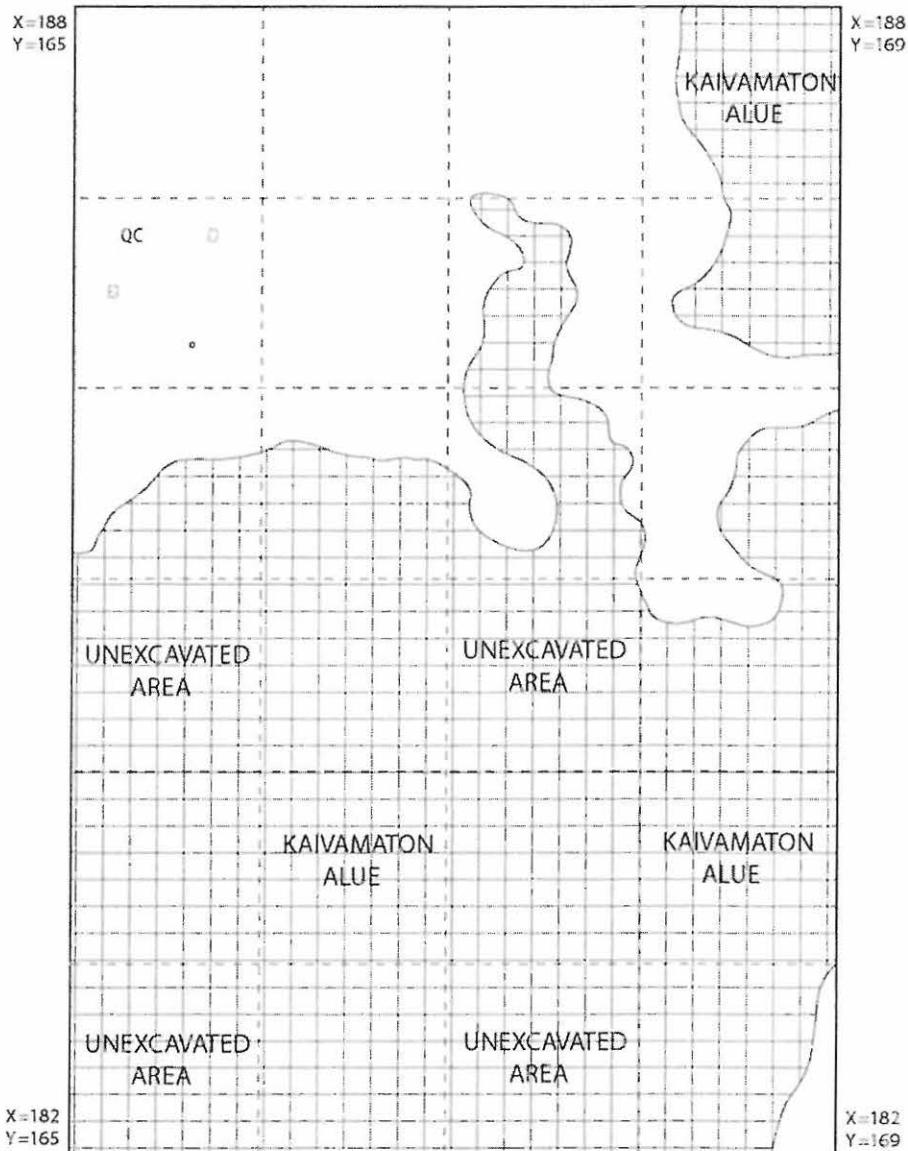
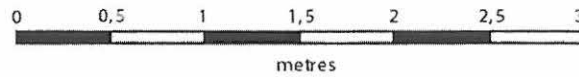
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⚔	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kienkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,20 m mpy	Height 60.20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

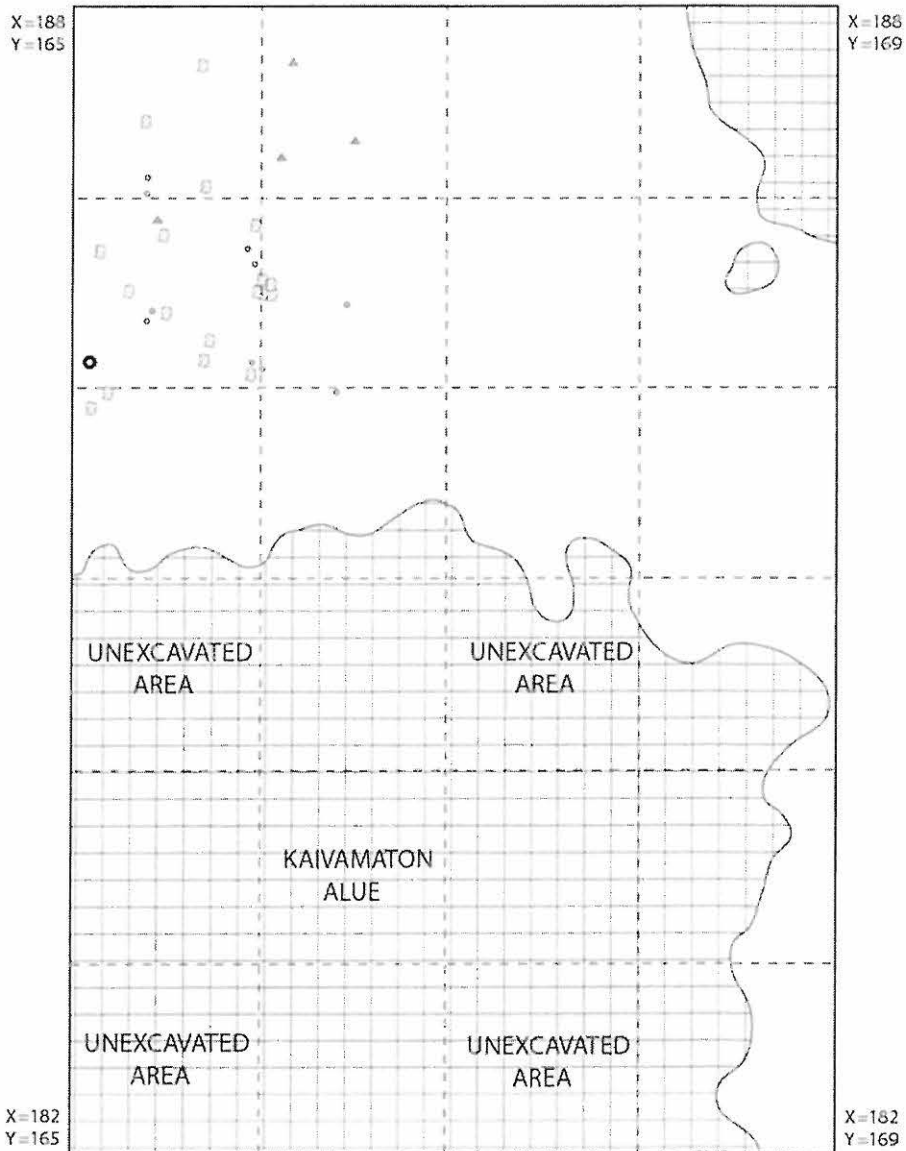
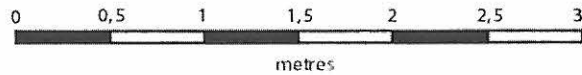
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	OR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⚡ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⚡ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanuttu luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikk Kangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viijannaa	Leader of the excavation: Sami Viijannaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät Sami Viijannaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijannaa and other excavation staff

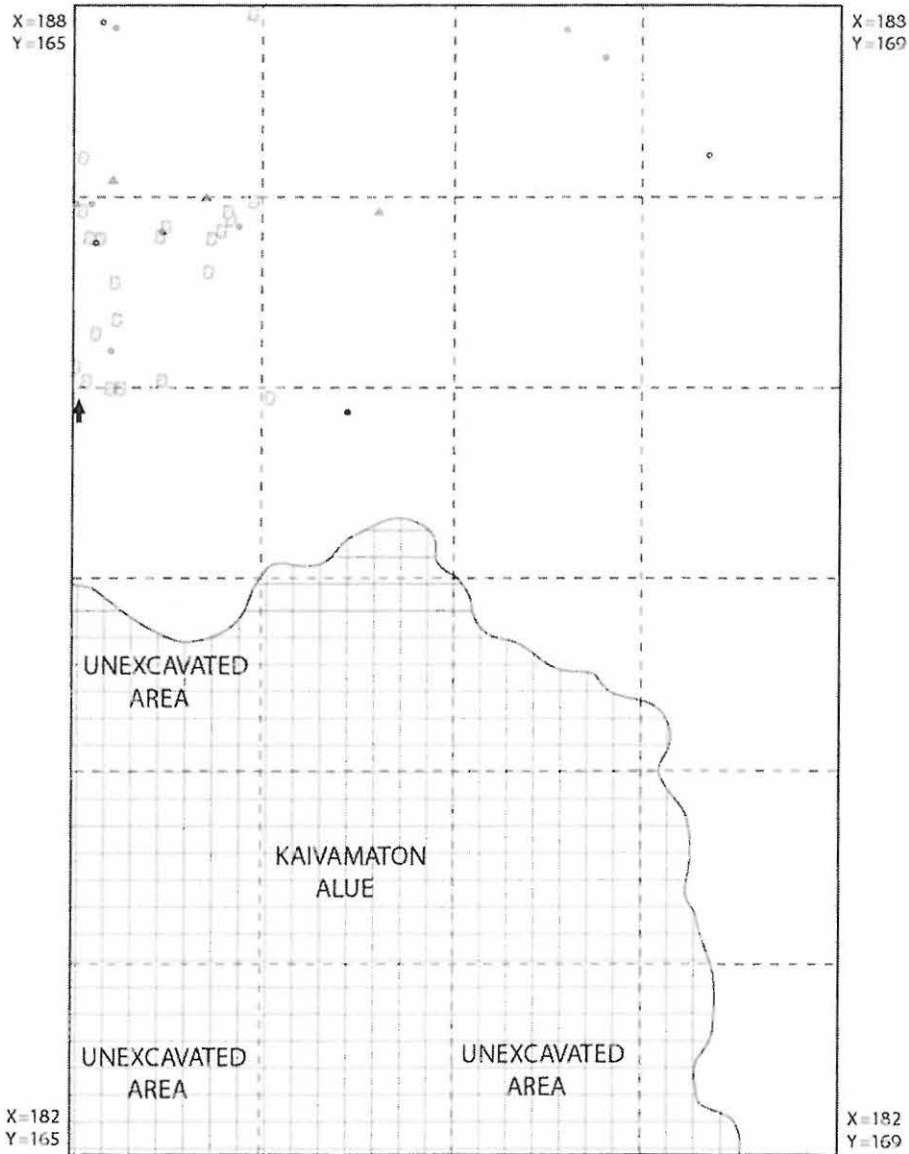
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsilydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊛ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery w/th asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Kolvuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

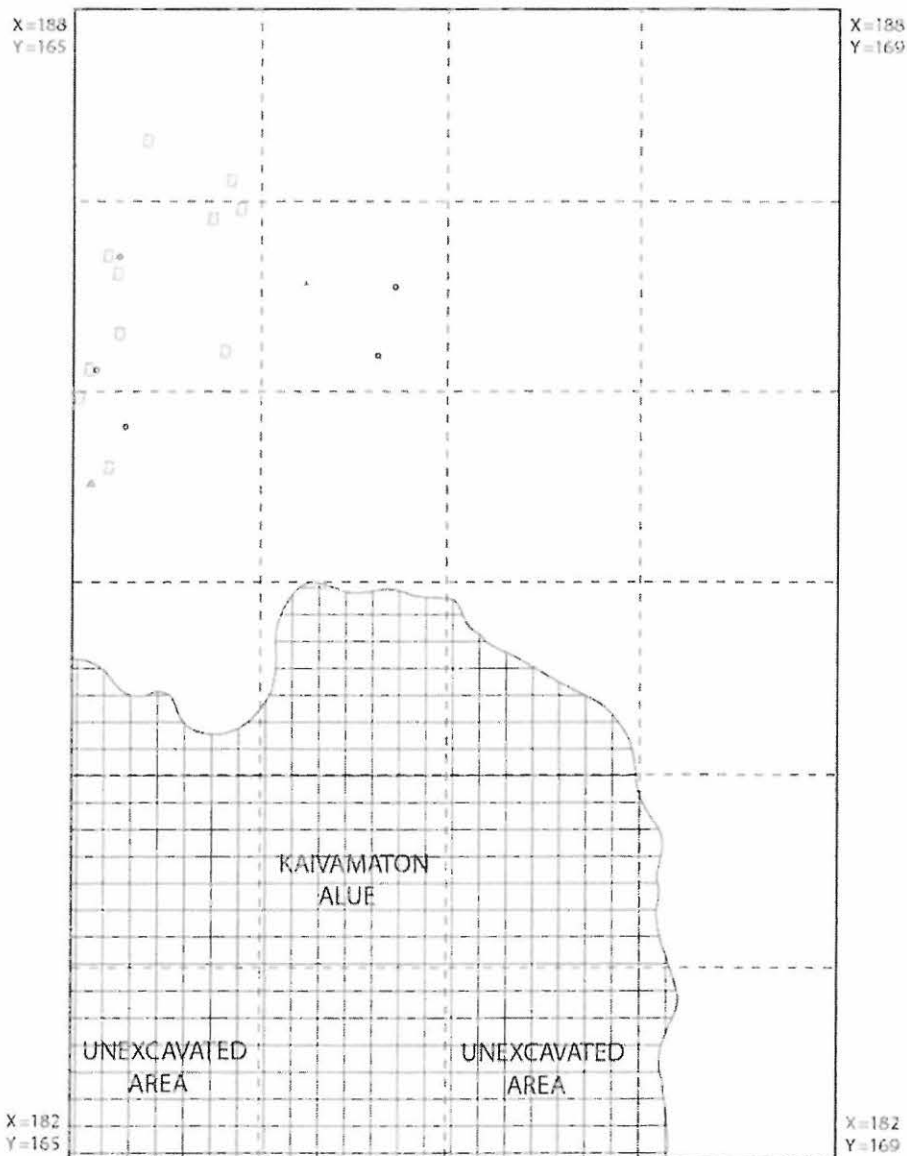
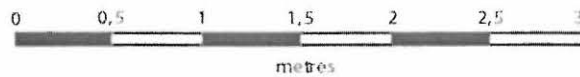
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	OC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsilitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsilitti Raw material quartzite	*	Meripihksesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	○	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	△	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	♣	Saviastian kappale, asbestisekolte Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viñanmaa	Leader of the excavation: Sami Viñanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mittakaava 1:40	Scale 1:40
Piirtäjä: Sami Viñanmaa ja muu kaivausfenetikurtti	Drawing: Sami Viñanmaa and other excavation staff

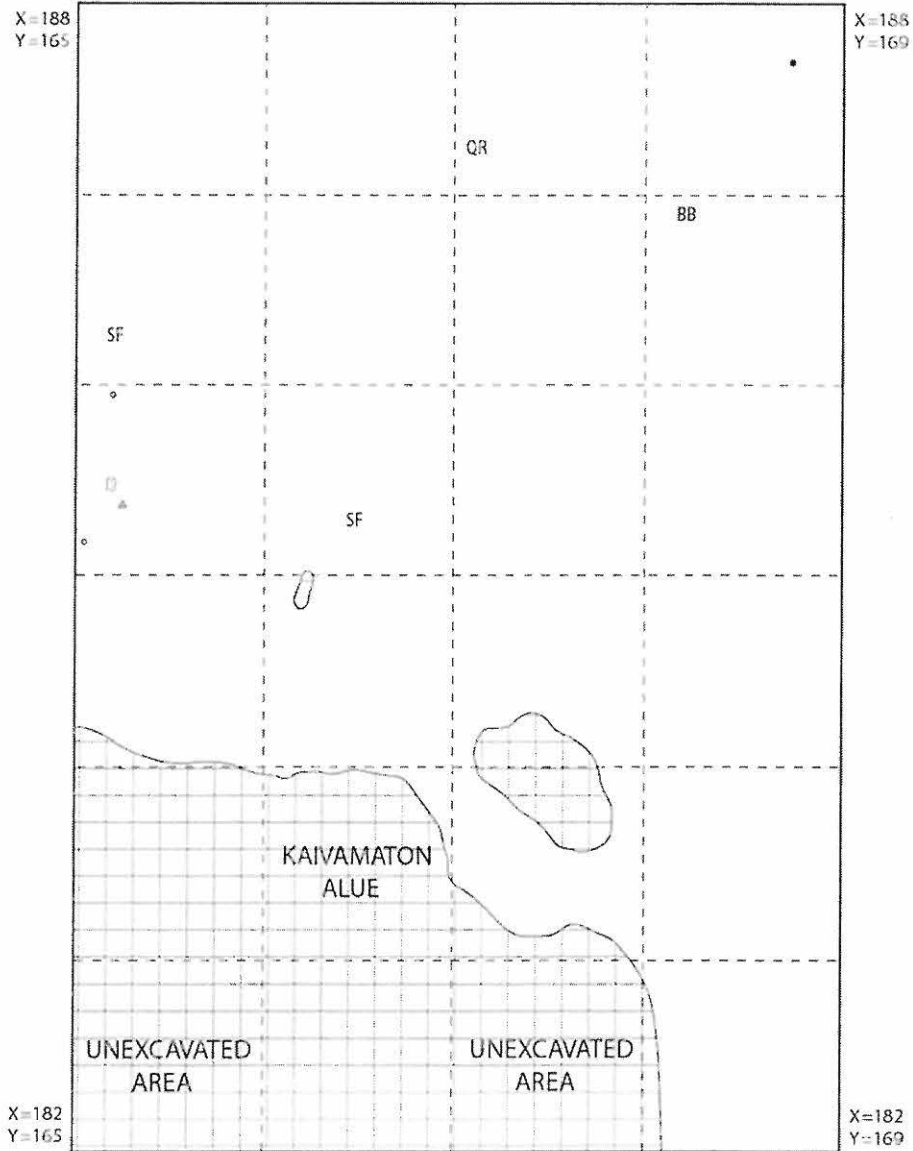
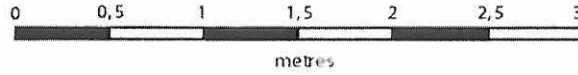
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↖ Nuolenkärki, plikkiveä Flintstone arrowhead
◻ Savastian kappale Piece of pottery	* Savastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Korvuntrohitevaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

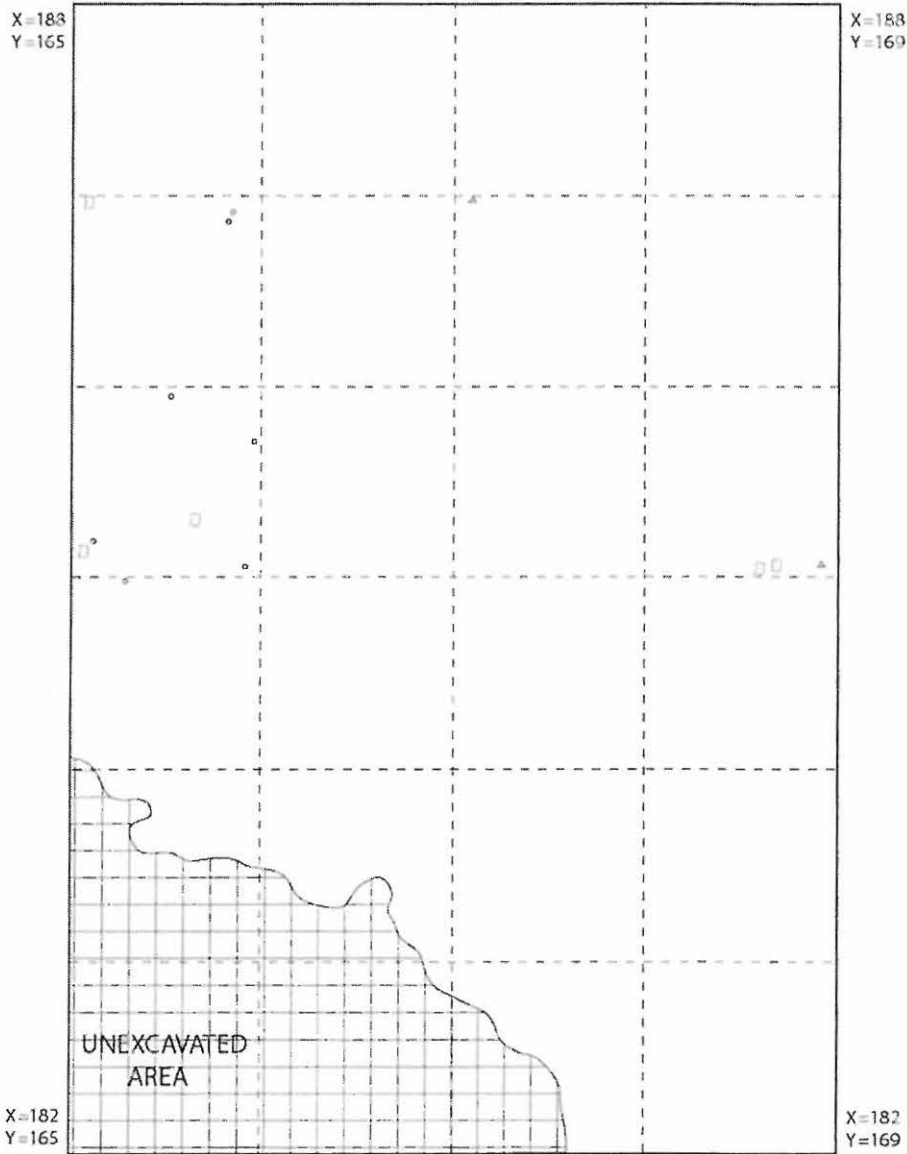
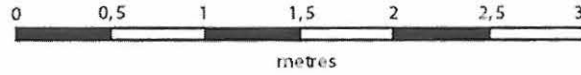
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaitta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
♣ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	♣ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	♣ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Kolvuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	* Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viijanmaa	Leader of the excavation Sami Viijanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirustajat: Sami Viijanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viijanmaa and other excavation staff

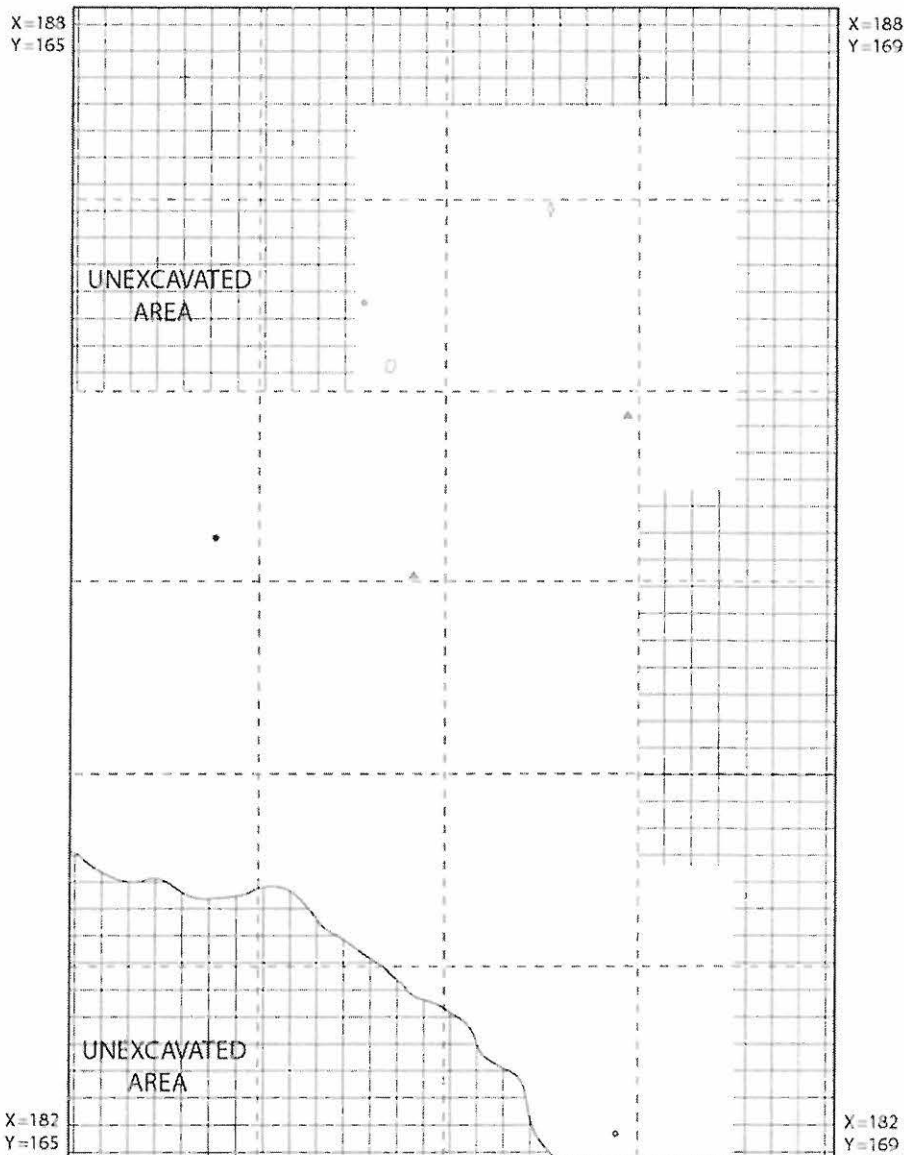
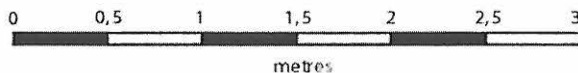
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⬆ Nuolenkärki, plikiveä Flintstone arrowhead
◐ Saviastian kappale Piece of pottery	⚔ Saviastian kappale, asbestisokotte Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Kolvuntuchitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1:40	Scale 1:40
Piirittäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

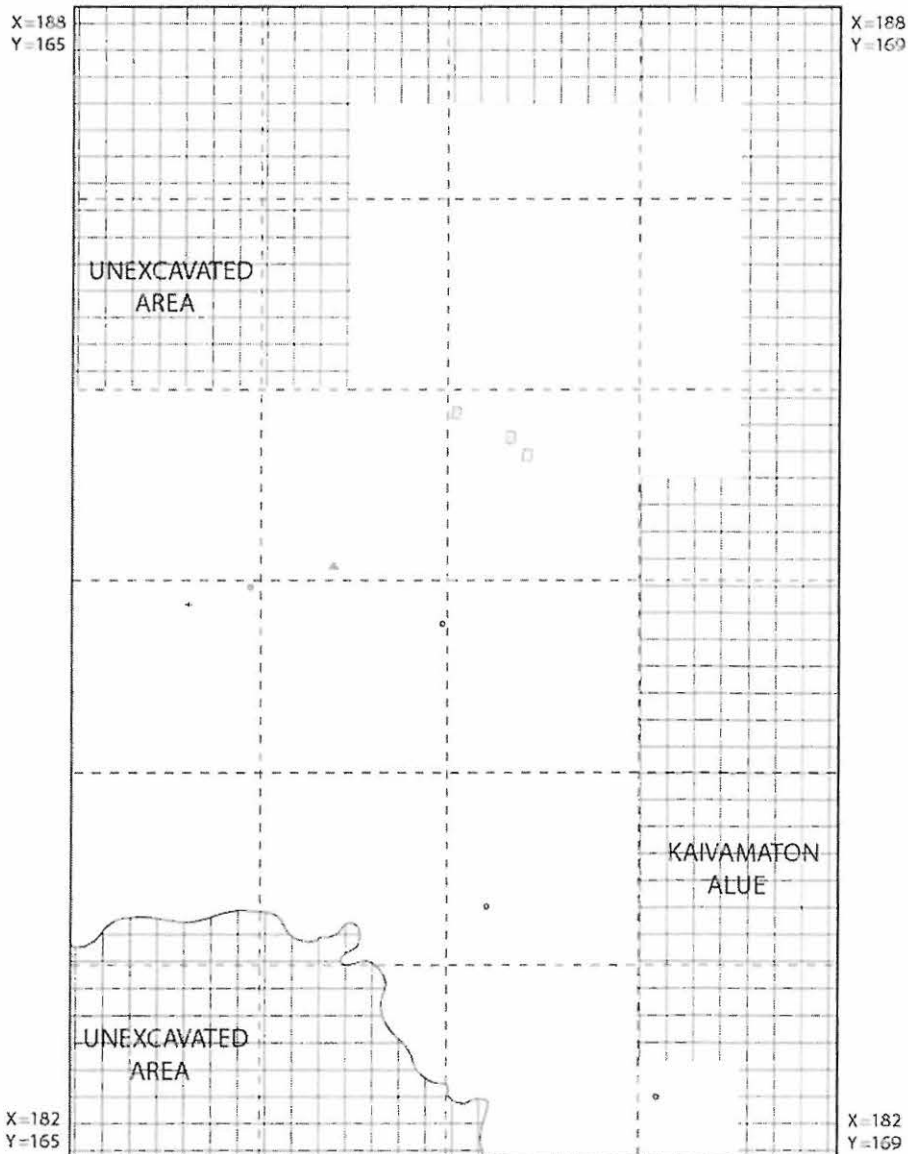
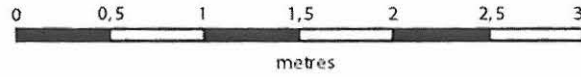
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsiliskos Quartz flake	QC Kvartsisydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-liskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveltsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⬆ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	▲ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,85 m mpy	Height 59.85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

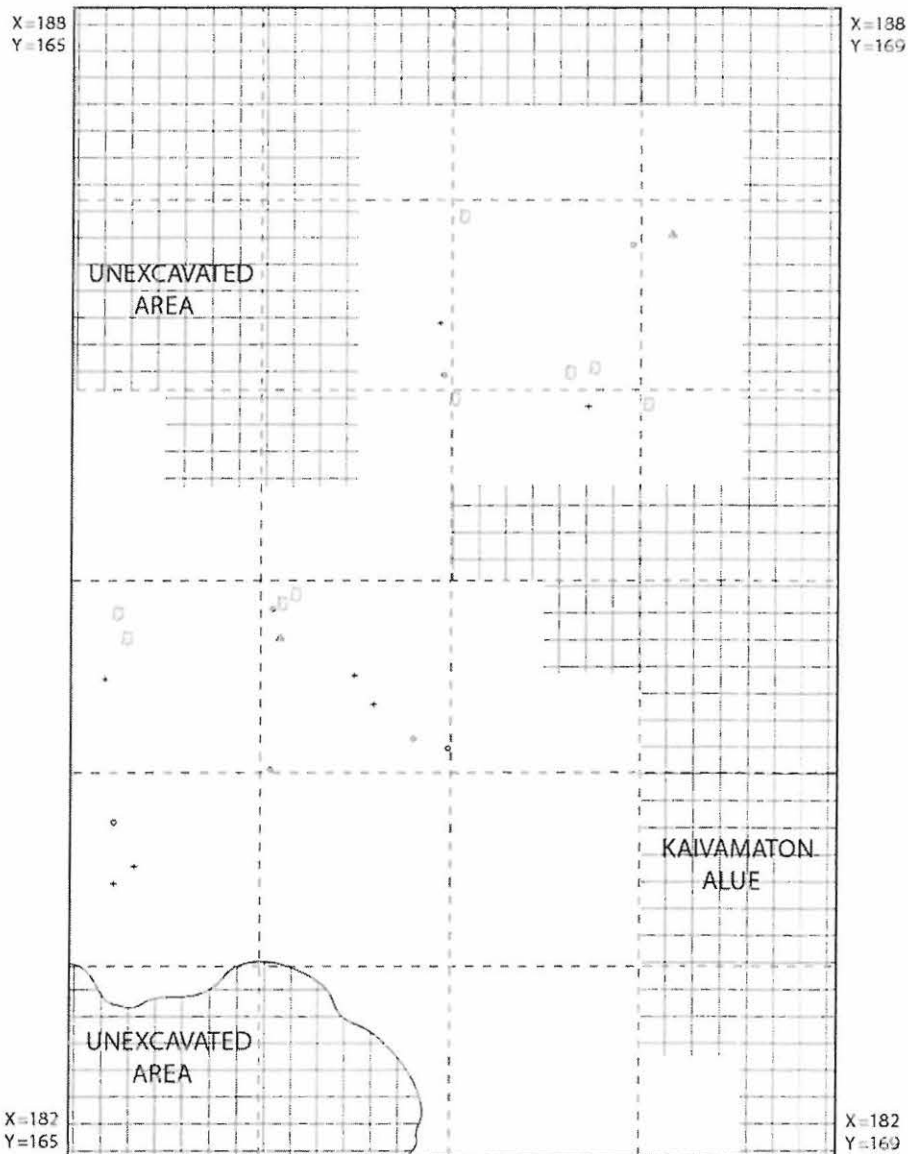
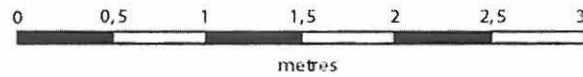
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Llusketalita Slate chisel	SK Lluskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Lluskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Lluske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Lluskeiskos Slate flake	SC Lluskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, llusketta Slate arrowhead	◁ Nuolenkärki, pilkkiveä Flintstone arrowhead
◻ Savastian kappale Piece of pottery	⚔ Savastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ij [2B] Kierikkikangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

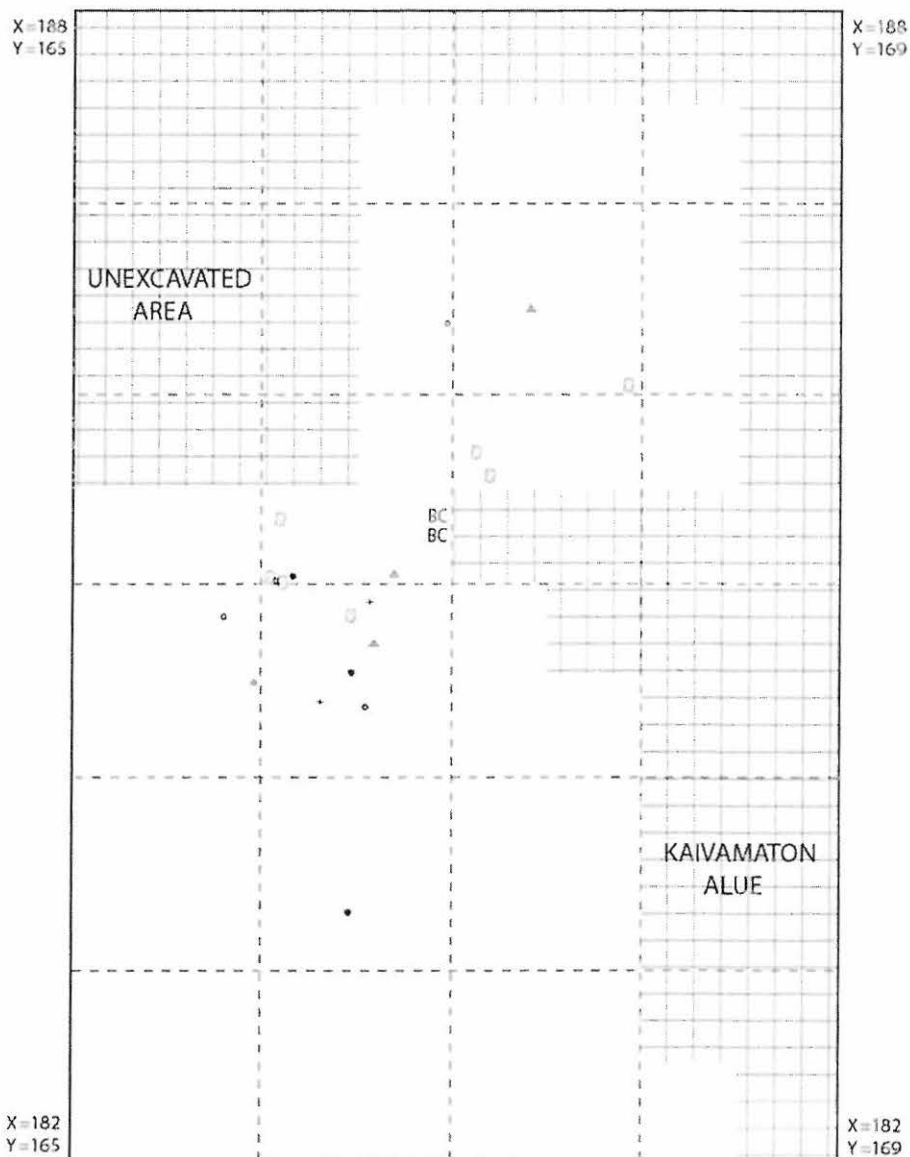

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
◼	Kvartsilittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsilitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◊	Saviastian kappale Piece of pottery	▲	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	•	Palanutta luuta Burned bone
QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
QZR	Raaka-aine kvartsilitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liukse-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⬆	Nuolenkärki, plikiveä Flintstone arrowhead
BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohiteivaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja Sami Viljanmaa	Leader of the excavation Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

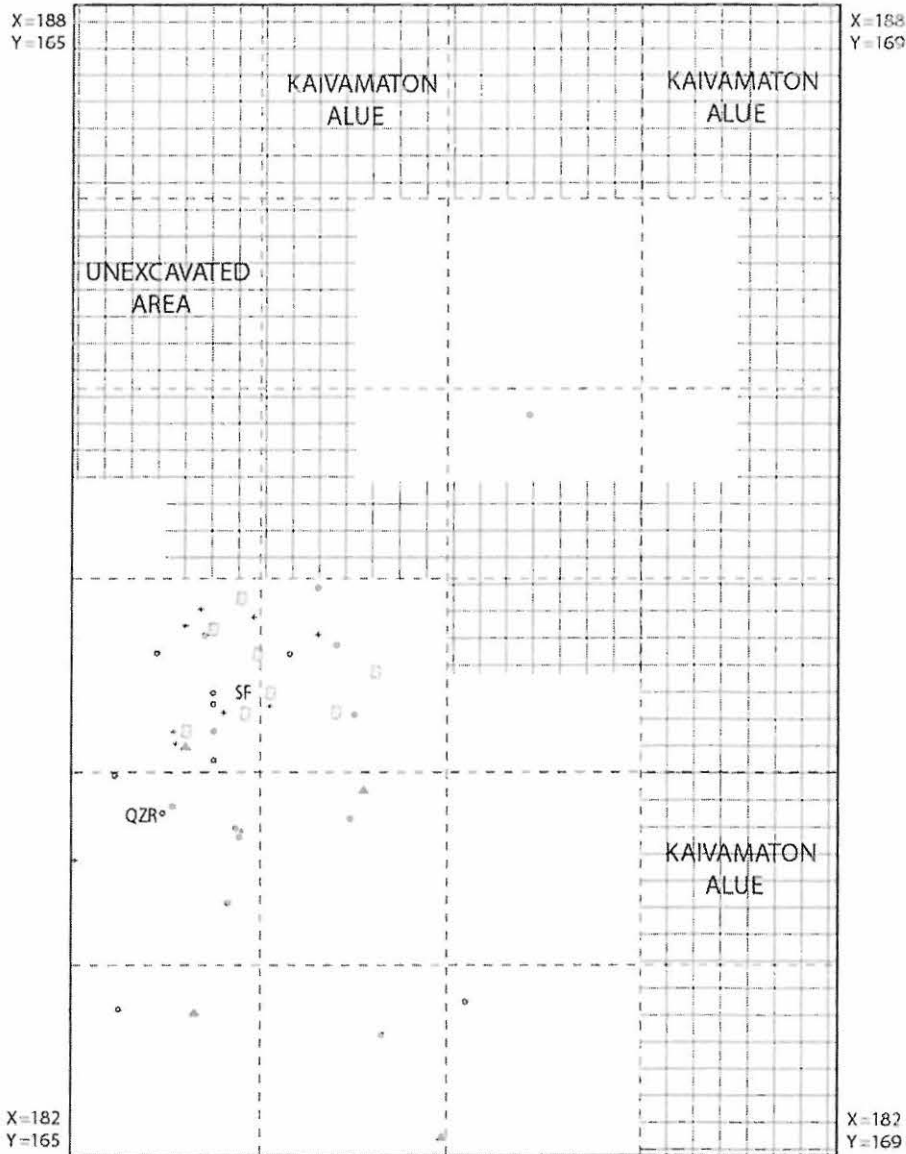
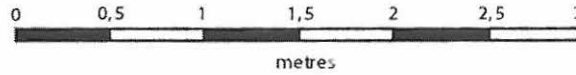
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalita Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◊ Nuolenkärki, plikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	◊ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanuttu luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,70 m mpy	Height 59.70 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Partijat: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

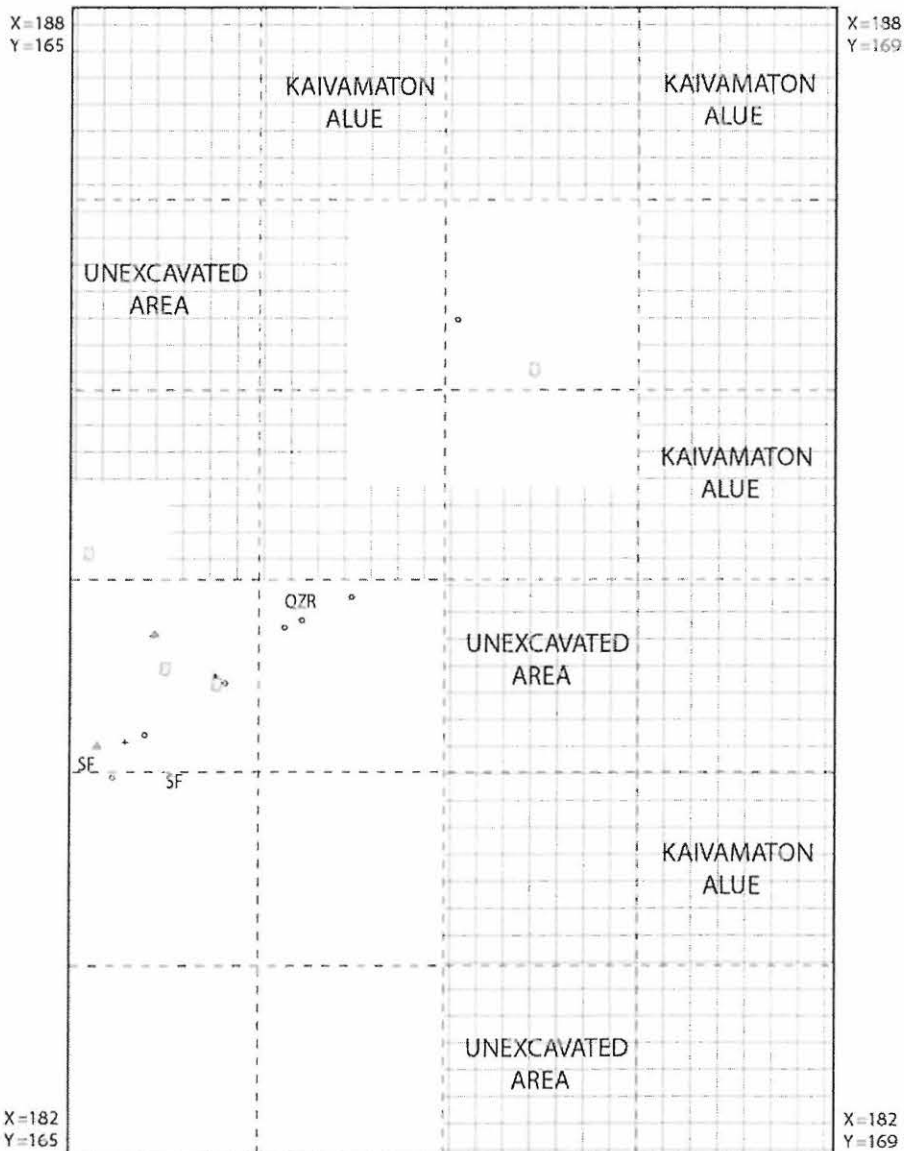
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskenskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	△ Nuolenkärki, piikkiiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⚡ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

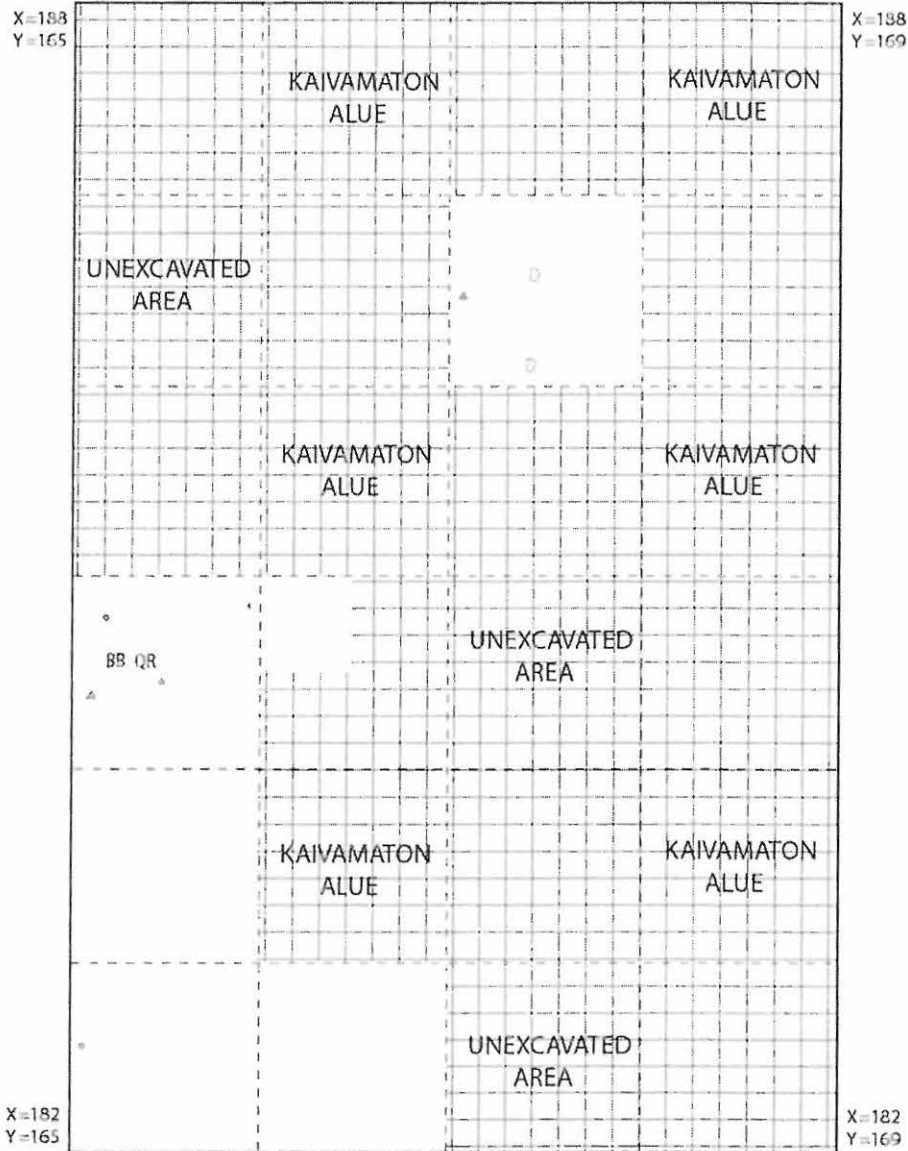
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskelskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkarki, liusketta Slate arrowhead	↗ Nuolenkarki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	▲ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	* Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkikangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,60 m mpy	Height 59.60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muut kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

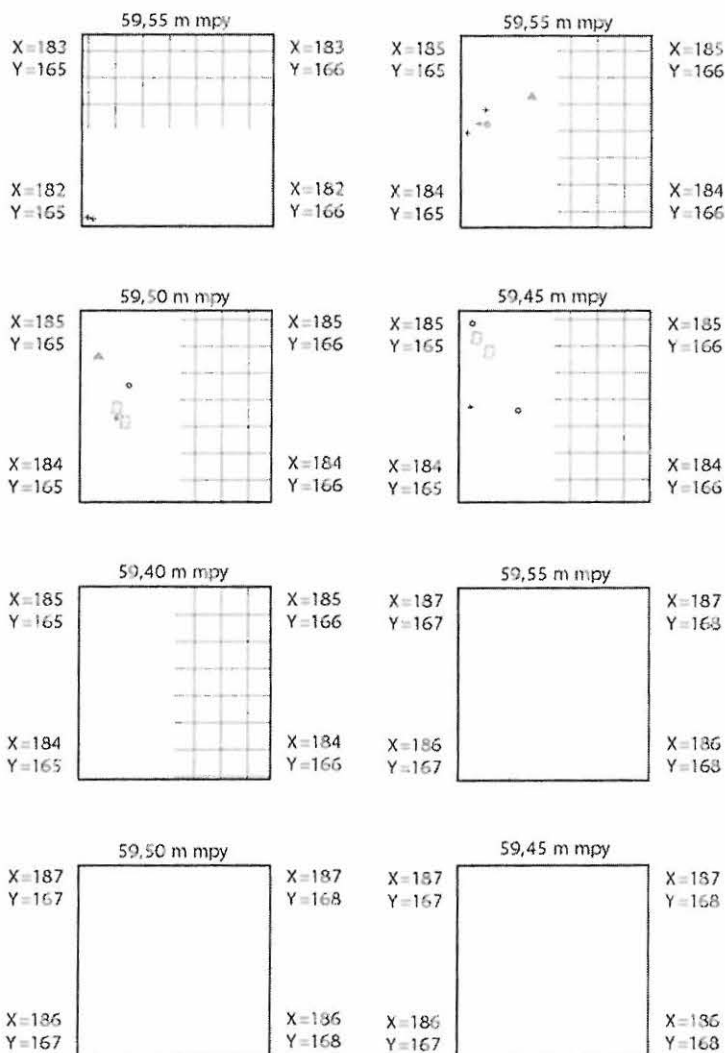
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	• Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	■ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◇ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
□ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	• Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkangas	YKK-09
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

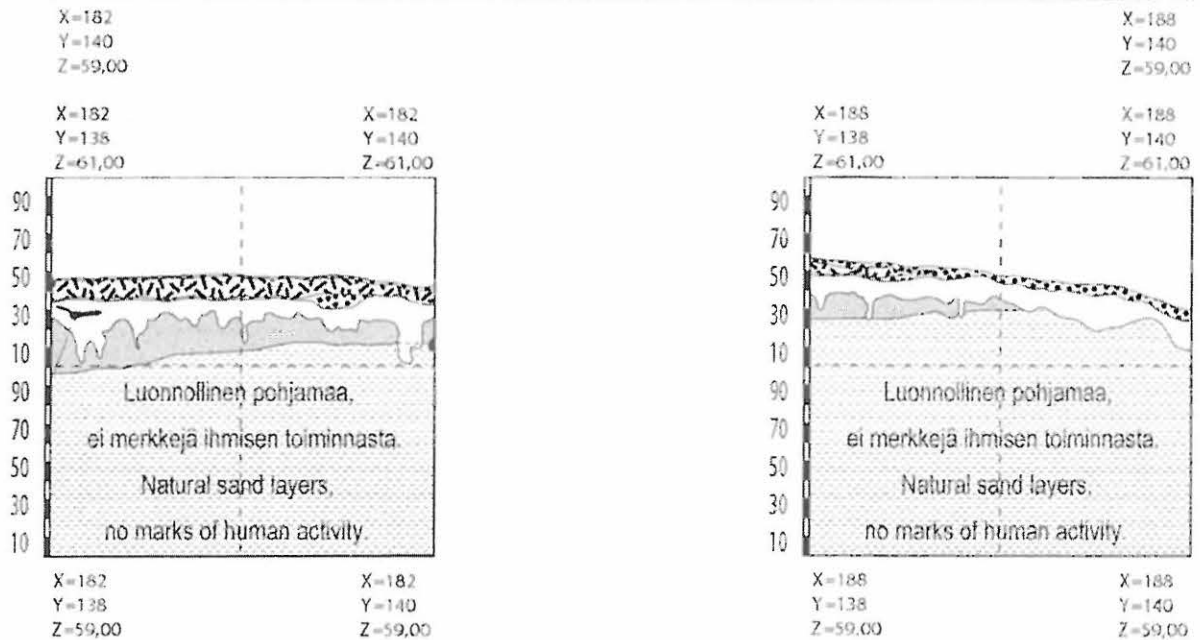
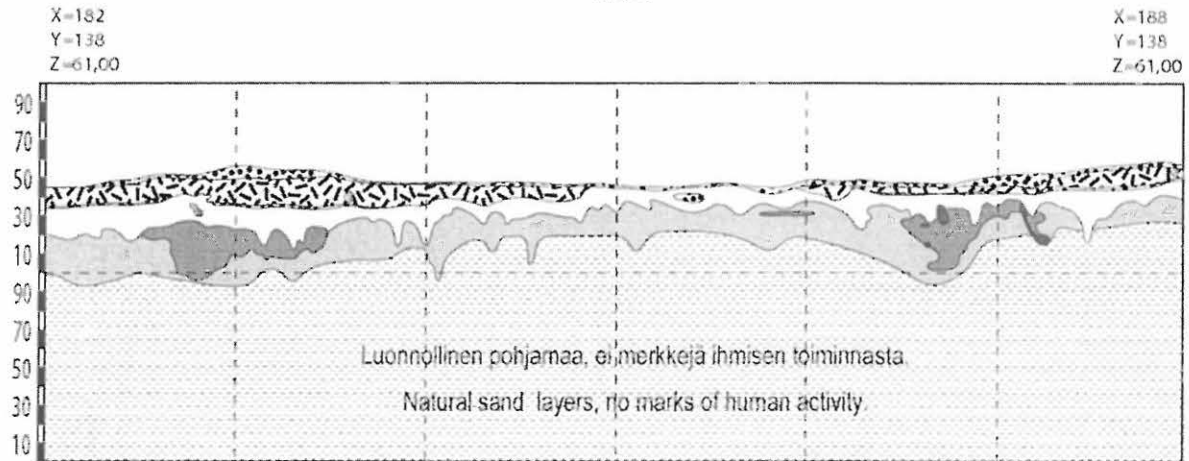
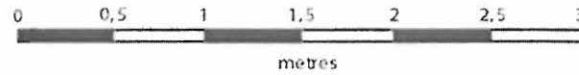

Löytökartta	Find map
Taso 59,55 - 59,40 m mpy	Height 59,55 - 59,40 m above sea level
Mitakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirittäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

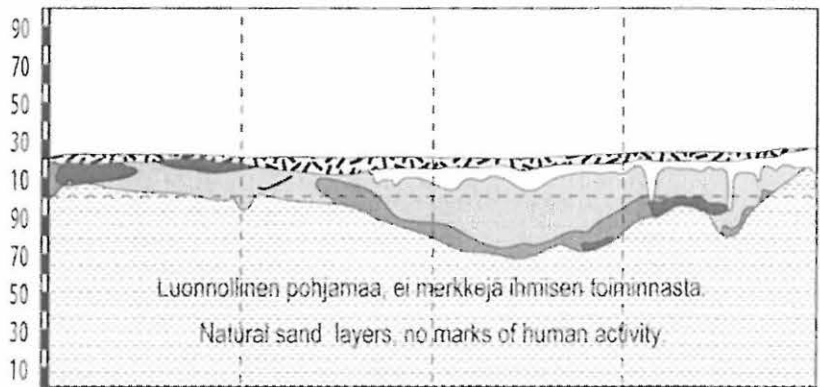
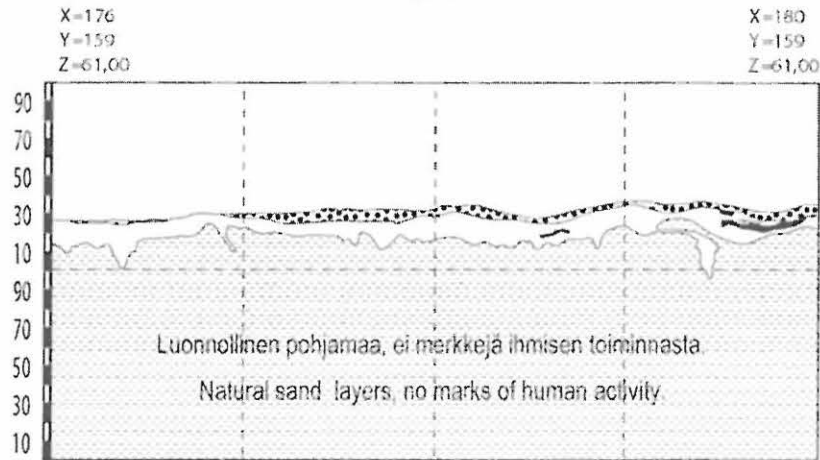
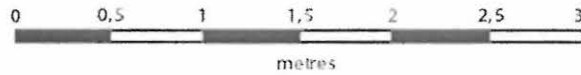
Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake
◼	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	▲	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone
QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
◉	Liuserengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	◄	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Kolvuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profilikarttoja	Section drawings
Yli-Ii [28] Kierikkikangas	YKK-09	X=182-188/Y=138, X=182/Y=138-140, X=188/Y=138-140	
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Inga Nieminen & Sami Viljanmaa	

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
	Pintamaa Topsoil		Moderni häiriö / täyttömaa Modern anomaly, filling layer
	Rikastumiskerros / kulttuurikerros Enriched layer / cultural layer		Hieman likainen maa, ei ympäristönsä tiivimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area
	Huuhoutumiskerros Leached layer		Tiivis likainen maa, usein savenrakenen Compact dirty soil, often some clay in the sand
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil		Dark soil with many pieces of charcoal
	Luonnollinen pohjamaa Natural sand layers		Kivi Stone

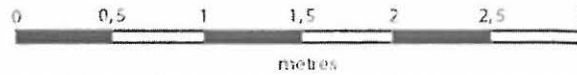
KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profiilikarttoja	Section drawings
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09	X=176-180/Y=159, X=176/Y=155-159	
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Jeremy Hallatt, David Montgomery, Michaela Senkova & Sami Viljanmaa	

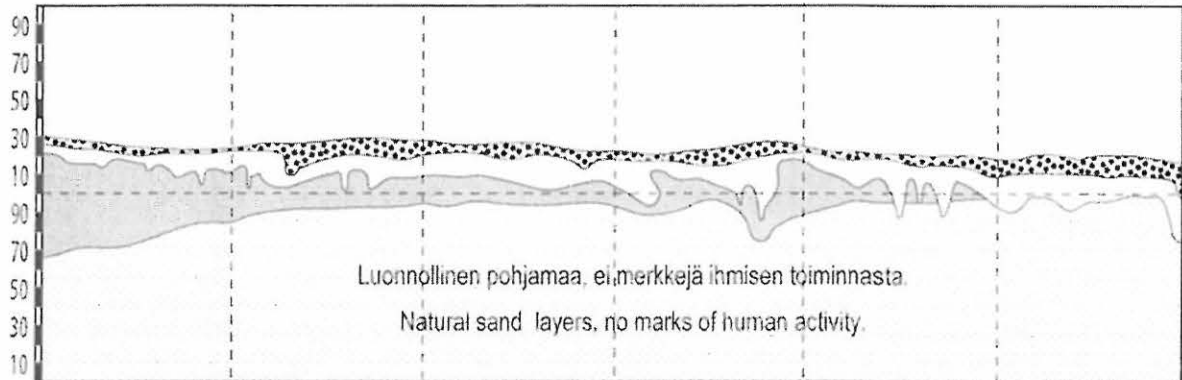
Symbolien selitykset / The key of the symbols					
	Pintamaa Topsoil		Moderni häiriö / täyttömaa Modern anomaly, filling layer		Huuhoutumiskerros Leached layer
	Rikastumiskerros / kulttuurikerros Enriched layer / cultural layer		Hetkosti likainen maa ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area		Tiivisti likainen maa, usein savenekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil		Nokinen tai hiilenekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal		Luonnollinen pohjamaa Natural sand layers
					Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profilikarttoja	Section drawings
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-09	X=182-188/Y=169, X=182/Y=165-169, X=188/Y=165-169	
Kaivauskausi 2009	Excavation period 2009	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Stephen Godfrey, David Montgomery, James Sugrue, Sami Viljanmaa & Elizabeth Wileman	

X=182
Y=169
Z=61,00

X=188
Y=169
Z=61,00

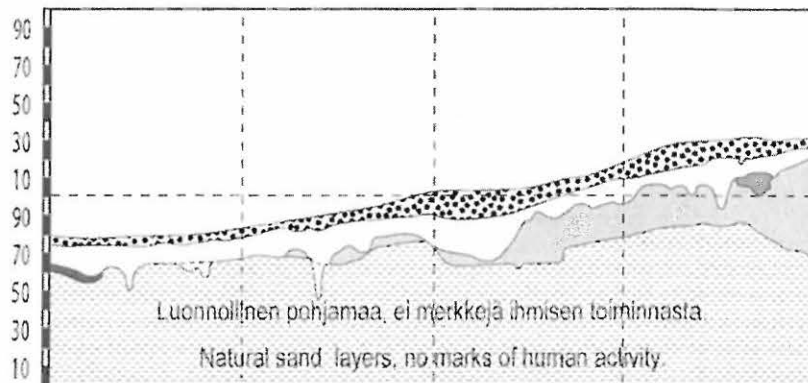

X=182
Y=169
Z=59,00

X=182
Y=165
Z=61,00

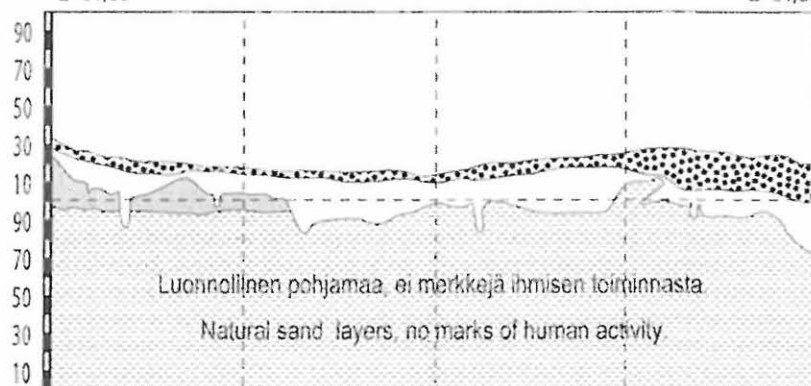
X=182
Y=169
Z=61,00

X=188
Y=169
Z=59,00

X=182
Y=165
Z=59,00
X=188
Y=165
Z=61,00

X=182
Y=169
Z=59,00
X=188
Y=169
Z=61,00

X=176
Y=155
Z=59,00

X=176
Y=159
Z=59,00

Symbolien selitykset / The key of the symbols

Pintama Topsoil	Moderni lairio / täyttömaa Modern anomaly filling layer	Huuhtoutumikerros Leached layer
Rikastumikerros / kulttuurikerros Enriched layer / cultural layer	Heikosti likainen maa, ei jyrkempitään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	Tiiviisti likainen maa, usein savisekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand
Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil	Nokinen tai hienseiväinen maa Dark soil with many pieces of charcoal	Luonnollinen pohjamaa Natural sand layers
		Kivi Stone